Provincie Noord-Brabant

Datum

16 mei 2018

Aan

Projectteam
N279 Veghel-Asten

Kopie aan

-

Van

De heer J. Mooren

Email

jmooren@brabant.nl

Onderwerp

Memo toelichting status RKP/BKP/LP N279 Veghel-Asten

Inleiding

Bij de aanpassingen aan de N279 Veghel - Asten is een goede inpassing noodzakelijk. Evenals bij de aanpassing van de N279 Noord staan landschap en cultuurhistorie hoog in het vaandel.

De N279 ligt in een prachtige omgeving, waar de weg haar identiteit aan kan ontlenen. Er wordt dan ook ingezet op een zorgvuldige inpassing van het tracé van de N279 in het landschap. De karakteristieken van het landschap, de samenhang met de Zuid Willemsvaart en het stedelijk gebied van Veghel worden waar mogelijk versterkt. Daarnaast vergt de inpassing van de omleiding Helmond bijzondere aandacht. Hiertoe is een drietal rapporten opgesteld, dat samen het kader vormt voor de ruimtelijke kwaliteit van de N279 Veghel - Asten.

Het 'kader' voor de ruimtelijke kwaliteit van de N279 Veghel - Asten bestaat uit de volgende aan elkaar gekoppelde onderdelen:

- Ruimtelijk Kwaliteitsplan (RKP, deel A)
- Beeldkwaliteitsplan (BKP, deel B)
- Globaal Landschapsplan (LP, deel C)

Kader voor ruimtelijke kwaliteit

Het kader voor ruimtelijke kwaliteit bestaat uit de volgende aan elkaar gekoppelde onderdelen:

Deel A. Ruimtelijk Kwaliteitsplan

Het Ruimtelijke Kwaliteitsplan (RKP) geeft richting aan de gewenste ruimtelijke kwaliteit van het gehele tracé en op de aan te passen delen van het tracé. In het RKP is een "gereedschapskist" opgenomen met ontwerpprincipes, regels en uitgangspunten voor de weginpassing.

In bijlage 30 Ruimtelijke kwaliteitsverbetering kaart is aangegeven in welke gebieden de ruimtelijke kwaliteit wordt versterkt. Grotendeels vallen deze gebieden binnen de PIP-grens. Een deel valt niet binnen de PIP-grens. In deze gebieden laat de bestaande bestemming de voorziene kwaliteitsverbetering toe. Uitgangspunt is dat de gewenste kwaliteitsverbeteringen meegenomen worden in het op te stellen realisatiecontract. Hierover treden we in overleg met de grondeigenaren.

Het RKP vormt de basis voor het beeldkwaliteitsplan en het globale landschapsplan.

Daarnaast kan het RKP als referentiekader en inspiratiebron worden gebruikt bij ontwikkelingen in de directe omgeving van de N279. Essentiele ruimtelijk planologisch relevante elementen van het ruimtelijk kwaliteitsplan worden geborgd in het PIP.

Deel B. Beeldkwaliteitsplan

In het Beeldkwaliteitsplan zijn de uitgangspunten uitgewerkt en vertaald naar kaders en ontwerpprincipes voor inrichting en vormgeving van de weg en het omliggende landschap. Het accent ligt in het BKP op de vormgeving van de gebouwde elementen zoals bruggen, viaducten en geluidsschermen.

Het Beeldkwaliteitsplan met globale voorschriften per inrichtingselement vormt een toetsingskader dat aanvullend kan worden gebruikt op de randvoorwaarden uit het provinciaal inpassingsplan en in andere planvormen vastgestelde ruimtelijke kaders.

Bij het opstellen van het Beeldkwaliteitsplan is beoogd aansluiting te vinden met de vormgeving van dit soort elementen in het noordelijk deel van de N279.

Deel C. Globaal Landschapsplan

In het globale Landschapsplan worden de ruimtelijke uitgangspunten voor de landschappelijke inpassing verder uitgewerkt in globale landschappelijke inrichtingsvoorstellen. Elementen hieruit worden als eisen meegenomen in het realisatiecontract.

Het Landschapsplan vormt daarnaast een toetsingskader voor civiel- en groen technische uitwerking.

Het betreft een schetsplan, dat in een latere projectfase door de een nog te selecteren aannemer wordt uitgewerkt tot Voorlopig Ontwerp en daarna tot Definitief Ontwerp.

In bijlage 30 Ruimtelijke kwaliteitsverbetering kaart is tevens aangegeven welk gebieden aanvullend ingericht worden ten behoeve van de verbetering van de landschappelijke inpassing. Ook hierbij kan sprake zijn van gebieden buiten de PIP-grens.

Proces

Om te komen tot een ruimtelijk kwaliteitsplan is in atelierbijeenkomsten met vertegenwoordigers van provincie, gemeenten, waterschap Aa en Maas, Rijkswaterstaat, omwonenden en andere gebiedspartijen zoals heemkunde en natuurverenigingen gezocht naar specifieke knelpunten en wensen met betrekking tot inpassing van de weg. Deze kwaliteitskansen en meekoppelkansen zijn samengebracht en meegewogen bij de uiteindelijke inpassing van de weg.

Hierbij zijn ook wensen en ideeën naar voren gebracht die geen betrekking hebben op de ruimtelijke kwaliteitsopgave. Deze zijn geregistreerd om waar mogelijk in een ander traject meegenomen te kunnen worden. Een verslag van dit proces is opgenomen in een aparte rapportage in de vorm van een tabel met de ingebrachte ideeën en de verwerking ervan. Deze rapportage wordt tijdens de periode van de ter inzage legging gedeeld met de deelnemers van de atelierbijeenkomsten en getoond tijdens de geplande informatiebijeenkomsten.

Provincie Noord-Brabant

POUDEROYEN compagnons
vormgeving van stad en land

DEEL A - RUIMTELIJK KWALITEITSPLAN

Inpassing N279 Veghel-Asten

definitieve versie 17 mei 2018

Provincie Noord-Brabant

POUDEROYEN compagnons
vormgeving van stad en land

Ruimtelijk Kwaliteitsplan N279 Veghel-Asten

Project P171636.001/047-275

status: Definitief

17 mei 2018

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING 6
1.1 Aanleiding en doel 6
1.2 Plangebied en deelgebieden N279-Zuid 10
1.3 Interactief planproces: co-creatie 11
1.4 Juridische verankering in het PIP 11
1.5 Leeswijzer 11

2 HET VOORKEURSALTERNATIEF 12
2.1 Inleiding 12
2.2 Voorkeursalternatief (VKA) 12
2.3 Uitgangspunten en voorwaarden 18

3. KADERS EN MEEKOPPELKANSEN 20
3.1 Inleiding 20
3.2 Wettelijke en beleidskaders 20
3.3 Geplande ontwikkelingen 29
3.4 Meekoppelkansen 29

4. RUIMTELIJKE KWALITEIT 32
4.1 Inleiding 32
4.2 Gebruikswaarde 32
4.3 Belevingswaarde 32
4.4 Toekomstwaarde 38

5. KERNKWALITEITEN 40
5.1 Inleiding 40
5.2 Kernkwaliteiten ondergrond 40
5.3 Kernkwaliteiten natuur, bos en landschapselementen 43
5.4 Kernkwaliteiten Occupatielaag 46
5.5 Kernkwaliteiten netwerken 50

6. VISIE EN PLANCONCEPT 53
6.1 Inleiding 53
6.2 Planconcept N279 53
6.3 Generieke ontwerpprincipes 58

7. UITWERKING PER DEELGEBIED 64
7.1 Inleiding 64
7.2 Veghel 64
7.3 Keldonk 70
7.4 Boerdonk 74
7.5 Gemertseweg 74
7.6 Omleiding Helmond 80
7.7 Vlierdensebosdijk en Rochadeweg 88
7.8 Oostappensedijk en Ommel 92

ACHTERGRONDDOCUMENTEN EN BRONNEN 96

SAMENVATTING

Een ruimtelijk kwaliteitsplan

Voorliggend Ruimtelijk Kwalteitsplan bevat een visie op de goede ruimtelijke inpassing van de N279 Veghel-Asten, en de kansen voor versterking van de ruimtelijke kwaliteit. Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant hebben in juli 2017 het voorkeursalternatief (VKA) voor de aanpassing van de N279 vastgesteld, en ingestemd met het tracé dat door de regiopartners is geadviseerd. Het Voorkeursalternatief bestaat uit het ongelijkvloers maken van de kruisingen en aansluitingen, waarbij in Veghel het huidig tracé wordt uitgebreid naar 2x2 rijstroken en een omleiding wordt aangelegd om de wijk Dierdonk bij Helmond.

In 2018 wordt het VKA planologisch vertaald in een provinciaal inpassingsplan (PIP) en in een contract voor aangebesteding en realisatie van het project. Conform de Verordening Ruimte Noord-Brabant (juli 2017) is hierbij de uitdrukkelijke wens van de provincie dat de N279 zich op passende wijze in het landschap voegt, en dat daarnaast ook aandacht is voor het versterken van bestaande of toevoegen van nieuwe waarden en kwaliteiten aan het gebied.

Proces

Om te komen tot een ruimtelijk kwaliteitsplan is in atelierbijeenkomsten met vertegenwoordigers van provincie, gemeenten, waterschap Aa en Maas, Rijkswaterstaat, omwonenden en andere gebiedspartijen zoals heemkunde- en natuurverenigingen gezocht naar specifieke kneplunten en wensen met betrekking tot inpassing van de weg.Deze kwaliteitskansen en meekoppelkansen zijn samengebracht en meegewogen bij de uiteindeiljke inpassing van de weg.
Hierbij zijn ook wensen en ideeën naar voren gebracht die geen betrekking hebben op de ruimtelijke kwaliteitsopgave. Deze zijn geregistreerd om waar mogelijk in een ander traject meegenomen te kunnen worden.
Een verslag van dit proces is opgenomen in een aparte rapportage in de vorm van een tabel met de ingebrachte ideeën en de verwerking ervan.

Kader voor ruimtelijke kwaliteit

Het kader voor ruimtelijke kwaliteit bestaat uit de volgende aan elkaar gekoppelde onderdelen:

Deel A. Ruimtelijk Kwaliteitsplan

Het Ruimtelijk kwaliteitsplan geeft richting aan de gewenste ruimtelijke kwaliteit van het gehele tracé en zijn omgeving. Hiertoe is een “gereedschapskist” opgenomen met uitgangspunten, regels en ontwerpprincipes.
De ruimtelijk planologisch relevante elementen van het ruimtelijk kwaliteitsplan worden gefaciliteerd in het PIP.

Deel B. Beeldkwaliteitsplan

In het Beeldkwalteitsplan worden de uitgangspunten uit deel A vertaald in ontwerpprincipes voor de N279 en de elementen van de weg van berm tot gebouwde elementen zoals bruggen en viaducten.
Het Beeldkwaliteisplan met globale voorschriften per inrichtingselement vormt een toetsingskader dat aanvullend is op het provinciaal inpassingsplan of in andere planvormen vastgestelde ruimtelijke kaders.

Deel C. Globaal Landschapsplan

In het globale Landschapsplan worden de ruimtelijke uitgangspunten voor de landschappelijke inpassing verder uitgewerkt in globale landschappelijke inrichtingsvoorstellen. Het Landschapsplan vormt daarnaast een toetsingskader voor civiel- en groentechnische uitwerking, aanvullend op het provinciaal inpassingsplan en andere provinciaal vastgelegde ruimtelijke kaders.

Uitgangspunten voor ruimtelijke kwaliteit

Uitgangspunten en ontwerpprincipes voor ruimtelijke kwaliteit zijn opgesteld op basis van:

- Eisen aan ruimtelijke kwalteit als vervolg op de wensen en ideeën uit de atelierbijeenkomsten.
- Eisen aan ruimtelijke kwaliteit, aan gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde
- Eisen aan ruimtelijke kwaliteit afkomstig uit de verschillende beleidsterreinen zoals landschap, natuur, cultuurhistorie en archeologie, water, recreatie, woon- en leefomgeving en bedrijvigheid.

- Aansluiting op de kernkwaliteiten in het plangebied en omgeving, zoals deze uit de landschapsanalyse naar voren komen.

Ruimtelijke kwaliteit in vier lagen

1. Kanaallandschap-N279 & dekzandlandschap-N279
Binnen het plangebied ligt het noordelijk deel van de N279 aan het kanaal, N279 en kanaal vormen een bundel met een geheel eigen karakter. De beeldkwalteit wordt hier versterkt door accentuering van de lengterichting van het kanaal door aanvulling van de bomenrijen en beplanting met rietkragen van berm en kanaal.
Ten zuiden van de dekzandrug van Boerdonk is de N279 te gast in het dekzandlandschap, autonoom slingerend en zich steeds voegend naar het omringende landschap. Hier krijgt de N279 geen nadruk in het landschap. De aanwezigheid wordt verzacht met landschapselementen die op lokale schaal het landschap versterken.

2. Identiteit en diversiteit van het landschap
De identiteit en diversiteit van het landschap aan weerszijden van de weg wordt zoveel mogelijk versterkt, zodat de ruimtelijke en functionele continuïteit van het landschap aan weerszijden van de weg zoveel mogelijk in stand gehouden wordt.

3. Beeldkwaliteit van kunstwerken
De beeldkwaliteit van de kunstwerken is erop gericht meer eenheid en rust te brengen in de uitstraling van de N279. Alle kunstwerken krijgen een open hoofdvorm, er is samenhang in gebouwde details van de kunstwerken over het gehele tracé. Voor de kunstwerken in het kanaallandschap is het streven aan te sluiten op het noordelijk deel van de N279 met een wat robuustere ligger en reling. De kunstwerken in het dekzandlandschap krijgen een bescheiden en landschappelijke uitstraling.
De uitgangspunten voor de kunstwerken zijn in meer detail uitgewerkt in deel B, het beeldkwaliteitsplan.

4. Landschappelijke inpassing aansluitend op lokale situatie en ideeën.
Bij de uitwerking van de ruimtelijke kwaliteit voor de verschillende deelgebieden, staan de te verbeteren wegdelen centraal. Per deelgebied staan hierbij steeds op het lokale landschap geënte inpassingsprincipes centraal. In het ruimtelijk kwaliteitsplan is een tekening op hoofdlijnen opgenomen, dit is in meer detail uitgewerkt in deel C, het landschapsplan.

In Veghel is het uitgangspunt een zo zorgvuldig mogelijke inpassing in het stedelijk weefsel, waarbij op verzoek van de gemeente een groene structuur wordt toegevoegd. Geluidschermen krijgen een kleinschalige stedelijke uitstraling door toepassing van baksteen. De aangrenzende woonwijken worden groen ingepast.

Bij Keldonk wordt de dorpsentree zo zorgvuldig mogelijk uitgewerkt, waarbij landschap en natuur in het beekdal van de Aa versterkt worden. De bomenstructuur versterkt de ruimtelijke werking van het kanaal.

Bij Boerdonk en bij de aansluiting Gemertseweg ligt de N279 op de overgang van de hogere dekzandruggen van Beek-en-Donk naar een open broekontginningslandschap. Dit wordt in de landschappelijke inpassing benadrukt door beplanting aan de dorpszijde en openheid en natuurontwikkeling in het broekontginningslandschap.

Bij de omleiding Helmond is het accentueren van het bestaande landschap met lanen de hoofdlijn in de omgeving van de Wolfsputten. In het beekdal van de Bakelse Aa is het principe van het houtwallandschap in beekdalen leidend met als doel het zicht op de weg te verminderen en tegelijk natuur- en landschapskwaliteit toe te voegen. De kunstwerken zijn ingebed in een vanzelfsprekende aanvulling van de al bestaande boscomplexen en bosranden.

Bij de aansluitingen van Rochadeweg en bij Ommel wordt gekozen voor een landschappelijke inpassing waarbij de beplanting zo nauw mogelijk aansluit op de omgeving. Bij de viaducten voor de Rijntjesdijk/Vlierdensebosdijk en Oostappense dijk liggen de kunstwerken strak in het bos, waarbij de kunstwerken vanuit het beekdal niet zichtbaar zijn.

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

Voorliggend kader voor Ruimtelijke kwaliteit, het Ruimtelijk Kwaliteitsplan (RKP), bevat een visie op de goede ruimtelijke inpassing van de N279 Veghel – Asten en de kansen voor versterking van de ruimtelijke kwaliteit.
Het project N279 Veghel – Asten is opgenomen in het bestuursakkoord Brabant in Beweging 2015 – 2019 en onderdeel van het programma SmartwayZ.NL. Het project heeft tot doel om de doorstroming en de verkeersveiligheid van de N279 te verbeteren. Het betreft het traject van de N279 tussen de aansluiting bij de A50 in Veghel en de aansluiting bij de A67 in Asten. De verbreding van het noordelijk deel van de N279 - het traject 's-Hertogenbosch–Veghel is inmiddels gereed.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant hebben in juli 2017 het voorkeursalternatief (VKA) voor de aanpassing van de N279 tussen Veghel en Asten vastgesteld en ingestemd met het tracé dat door de regiopartners was geadviseerd (zie afbeelding hiernaast). Het voorkeursalternatief (VKA) bestaat uit het ongelijkvloers maken van aansluitingen en kruisingen. Bij Helmond wordt de N279 om de wijk Dierdonk gelegd en in Veghel wordt het huidige tracé uitgebreid naar 2x2 rijstroken met gelijkvloerse aansluitingen. Daarnaast investeert de provincie in de toepassing van smart mobility, een goede inpassing van de weg in de omgeving en bovenwettelijke innovatieve geluidsmaatregelen.

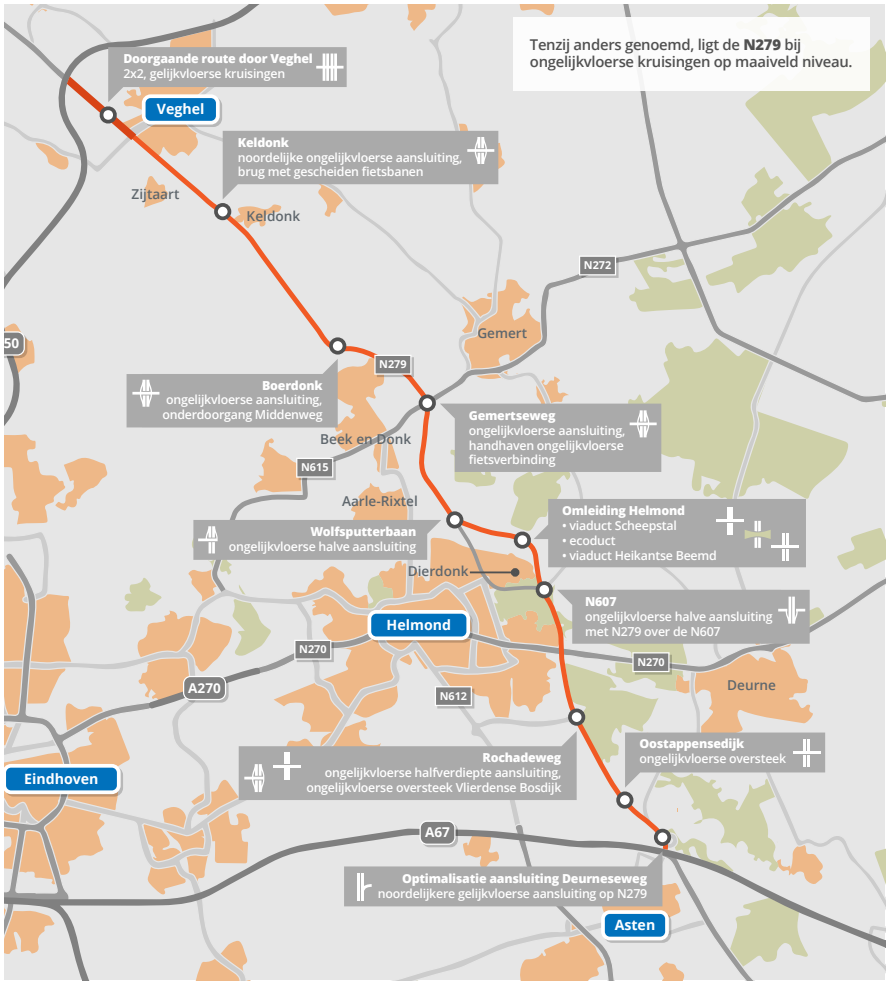

Voorkeursalternatief op hoofdlijnen

In 2018 wordt het VKA planologisch vertaald in een Provinciaal Inpassingsplan (PIP) en in een contract voor de aanbesteding van de realisatie van het project (zie ook bijgaand processchema).

Ter voorbereiding van die vervolgfase stelt de provincie in de periode tussen november 2017 en maart 2018 een Ruimtelijke Kwaliteitsplan (RKP) en een Beeldkwaliteitsplan (BKP) met globaal Landschapsplan (LP) op, in nauwe samenwerking met de regiopartners en andere betrokkenen. Dit RKP en BKP met globaal landschapsplan hebben als hoofddoel het vastleggen van het ambitieniveau en kaders voor zowel de inrichting van de weg (inrichting van kruisingen, kunstwerken, water- en groenstructuur) als de landschappelijke inbedding en waarneming vanuit de omgeving. Daarnaast is het doel een plangrenzenkaart op te stellen voor het PIP, met een indicatie van het ruimtebeslag.

De provincie wenst dat de N279 zich op passende wijze in het landschap voegt. Het realiseren van een nieuwe weg en aanpassingen kunnen flinke ruimtelijke gevolgen hebben voor de aanblik van het gebied. De nadruk ligt vaak alleen op de negatieve gevolgen van een dergelijk ingreep. Het versterken van bestaande of toevoegen van nieuwe waarden en kwaliteiten aan het gebied kan daarnaast echter ook een kans zijn.
Meer specifiek is het doel een verantwoorde/acceptabele inpassing van de weg(en) in de omgeving.

Processchema: werken aan ruimtelijke kwaliteit N279 zuid

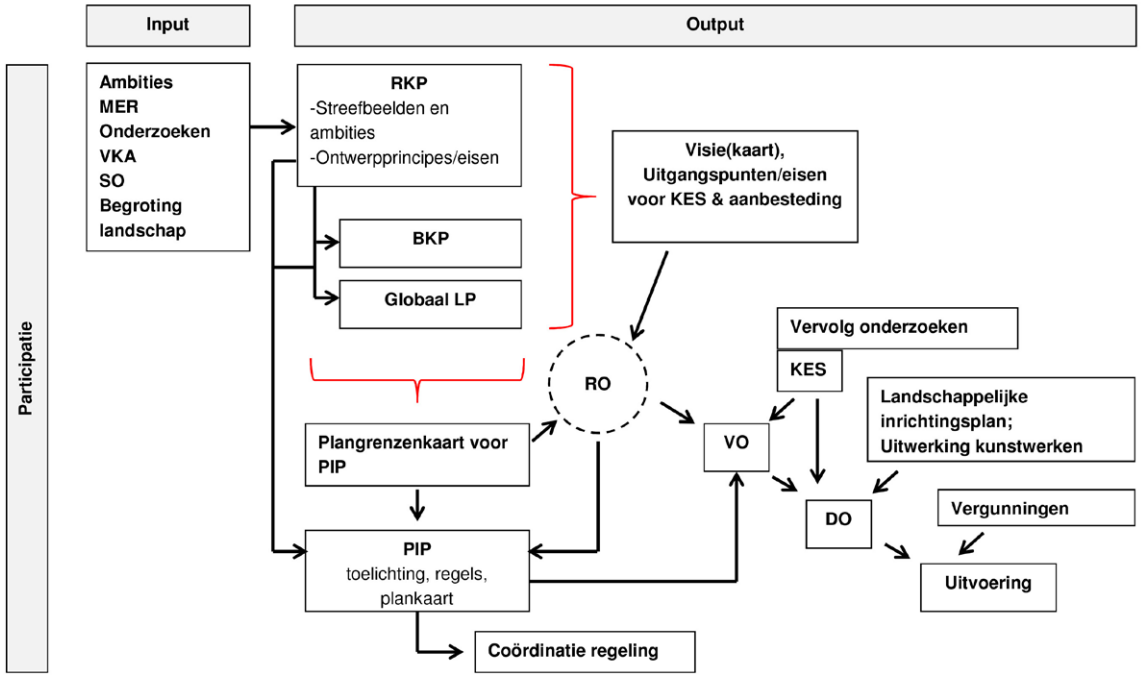

Afkortingen:
Milieueffectrapportage (MER); Voorkeursalternatief (VKA); Schetsontwerp (SO); Ruimtelijke Kwaliteitsplan (RKP); Beeldkwaliteitsplan (BKP); Landschapsplan (LP); Provinciale Inpassingsplan (PIP); Ruimtelijke ontwerp (RO); Voorontwerp (VO); Definitief Ontwerp (DO); Klanteisen Specificatie (KES)

Bij de voorgestelde aanpassingen wordt dan ook vastgehouden aan een goede (beeld)kwaliteit of verhogen/versterken ervan, rekening houdend met (mogelijke) ontwikkelingen in de toekomst zoals bijvoorbeeld smart mobility.

Om de negatieve gevolgen van de wegontwikkeling te minimaliseren en de kansen voor nieuwe waarden te benutten, is het belangrijk om van meet af aan met de inrichting en het ontwerp van de weg rekening te houden met de bestaande ruimtelijke (kern)kwaliteiten en de waardering en vertaling daarvan naar (hoofd)keuzes en

Dal Bakelse Aa

ontwerpprincipes, ten einde bestaande ruimtelijke kwaliteiten zoveel mogelijk te beschermen en te versterken.

Het ‘kader’ voor de ruimtelijke kwaliteit van de N279 Zuid bestaat uit de volgende aan elkaar gekoppelde onderdelen:
A. Ruimtelijk Kwaliteitsplan (deel A)
B. Beeldkwaliteitsplan (deel B)
C.Globaal Landschapsplan (deel C)

Het RKP en het BKP met globaal Landschapsplan vormen samen een bouwsteen voor het op te stellen Provinciaal Inpassingsplan (PIP) en het aanbestedingstraject. Het is een belangrijke input voor de ruimtereservering en vormgeving van de uit te voeren maatregelen. De maatregelen zijn noodzakelijk om de uitvoerbaarheid van het PIP in het kader van ‘een goede ruimtelijke ordening’ te garanderen. Daarnaast kan het ruimtelijke kwaliteitsplan als referentiekader en inspiratiebron worden gebruikt bij ontwikkelingen in de directe omgeving van de N279.

Ruimtelijk Kwaliteitsplan (Deel A)

De opgave voor ruimtelijke kwaliteit voor de N279 betekent dat de infrastructuur en de omgeving van de weg, evenals de ruimtelijke samenhang tussen projecten en initiatieven in de directe omgeving van de weg, zorgvuldig worden ingepast.

Om de ruimtelijke kwaliteit van het gebied vast te leggen is het wenselijk een ‘kader‘ of ‘masterplan’ voor ruimtelijke kwaliteit te maken voor het gehele project. Hiermee wordt sturing gegeven aan het behoud van de huidige en de ontwikkeling van de toekomstige beoogde ruimtelijke kwaliteit in het gebied. Een kader dat draagvlak heeft bij partners en andere stakeholders. En een kader dat past binnen de uitgangspunten die daarbij aan de orde zijn, zoals wetgeving en beleid, financiële middelen voor ruimtelijke kwaliteit en kaders op basis van eerder genomen besluiten.

Met het RKP wordt antwoord gegeven op de vraag: wat is de specifieke ruimtelijke kwaliteit van de weg en zijn omgeving (de kernkwaliteiten)? Het RKP geeft richting aan de gewenste ruimtelijke kwaliteit op het gehele tracé en op de aan te passen delen van het tracé. In het RKP is een “gereedschapskist” opgenomen met ontwerpprincipes, regels en uitgangspunten.

Het resultaat vormt de input voor het op te stellen beeldkwaliteitsplan met globaal landschapsplan. Het dient als referentiekader en inspiratiebron voor de verdere uitwerking van de inpassing en het beoordelen van initiatieven van overheden en derden in de omgeving. Hierbij worden de kernkwaliteiten van het landschap en de aspecten gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde gehanteerd.
Het Ruimtelijk Kwaliteitsplan vormt daarmee tegelijk de basis voor het Beeldkwaliteitsplan en Globaal Landschapsplan (deel B en C).

Beeldkwaliteitsplan (Deel B)

In het Beeldkwaliteitsplan worden de uitgangspunten uit het RKP vertaald naar kaders en ontwerpprincipes voor de inrichting en vormgeving van de weg en het aangrenzende landschap met concrete inpassingsvoorstellen (voor het totale tracé, deelgebieden en specifieke locaties). Het beeldkwaliteitsplan beschrijft hoe de beeldkwaliteit van de weg in het algemeen, de kunstwerken en haar directe omgeving vergroot kan worden.

Globaal Landschapsplan (Deel C)

Het Globaal Landschapsplan bevat uitgewerkte inrichtings- en ontwerpprincipes bij afslagen en vormgevingsprincipes voor overgangen van het openbare wegprofiel naar aangrenzende (private) percelen. Tevens bevat het de globale inrichting van de weg en aangrenzende ruimten (zoals de bermen, de knooppunten, de restruimten, de taluds en de sloten) en referentiebeelden voor beplantingen, bermen, taluds, water, sloten en dergelijke. Tot slot wordt inzicht verschaft in het ruimtebeslag van de waterbergingsopgave. Specifiek voor het tracégedeelte door Veghel wordt de stedenbouwkundige inpassing en de relatie tussen de weg en de kern Veghel vastgelegd.
In bijgaand schema is de relatie tussen de delen A Ruimtelijk Kwaliteitsplan, B Beeldkwaliteitsplan en C Globaal landschapsplan weergegeven.

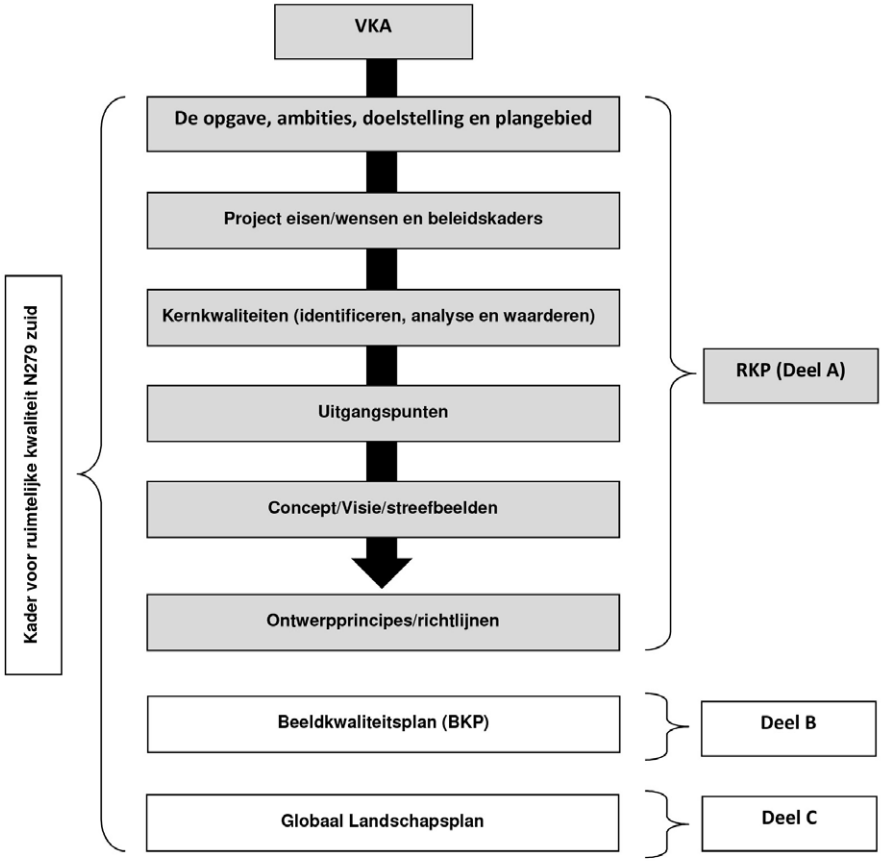

1.2 Plangebied en deelgebieden N279-Zuid

Het plangebied waar het RKP zich op richt, bestaat uit de N279 van Veghel tot aan Asten en haar directe omgeving. Hierbij ligt het accent op de te verbeteren delen van de N279: de gewenste ongelijkvloerse kruisingen en de deelgebieden Veghel en Omleiding Helmond, waar het tracé vernieuwd wordt.

In het RKP zal een concept op hoofdlijnen besproken worden voor de N279 van Veghel tot Asten in samenhang met de N279 als geheel. Vervolgens is het concept op hoofdlijnen uitgewerkt voor alle deelgebieden. Het RKP vormt vervolgens de basis voor de verdere uitwerking van de verschillende deelgebieden in Beeldkwaliteitsplan en Globaal Landschapsplan.

In het plangebied zijn de volgende deelgebieden onderscheiden:

- Veghel (volledig tracé in het stedelijk gebied)
- Keldonk (kruising, aansluiting lokaal wegennet)
- Boerdonk (kruising, aansluiting lokaal wegennet)
- Gemertseweg (kruising, aansluiting lokaal wegennet)
- Omleiding Helmond (volledig tracé)
- Vlierdense Bosdijk-Rochadeweg (kruising, aansluiting lokaal wegennet)
- Oostappensedijk (kruising)
- Ommel (verlegging Deurneseweg en aansluiting op N279).

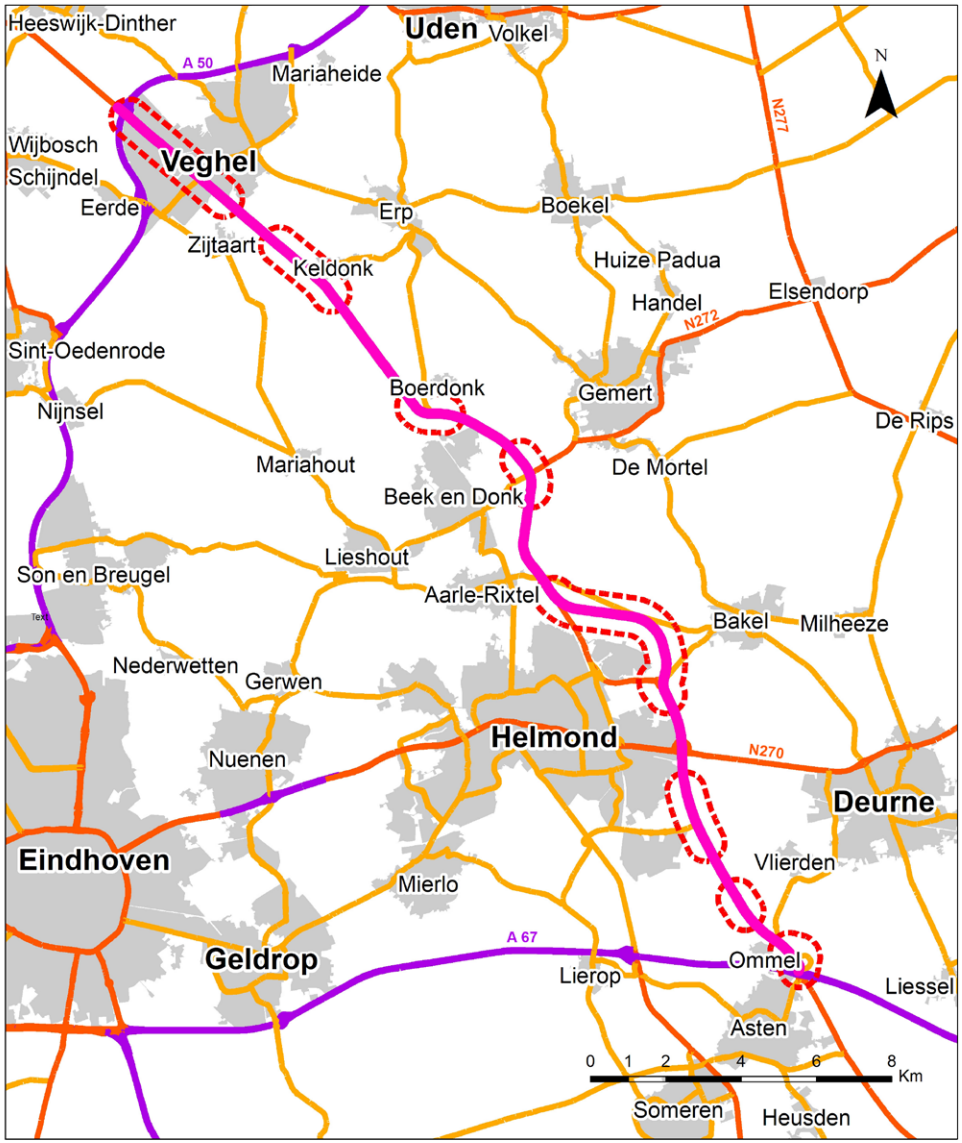

1.3 Interactief planproces: co-creatie

Om te komen tot een ruimtelijk kwaliteitsplan met draagvlak in de omgeving, is in samenwerking met de omgeving gezocht naar een verbeterde vormgeving van het landschap rond de N279 en de N279 zelf. Via co-creatie in atelierbijeenkomsten met vertegenwoordigers van de provincie, gemeenten, waterschap Aa en Maas, Rijkswaterstaat, omwonenden en andere gebiedspartijen zoals heemkunde – en natuurverenigingen zijn specifieke ambities, wensen en knelpunten met betrekking tot de inpassing van de weg boven tafel gekomen: de zogenaamde meekoppel- of kwaliteitskansen. Deze zijn samengebracht en meegewogen bij de uiteindelijke inpassing van de weg. De “oogst” van de bijeenkomsten heeft tevens belangrijke informatie opgeleverd waar mogelijk belangen botsen. In het RKP zijn keuzes gemaakt daar waar wensen en eisen niet overeen komen. Tot slot zijn er ook wensen en ideeën naar voren gebracht die geen betrekking hebben op voorliggende opgave. Deze zijn wel geregistreerd om waar mogelijk in een ander traject meegenomen te kunnen worden. In paragraaf 3.4 wordt nader ingegaan op de meekoppel- en kwaliteitskansen die zijn ingebracht.
Een verslag van dit proces, waarin samengewerkt is met gemeenten, waterschap, burgers en ondernemers nabij het tracé, is opgenomen in een aparte rapportage in de vorm van een tabel met de ingebrachte ideeën en de verwerking ervan.

Dit proces is niet alleen ingezet om kansen te verkennen, maar ook om partijen te inspireren, samenwerking tussen stakeholders te bevorderen en om gemeenten, ondernemers, burgers, maatschappelijke organisaties en initiatiefnemers een handelingsperspectief te bieden om tot een betere inbedding van het tracé in haar omgeving te komen.

1.4 Juridische verankering in het PIP

In het PIP wordt in juridisch-planologische zin zo maximaal mogelijk ruimte geschapen om de gewenste ruimtelijke kwaliteit en de landschappelijke inpassing vorm te kunnen geven. Dit is inherent aan de doelstelling van het PIP. Om die reden kunnen niet alle elementen uit het Ruimtelijk Kwaliteitsplan, het Beeldkwaliteitplan en het Globaal landschapsplan, juridisch worden verankerd in het inpassingsplan. Ruimtelijk relevante elementen die in het PIP juridisch-planologisch geborgd zijn, betreffen onder andere de situering van bouwwerken en bouwhoogtes, waaronder de realisatie van geluidweringen, en waterberging.

Ten behoeve van het PIP is een plangrenzenkaart opgesteld, de contour waarop het PIP betrekking zal hebben. Die onderdelen die niet verwerkt kunnen worden in het PIP worden waar mogelijk in een andere processen geborgd, zoals het aanbestedingstraject (Klanteisenspecificatie(KES-eisen) en contract).

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de opgave: het voorkeursalternatief VKA en de bijbehorende voorwaarden en uitgangspunten voor het RKP.

Hoofdstuk 3 geeft een opsomming van de meest relevante ruimtelijke kaders en de wensen en meekoppelkansen die zijn opgehaald tijdens de werkateliers met overheden, belangengroepen en omwonenden.

In hoofdstuk 4 is de ruimtelijke kwaliteit op basis van gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde toegelicht.

Vervolgens is in hoofdstuk 5 de analyse van de kernkwaliteiten in het plangebied en deelgebieden uitgewerkt met telkens afsluitend de ontwerpuitgangspunten voor het RKP.

Dit alles vormt de basis voor de slothoofdstukken van het RKP. In hoofdstuk 6 is het planconcept toegelicht dat is uitgewerkt voor de inpassing van de N279 van Veghel tot Asten als geheel en de toe te passen generieke ontwerpprincipes voor beeldkwaliteit en het landschapsplan. Hoofdstuk 7 beschrijft de uitwerking en specifieke ontwerpprincipes van de onderscheiden deelgebieden binnen dit geheel.

2 HET VOORKEURSALTERNATIEF

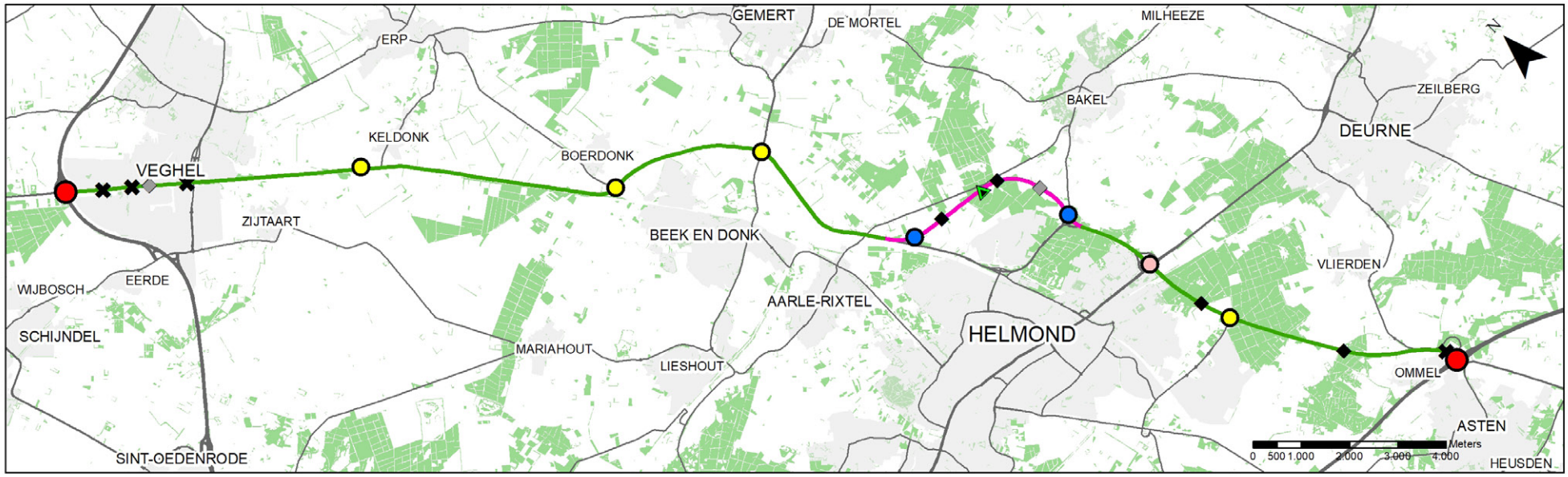

Overzichtskaart VKA N279 Veghel-Asten

2.1 Inleiding

De N279 loopt van de A50 bij 's Hertogenbosch tot de aansluiting van de N280 bij Horn, dichtbij Roermond. Hiermee vormt deze weg een noordwest - zuidoost gerichte verbinding door de provincies Noord-Brabant en Limburg, een schakel in het wegennet parallel aan de A73 en de oostelijker gelegen Peelroute. Halverwege kruist de N270 van Venray naar Eindhoven het tracé. Zuidelijker vormt de A67 een belangrijke oost-west verbinding.

De N279 is sinds 2016 een 2x2 verbinding van Den Bosch tot in Veghel. Vanaf de Amert in Veghel vervolgt de N279 zijn weg als een 1x2 verbinding met veel gelijkvloerse kruisingen en rotondes. Deze rapportage betreft het gedeelte Veghel – Asten, van de A50 tot aan de A67.

De provincie eist dat de N279 zich op een passende wijze in het landschap zal voegen. De aanpassingen aan de N279 zullen uiteenlopende ruimtelijke gevolgen hebben voor de aanblik en het gebruik van de weg en haar directe omgeving. In het MER is de opgave reeds onderzocht en is gekomen tot een Voorkeursalternatief (VKA). De opgave in het RKP is om met de aanleg en aanpassing van de weg, in het gebied ook nieuwe waarden en kwaliteiten toe te voegen. In dit hoofdstuk wordt het VKA toegelicht.

2.2 Voorkeursalternatief (VKA)

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant hebben in juli 2017 het voorkeursalternatief (VKA) voor de aanpassing van de N279 tussen Veghel en Asten vastgesteld op basis van een advies van de stuurgroep N279. Aangaande het VKA is nu verder uitgewerkt en ook heeft inmiddels een optimalisatie plaatsgevonden.

Overzichtskaart VKA N279 Veghel-Asten

Bestaand tracé

Nieuw tracé

Type aansluiting

- Op- en afritten (bestaand)
- Ongelijkvloerse hele aansluiting (bestaand)
- Ongelijkvloerse aansluiting (nieuw)
- Ongelijkvloerse halve aansluiting (nieuw)
- Gelijkvloerse kruising (aanpassen)
- Brug (aanpassen)
- Ecoduct (nieuw)
- Ongelijkvloerse oversteek (nieuw)

Het voorkeursalternatief bestaat uit het ongelijkvloers maken van aansluitingen en kruisingen. Bij Helmond wordt de N279 om de wijk Dierdonk gelegd en bij Veghel wordt het huidige tracé uitgebreid naar 2x2 rijstroken met gelijkvloerse aansluitingen. Daarnaast investeert de provincie in een goede inpassing van de weg in de omgeving en bovenwettelijke innovatieve geluidsmaatregelen. Naast geluidmaatregelen, wordt ook een waterbergingscompensatie-opgave ingevuld en zal natuurcompensatie plaatsvinden. Tevens wordt een compensatie voor ruimtelijke kwaliteit ingevuld.

Meer concreet worden van noord naar zuid de volgende maatregelen getroffen in het kader ven het VKA:

1. Volledig basisprofiel van 2x2 rijstroken vanaf de A50 tot aan de kruising met de Corridor;
2. De kruisingen met de Amert, NCB-laan, Zuidkade en Rembrandtlaan in Veghel worden als gelijkvloerse kruisingen met een VRI-inrichting aangelegd en met uitvoegstroken langs de doorgaande rijstroken van de N279. Daartoe wordt de N279 zo veel als mogelijk opgeschoven richting het kanaal om het ruimtebeslag aan de zijde van Veghel te minimaliseren;
3. De gelijkvloerse kruising Morgenstraat en Sluisweg in Keldonk vervallen. De aansluiting Morgenstraat wordt vervangen door een ongelijkvloerse aansluiting en een brug over het kanaal. Deze ligt iets meer noordelijk een sluit aan op de parallelwegen langs de N279 en het kanaal. De Goorloop wordt daartoe beperkt in oostelijke richting verlegd;

VKA (met optimalisatie)

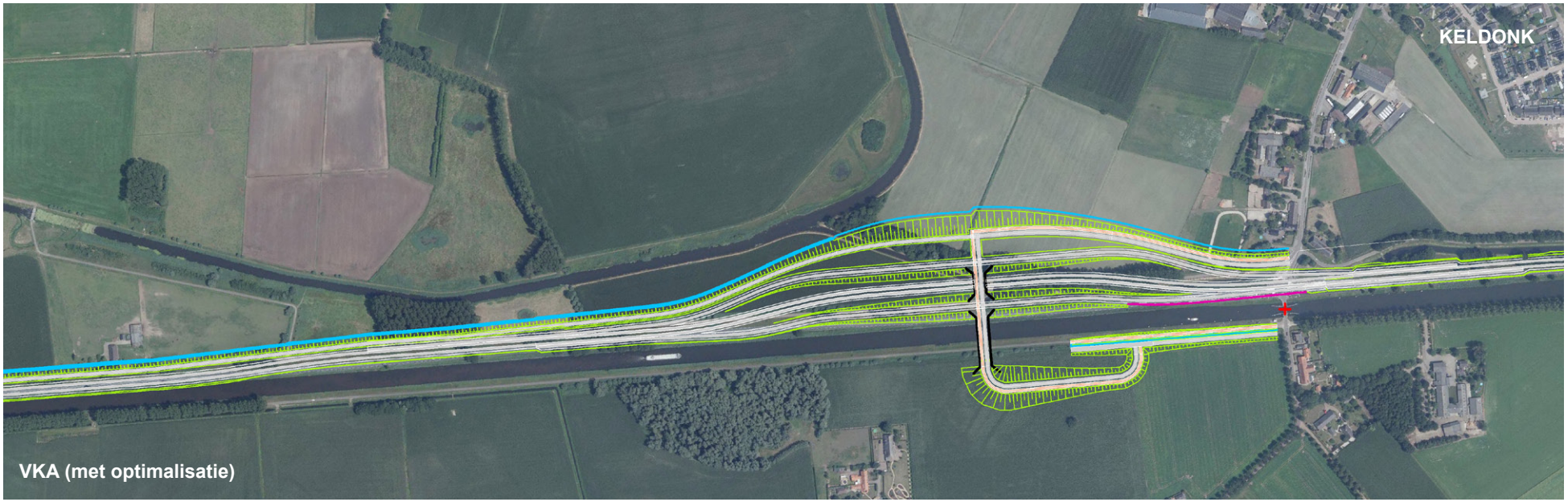

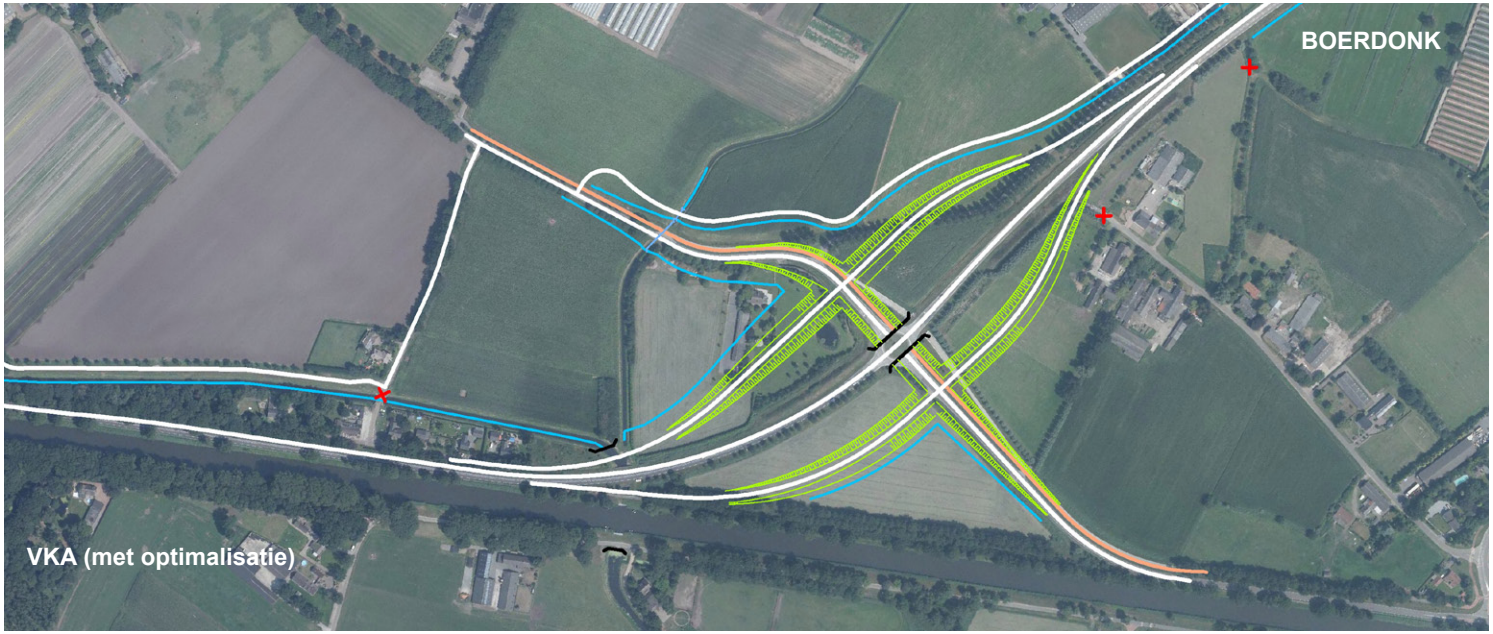

VKA

- Rijbanen
- Watergangen
- Bruggen-symbool
- Berm, gras
- Keerwand
- Afsluiting
- Fietspad
- Taluds

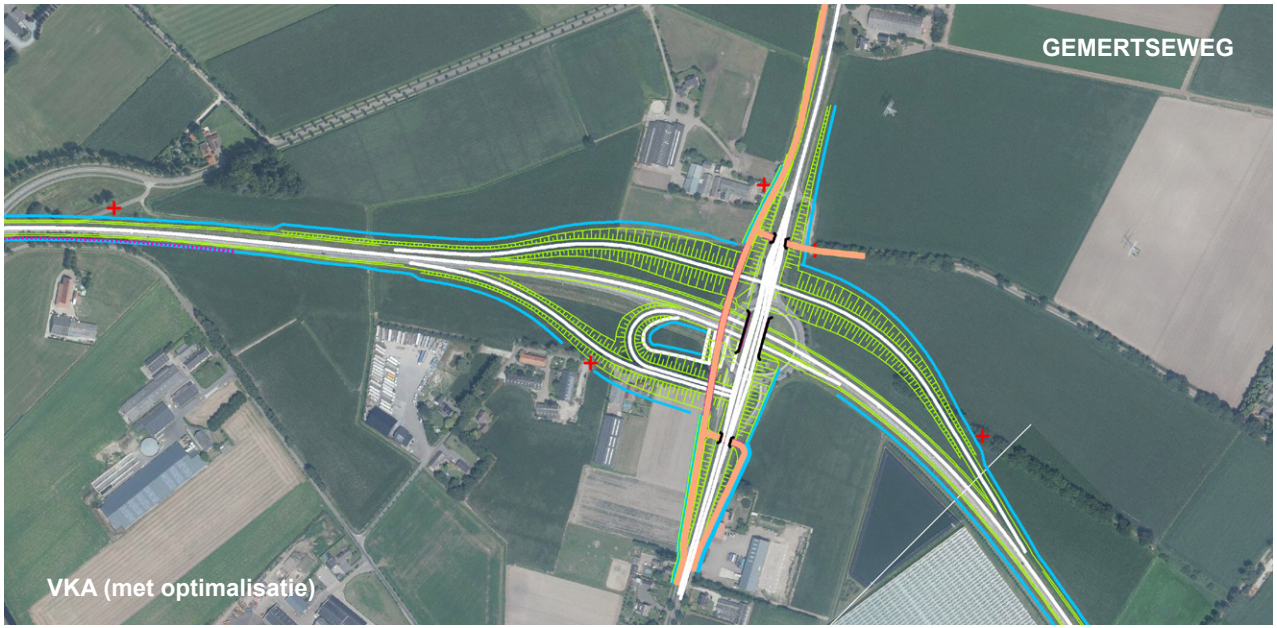

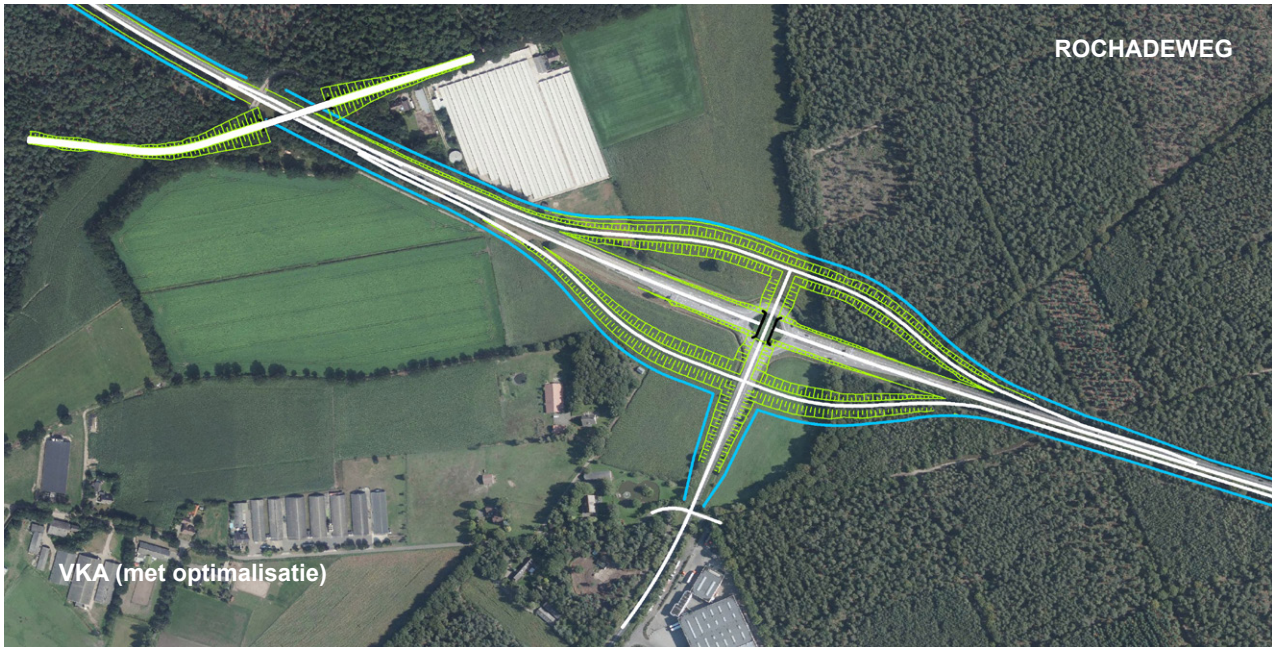

4. De kruising met de Middenweg en Bosscheweg bij Boerdonk wordt aangepast, waarbij de Middenweg/ Bosscheweg verdiept en ongelijkvloers zal kruisen met de N279. Ook op- en afritten komen daardoor verdiept te liggen.
5. De kruising Gemertseweg bij Beek en Donk wordt als ongelijkvloerse kruising uitgevoerd, met op- en afritten naar de N279.
6. Ter hoogte van de weg De Wolfsputten, zal een nieuw tracé afbuigen en in een ruime boog rond de wijk Dierdonk (Helmond) worden aangelegd. Deze sluit ter hoogte van de bestaande kruising van de N279 met de Weg naar Bakel weer aan op het oude tracé. Tussenliggend worden de volgende kruisingen gerealiseerd:
   - Op- en afrit met ongelijkvloerse kruising Wolfsputten naar oude tracédeel, uitsluitend in de richting van en naar Veghel;
   - ongelijkvloers kruisende Scheepstal zonder aansluiting op N279;
   - aanleg ecoduct, al dan niet gecombineerd met een recreatieve ongelijkvloerse kruising nabij de Heikantse Beemd;
   - kruising Bakelse Aa ten behoeve van onderhoud door Waterschap Aa en Maas, even ten noorden van de bestaande vistrappen, deze dient tevens ecopassage te zijn (doorlopende oevers);
   - diverse onderdoorgangen voor waterberging;

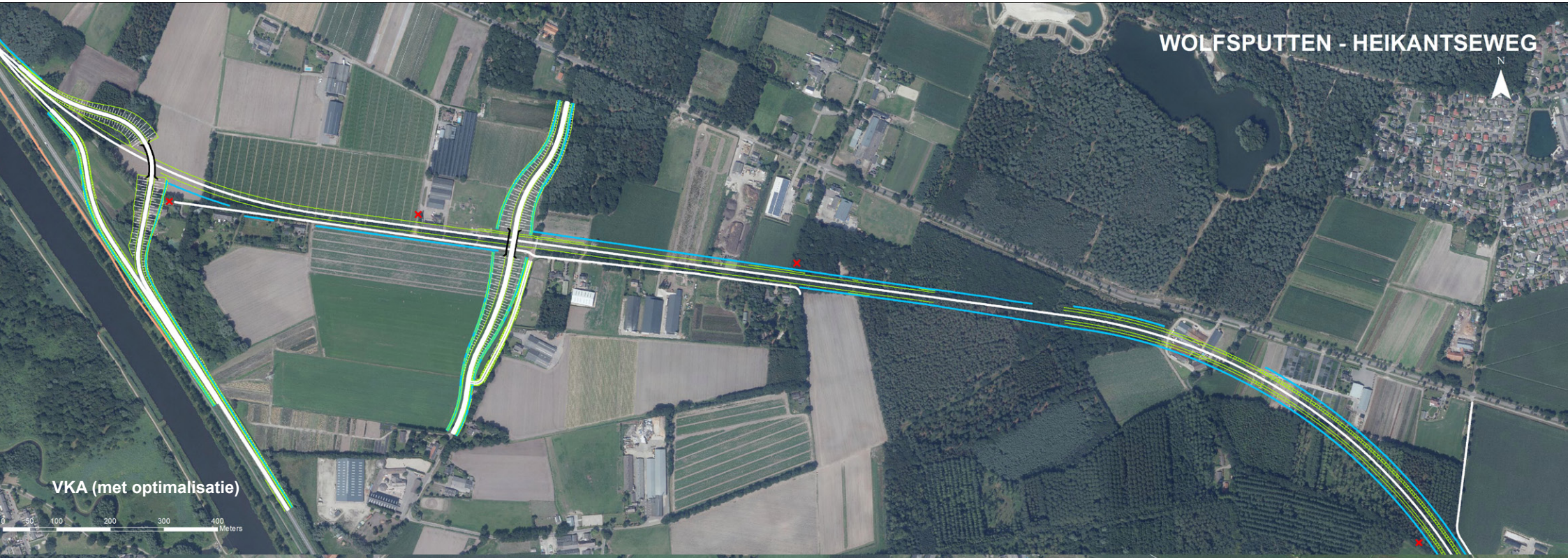
WOLFSPUTTEN - HEIKANTSEWEG
N
VKA (met optimalisatie)
0 50 100 200 300 400
Meters

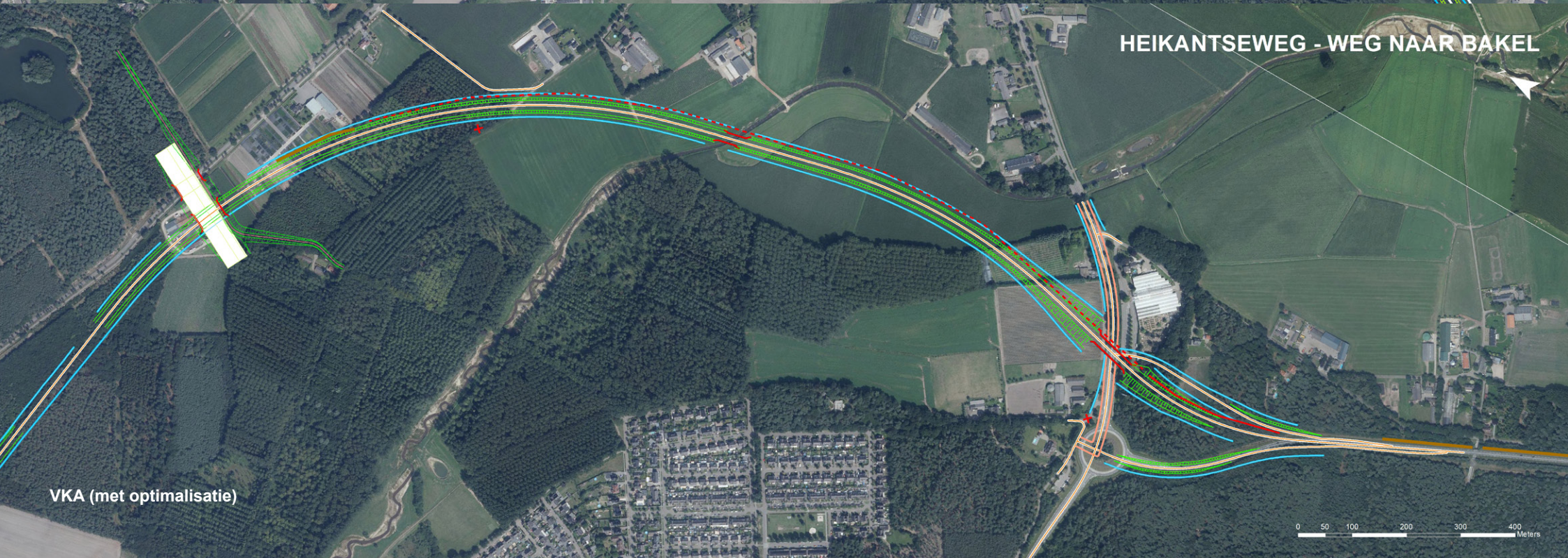
HEIKANTSEWEG - WEG NAAR BAKEL
N
VKA (met optimalisatie)
0 50 100 200 300 400
Meters

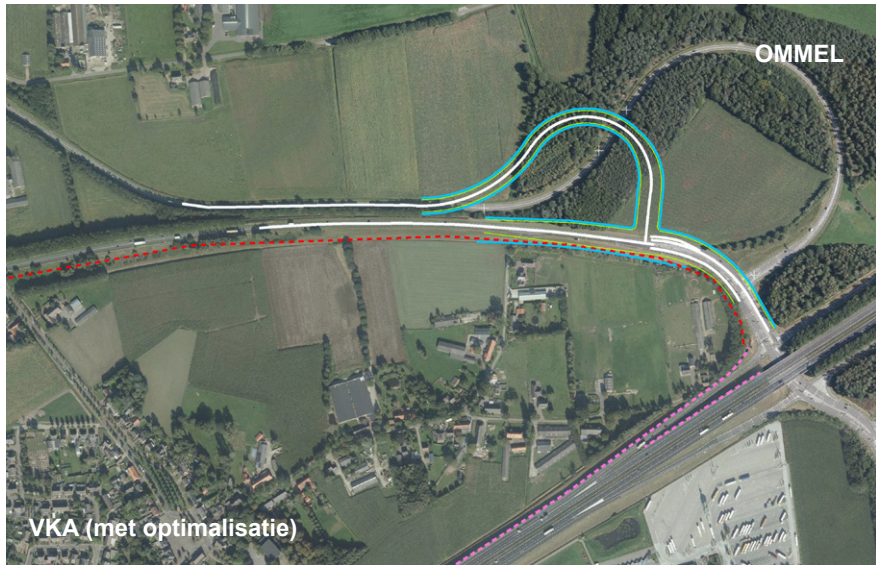

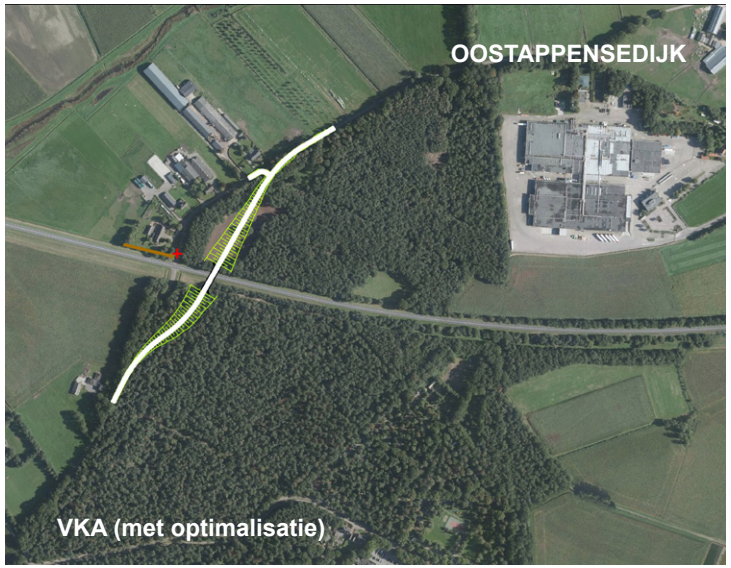

VKA

- Rijbanen
- Watergangen
- Bruggen-symbool
- Berm, gras
- Keerwand
- Afsluiting
- Fietspad
- Taluds

- op- en afrit vanaf ongelijkvloerse kruising naar het oude tracédeel Wolfsputterbaan en de Weg naar Bakel, uitsluitend in de richting van en naar Asten;

7. De Kruising Vlierdense Bosdijk/Rijntjesdijk wordt ongelijkvloers aangelegd, zonder aansluiting op de N279;
8. De rotonde ter hoogte van de Rochadeweg wordt vervangen door een ongelijkvloerse kruising met op- en afritten naar de N279;
9. De Kruising Oostappensedijk wordt even ten zuiden van de bestaande kruising ongelijkvloers aangelegd, zonder aansluiting op de N279;
10. De Kruising Deurneseweg wordt aangepast en iets in noordelijke richting aangelegd, waarbij de lus in de Deurneseweg verkleind wordt. De aansluiting blijft gelijkvloers met een VRI.

Tussenliggende tracédelen wijzigen niet.

In het VKA is daarnaast voorzien in geluidwerende maatregelen daar waar deze wettelijk worden voorgeschreven. De toepassing van stil asfalt is hierbij gekozen als uitgangspunt.
Het VKA wordt verder gekenmerkt door een standaardprofiel met aan beide zijden bermsloten. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen of deze overal noodzakelijk en functioneel zijn.

2.3 Uitgangspunten en voorwaarden

Het RKP, BKP en het Globale landschapsplan dienen opgesteld te worden binnen onderstaande 'harde' voorwaarden:

- Technische randvoorwaarden van het VKA, gebaseerd op de standaard voorwaarden en profielen voor een provinciale weg van de provincie Noord-Brabant;
- Wettelijke maatregelen waaronder wettelijke geluidmaatregelen en de vereiste natuur-, landschaps - en waterbergingscompensatie;
- Financiële randvoorwaarden.

Het tracé met standaardprofielen, aanleghoogten, kruisingsvormen etc. is voor het RKP één van de harde randvoorwaarden. Parallel aan de opstelling van het RKP is naar aanleiding van de omgevingsinbreng een optimalisatieslag uitgevoerd voor het VKA.

De wettelijke geluidsmaatregelen zijn hiernaast afgebeeld en tevens opgenomen op de principe-afbeeldingen in hoofdstuk 7. Geluidsmaatregelen bestaan uit de wettelijk verplichte maatregelen (schermen), aanvullende maatregelen uit provinciaal beleid, en de toepassing van stil asfalt.

Tenslotte zijn er financiële randvoorwaarden gesteld. Voor het RKP zal een globale begroting opgesteld worden, om de kosten van de inpassing te bewaken, en de inpassing ook werkelijk binnen de gestelde begroting uit te kunnen voeren.

Principe-dwarsprofielen voor het VKA

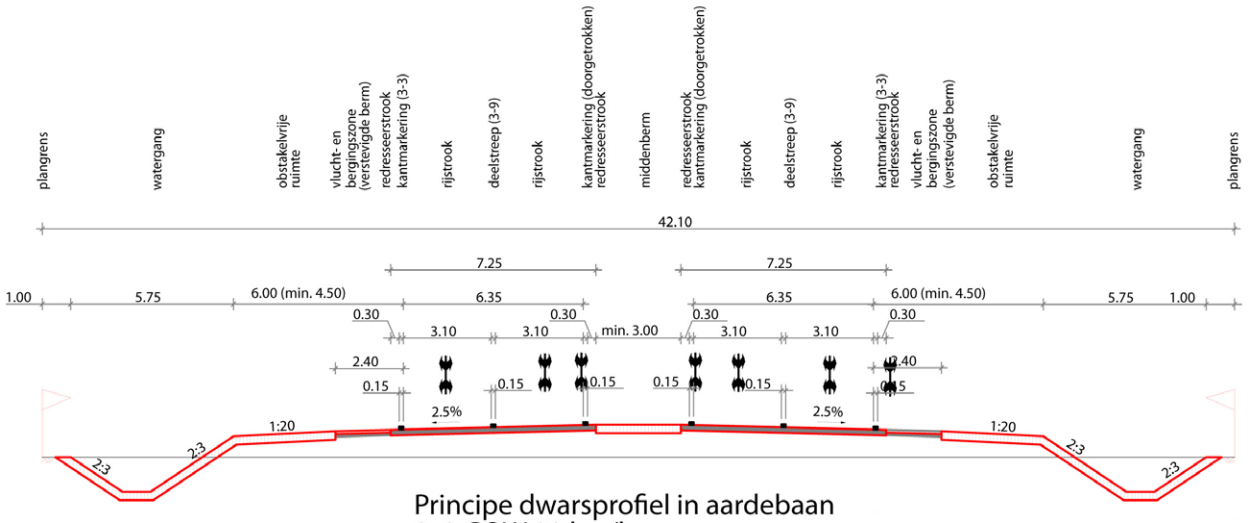

Principe dwarsprofiel in aardebaan
2x2 GOW 80 km/h

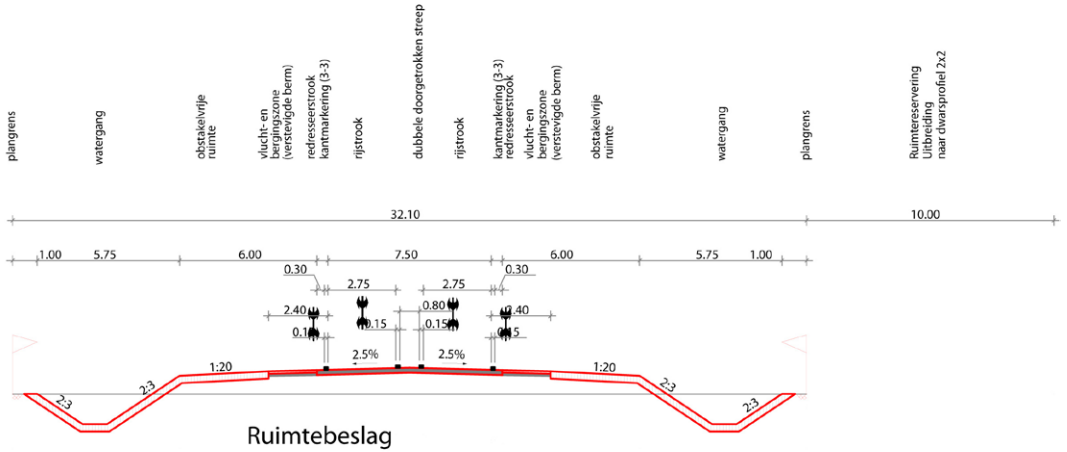

Ruimtebeslag
Principe dwarsprofiel in aardebaan
1x2 GOW 80 km/h
conform handboek Provincie Noord-Brabant

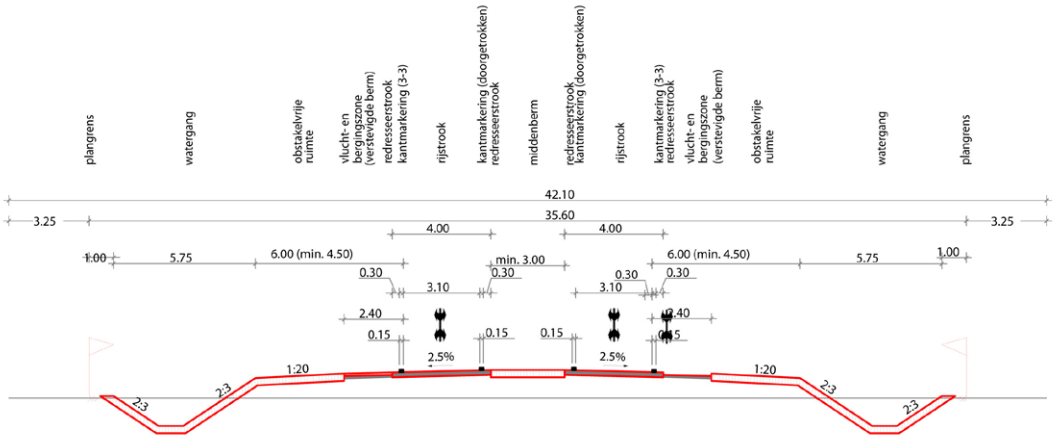

Ruimtebeslag
Principe dwarsprofiel in aardebaan
2x1 GOW 80 km/h
conform handboek Provincie Noord-Brabant

Wettelijke maatregelen: schermen

- Hoogte 1,5 meter
- Hoogte 2,0 meter
- Hoogte 2,5 meter
- Hoogte 3,0 meter
- Hoogte 3,5 meter
- Grondwal

Beleidsmaatregelen geluid

- Scherm 1,5 meter
- Scherm 2,5 meter
- Scherm 3 meter
- Scherm aansluiten

Overig

- Voorgenomen sitl asfalt
- Innovatieve geluidsmaatregel
- Meekoppelkansen

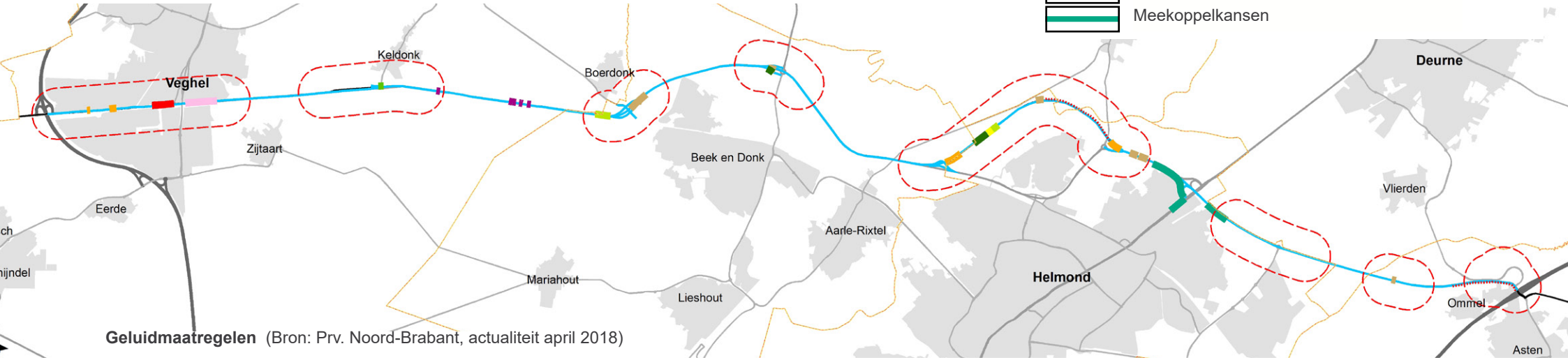

Geluidmaatregelen (Bron: Prv. Noord-Brabant, actualiteit april 2018)

3. KADERS EN MEEKOPPELKANSEN

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de kaders en wensen die gesteld worden vanuit

- Wettelijke kaders, het algemene beleidskader en sectorale beleidsdoelen
- Geplande ontwikkelingen in de omgeving van de weg
- Meekoppelkansen voor de ruimtelijke kwaliteit in het plangebied en omgeving

3.2 Wettelijke en beleidskaders

3.2.1 Wetten en regels

De voor dit plan meest relevante wettelijke kaders, betreffen de Wet Natuurbescherming en de Wet Geluidhinder. Daarnaast is ook de Verordening Ruimte wettelijk bindend als Structuurvisie

Wet natuurbescherming

De nieuwe Wet natuurbescherming vervangt vanaf 1 januari 2017 drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. In de Wet Natuurbescherming is zowel de gebiedsbescherming als de soortenbescherming gereguleerd. Dit leidt er o.a. toe dat in het kader van de realisatie van het VKA natuurcompensatie zal moeten plaatsvinden voor waarden die verloren gaan en dat er mitigerende maatregelen nodig zijn om het plan goed in te passen. Een voorbeeld daarvan is dat rond dassenburchten, zoals bij de Weg naar Bakel en Deurneseweg, het wegtracé en de inrichting rond de weg worden afgestemd op het leefgebied.

Natuurcompensatieplan

De N279 is voor een deel gelegen in het Natuur Netwerk Brabant (NNB). Hiervoor is het 'nee, tenzij-beginsel' en het compensatie-beginsel relevant. De provincie heeft haar beleid op het gebied van natuur en landschap nader uitgewerkt in het provinciale natuur- en landschapsbeleid 2012-2022 Brabant Uitnodigend Groen (BrUG). De benodigde natuurcompensatie vormt één van de uitgangspunten voor het Ruimtelijk Kwaliteitsplan. Op basis van het VKA is de opgave voor de natuurcompensatie voorlopig als volgt berekend:

Opgave natuurcompensatie	**Oppervlakte**
Ruimtebeslag	19,82 ha
Compensatie ruimtebeslag	32,85 ha
Compensatie verstoring	12,40 ha
Totaal opgave	**45,25 ha**

Voorlopige berekening omvang natuurcompensatie

De natuurcompensatie kent de spelregel dat deze gerealiseerd dient te worden binnen de daartoe aangewezen gebieden binnen het NNB. Op de nevenstaande kaart zijn deze weergegeven als "zoekgebied nieuwe natuur". Daarnaast is compensatie mogelijk in de aangewezen droge en natte ecologische verbindingszones. De verbindingszones zijn opgenomen in de Verordening Ruimte (zie ook paragraaf 3.2.2).

Wet geluidshinder (Wgh)

In het kader van de wettelijke bepalingen over verkeerslawaai dienen op sommige tracédelen geluidsmaatregelen getroffen te worden om een goed woon- en leefklimaat te kunnen borgen bij gevoelige objecten in de omgeving, zoals woningen. Deze maatregelen, veelal in de vorm van geluidsreducerend asfalt, schermen of wallen zijn onderdeel van het VKA en RKP.

Naast deze meest van belang zijnde wettelijke kaders, zijn er ook sectorale wetten en regels die van belang zijn en borging zullen krijgen in het PIP, denk aan doorvertaling van archeologische bescherming, vertaling van de Keur van het waterschap en van de provinciale Verordening Ruimte (zie hierna).

Provinciale structuurvisies en Verordening Ruimte

In de provinciale Structuurvisie Ruimtelijke Ordening (maart 2014) staat wat de provincie van belang vindt en hoe de provincie die belangen wil borgen. Hierin wordt o.a. de omgang met kernkwaliteiten benoemd en is het belang van een goede infrastructuur vastgelegd.

Het provinciaal beleid ten aanzien van natuur is beschreven in de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening en 't BrUG.

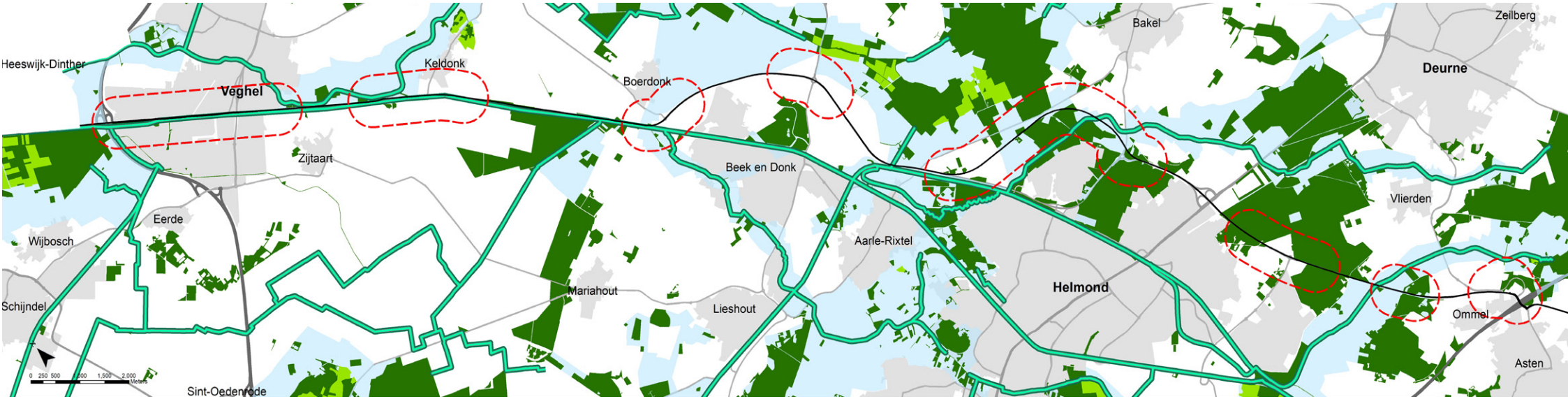

Natuur en Landschap Verordening ruimte

- Bestaande natuur
- Zoekgebied nieuwe natuur
- Natte ecologische verbindingszone
- Groenblauwe Mantel

De provincie heeft de volgende ambitie:

- Het versterken van de ecologische waarden door te sturen op behoud;
- Het ontwikkelen van de kenmerken van het landschap;
- Een positieve ontwikkeling van de biodiversiteit;
- Een robuuste en veerkrachtige ecologische structuur;
- De natuurlijke basis en landschappelijke contrasten versterken;
- De gebruikswaarde van natuur en water verbeteren.

De natte Ecologische verbindingszones zijn of moeten nog (deels) ingericht worden als een nat kralensnoer. De zone verbindt gebieden waarin soorten leven die natte en vochtige omstandigheden nodig hebben. Het natte kralensnoer is opgebouwd uit een corridor van natuurvriendelijke oevers en stapstenen bestaande uit een poel, moeras, grasland, struweel en bos.
In de omgeving van het plangebied zijn de verbindingszone tussen het Broek en Zuid-Willemsvaart, de Zuid-Willemsvaart, de Snelle loop, en delen van de Aa nog niet gerealiseerd. Zij zijn een deel van het zoekgebied voor natuurcompensatie.

Droge Ecologische Verbindingszones zijn niet in het plangebied en directe omgeving aanwezig. Wel is er het uitgangspunt in het VKA de bestaande doorlopende bos- en natuurgebieden van noord naar zuid op elkaar aangesloten te houden.

De Verordening ruimte Noord Brabant (juli 2017) bevat, naast relevante generieke beleidsdoelen, een aantal artikelen over de ruimtelijke kwaliteit bij wegaanleg. Van belang is dat de provincie een drietal aspecten omschrijft

voor nieuwe ontwikkelingen, zoals een wegaanleg:

- Zorgplicht ruimtelijke kwaliteit
- Fysieke landschapsverbetering
- In de groenblauwe mantel een positieve bijdrage aan ecologische en landschappelijke waarden.

Zorgplicht Ruimtelijke Kwaliteit

Allereerst is er de verplichting dat het plan bijdraagt aan de zorg voor het behoud en de bevordering van de ruimtelijke kwaliteit. In elk geval is een goede landschappelijke inpassing een belangrijk onderdeel daarvan.

Fysieke landschapsverbetering

Buiten het stedelijk gebied is de verplichting dat de ruimtelijke ontwikkeling gepaard gaat met een fysieke verbetering van de aanwezige of potentiële kwaliteiten van bodem, water, natuur, landschap, cultuurhistorie of extensieve recreatieve mogelijkheden van het gebied of de omgeving.

Groenblauwe mantel

Voor plannen die in de groenblauwe mantel liggen (in dit geval o.a. bij Keldonk en Helmond) gelden nog aanvullende maatregelen. Elk plan kent op basis van artikel 6.1, eerste lid (bescherming groenblauwe mantel), een onderbouwing van de positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken in die groenblauwe mantel.

Dit betekent dat in het Ruimtelijk Kwaliteitsplan een aantal maatregelen wordt opgenomen die strekken tot behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken van het landschap van de groenblauwe mantel bij de N279. Omdat kwaliteitscompensatie voor de groenblauwe mantel niet kwantitatief is vastgelegd, zal hiervoor een kwalitatieve onderbouwing worden vastgelegd in dit RKP.

In het PIP dienen aanvullend ook regels opgenomen te worden ter bescherming van de ecologische, landschappelijke en hydrologische waarden en kenmerken van de onderscheiden gebieden.

Het ruimtebeslag van het VKA in de groenblauwe mantel bedraagt 22,6 ha. Dit ruimtebeslag is als volgt verdeeld:

Locatie	**Oppervlakte**
Keldonk	6,7 ha
Boerdonk	2,9 ha
Gemertseweg	0,4 ha
Omleiding Helmond	11,9 ha
Oostappensedijk	0,6 ha
Totaal opgave	**22,6 ha**

Ruimtebeslag van het VoorkeursAlternatief van de N279 in de groenblauwe mantel

3.2.2 Thematisch beleidskader

Deze paragraaf bevat een samenvatting van sectoraal beleid voor specifieke thema's, zoals landschap, water en natuur, waar in het RKP, BKP en het globale landschapsplan invulling aan wordt gegeven.

Landschap

In de Uitwerking Gebiedspaspoorten, die een uitwerking vormen van de Structuurvisie, beschrijft de provincie 12 Brabantse landschapstypen, waarbij voor elk gebied de kenmerkende landschapskwaliteiten en haar ambitie om deze kwaliteiten te versterken bij nieuwe ontwikkelingen zijn beschreven. Het traject van de N279 Veghel – Asten is deels gelegen in de landschappen 'Meierij' en deels in 'Peelrand'. De provincie heeft voor deze landschappen gebiedspaspoorten opgesteld met daarin de volgende ambities:

Meijerij

- Het versterken van het karakter van De Meierij als groen hart van Brabant;
- Het bieden van mogelijkheden voor menging van functies in buitengebied en verbreding van de landbouw;
- Het versterken van de recreatieve verbindingen;
- De ontwikkeling van een robuust beeksysteem van de Aa waarin, naast duurzame waterhuishouding, ook de landschappelijke kwaliteit van het watersysteem versterkt wordt, zodat de ruimtelijke verschillen

tussen de systemen van Aa en Dommel beter beleefbaar worden;
- Behoud van de fijnmazigheid van de oude ontginningen;
- De cultuurhistorische waarden van de Meierij in hun samenhang verder ontwikkelen, beschermen en toeristisch-recreatief ontsluiten;
- Het duurzaam en in samenhang behouden van het bodemarchief;
- Het versterken van de ecologische waarden van het landschap door sturen op behoud of ontwikkeling van kenmerken van het landschap.
- In lijn hiermee werkt de gemeente Meierijstad aan het versterken van robuuste groenblauwe structuren, om een impuls te geven aan waterveiligheid, natuurwaarden en landschapsontwikkeling.

Peelrand
- Het versterken van het kleinschalig en afwisselend karakter van het landschap van de Peelrand;
- De cultuurhistorische waarden van de Peelrand in hun samenhang verder ontwikkelen, beschermen en toeristisch-recreatief ontsluiten;
- Het duurzaam en in samenhang behouden van het bodemarchief (o.a. door afstemming van het gemeentelijk archeologiebeleid) van de archeologische landschappen: “Peelhorst Oost” en “Dekzandeiland Asten-Deurne”;
- Behoud en herstel van het voor Brabant unieke wijstverschijnsel en de zichtbaarheid daarvan in het landschap;
- Het versterken van de ecologische waarden van het landschap door te sturen op te behouden of te ontwikkelen kenmerken van het landschap.

Gemeentelijke visies

Op gemeentelijk niveau zijn door de diverse gemeenten visies opgesteld waarin de gemeentelijke ambities op het gebied van landschap zijn opgenomen. Het gaat hier om landschapsplannen (onder andere landschapsplan de Peel in Helmond), beeldkwaliteitsplannen (onder andere Gemert-Bakel) en structuurvisies voor de gehele gemeente of deelgebieden (onder andere Structuurvisie kwaliteitsverbetering van het landschap Asten). Deze landschapsplannen en ambities sluiten aan op en geven soms meer concreet invulling aan de hierboven weergegeven ambities uit de gebiedspaspoorten. Deze ‘lokale’ invulling is in het RKP vertaald op basis van de input die alle gemeentelijke overlegpartners hebben gegeven tijdens de ateliersessies en via nagestuurde plangegevens.

Archeologie

Nabij het plangebied zijn diverse archeologische monumenten aanwezig. Tevens zijn diverse gebieden aangewezen als gebied met een middelhoge tot hoge verwachtingswaarde. Gemeenten hebben in hun archeologisch beleid archeologische waardevolle gebieden gewaardeerd en aangewezen, die vervolgens door middel van regels in bestemmingsplannen worden beschermd. In de archeologische verwachtingskaarten van de diverse gemeenten gelden in en nabij het plangebied archeologische verwachtingswaarden van laag tot zeer hoog, zoals bij Boerdonk.

De N279 doorsnijdt tevens een archeologisch landschap dat is aangewezen op de provinciale CHW-kaart van 2010: “Helmondse akkers” bij Beek en Donk.

In het kader van de wet op de archeologische monumentenzorg (2007) zal in lijn met het archeologie-beleid van de gemeenten archeologisch onderzoek uitgevoerd moeten worden vòòr aanleg van de N279.

Archeologische waarden kunnen tevens een bron vormen van inspiratie voor ontwerp en landschappelijke inpassing, door bijvoorbeeld het zichtbaar maken van archeologische waarden. In het RKP is dit niet zo zeer aan de orde. Wel zal bij de uitwerking van het PIP afstemming en wellicht aanpassing moeten plaatsvinden op het globale landschapsplan indien de bescherming van archeologische waarden dit vraagt. Dit zal moeten blijken uit het vervolg onderzoek archeologie dat in het kader van het PIP zal plaatsvinden.

Cultuurhistorie

Op de Cultuurhistorische waardenkaart van de provincie Noord-Brabant van 2010, herzien in 2016, zijn rondom het plangebied diverse cultuurhistorische gebieden

aangewezen. De N279 doorsnijdt een cultuurhistorisch landschap van provinciaal belang, namelijk de regio Peelrand ten zuiden van Helmond. Essentiële aspecten van de regio Peelrand in het plangebied en omgeving zijn de oude zandontginningen met akkercomplexen, beemden en broekgebieden, de jonge heideontginningen; de Zuid-Willemsvaart en het dal van de Aa.
Het gebied als geheel is weergegeven op de kaart met kernkwaliteiten Cultuurhistorie in Hoofdstuk 5. Binnen dit cultuurhistorisch landschap zijn tegelijk verschillende waardevolle delen te onderscheiden. Ook deze delen zijn beschreven in het hoofdstuk kernkwaliteiten.

In een aantal gevallen hebben gemeenten in haar bestemmingsplannen aanvullende cultuurhistorische waarden beschermd. Bijvoorbeeld de oude akkers in de gemeente Gemert-Bakel. Specifieke waarden zijn in het RKP per deelgebied beschreven.
Op gemeentelijk niveau is in sommige gebieden specifieke erfgoedbeleid en welstandsbeleid van toepassing. Voor zover dit relevant is voor het RKP, is dit door de betreffende gemeente ingebracht bij de werkateliers (zie de bijlage met overzicht van de ingebrachte aspecten).

Water

Het plangebied bevat diverse oppervlaktewatersystemen zoals de Zuid-Willemsvaart, de Aa en een aantal beken en waterlopen die het water van de hoger gelegen Peelhorst in noordwestelijke richting afvoeren. Een aantal van deze watersystemen is aangewezen als (al dan niet nog in te richten) ecologische verbindingszone (de Aa, Bakelse Aa, Astense Aa en de Zuid-Willemsvaart). De belangrijkste regionale waterbergingsgebieden in het studiegebied liggen tussen Veghel en Keldonk (langs de Aa) en bij Dierdonk (Bakelse Beemden, langs de Bakelse Aa). Er is een reserveringsgebied waterberging in het dal van de Boerdonkse Aa, tussen Veghel en Keldonk.

Provinciaal Milieu- en Waterplan 2016-2021
Op 18 december 2015 is het Provinciaal Milieu- en Waterplan 2016 - 2021 (PMWP) vastgesteld. Dit provinciale plan heeft de status van een structuurvisie. De Verordening ruimte strekt ertoe dat een aantal wateronderwerpen in gemeentelijke bestemmingsplannen worden opgenomen. Dit betreft regionale waterbergingsgebieden en reserveringsgebieden voor waterberging, beschermingszones voor grondwaterwinningen voor de openbare watervoorziening, zoekgebieden voor behoud en herstel van watersystemen en hoogwaterbescherming (winterbed en primaire waterkeringen).

Waterbeheerplan 2016 - 2021 Waterschap Aa en Maas
Waterschap Aa en Maas heeft een waterbeheerplan vastgesteld. Het waterbeheerplan beschrijft de doelen van Waterschap Aa en Maas voor de periode 2016-2021. Het plan is afgestemd op het Nationaal Waterplan, het Provinciaal Milieu- en Waterplan en het Stroomgebiedsbeheerplan.

Vistrap in de Bakelse Aa

Doelen:

- Droge voeten: voorkomen van wateroverlast in het beheergebied (onder meer door het aanleggen van waterbergingsgebieden en het op orde brengen van regionale keringen);
- Voldoende water: zowel voor de natuur als de landbouw is het belangrijk dat er niet te veel en niet te weinig water is. Daarvoor reguleert het waterschap het grond- en oppervlaktewater;
- Natuurlijk water: zorgen voor flora en fauna in en rond beken en sloten door deze waterlopen goed in te richten en te beheren;
- Schoon water: zuiveren van afvalwater en vervuiling van oppervlaktewater aanpakken en voorkomen;
- Mooi water: stimuleren dat mensen de waarde van water beleven, door onder meer recreatief gebruik.

Gemeenten hebben eigen beleid voor water en waterbeheer opgesteld. Hierin wordt een koppeling gemaakt tussen waterbeheer, beheer openbare ruimte en groen en duurzaamheid op gemeentelijk niveau.

In het RKP zijn, daar waar dat noodzakelijk is of kansrijk, compenserende en mitigerende maatregelen opgenomen voor de berging en afvoer van water.
In de planvorming moet uitgegaan worden van een of meerdere locaties om extra water te bergen. Deze opgave is in aanvulling op de opgave uit klimaatverandering, en komt voort uit de volgende ontwikkelingen:

- Waterberging als gevolg van de toename van verhard oppervlak;
- Waterberging als gevolg van te dempen watergangen;
- De doorsnijding van het waterbergingsgebied op de locatie van de omleiding Helmond.

Met het waterschap heeft inmiddels afstemming plaatsgevonden hoe dit op hoofdlijnen te compenseren.
De capaciteit van de waterberging blijkt beperkt te worden aangetast, als het water van de Bakelse Aa op een aantal plaatsen onder de weg door kan stromen. Deze onderdoorgangen dienen te worden aangelegd op de laagste plaatsen in het beekdal.
Een bypass in de Bakelse Aa, of een verlegging ervan kan een functie hebben, om berging van water in het laagste deel van het beekdal mogelijk te maken en te verbeteren. Tegelijk kan deze ook een ecologische functie hebben.

Natuur

In het plangebied zijn geen Natura 2000-gebieden aanwezig. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand van de N279. In of direct grenzend aan het tracé zijn tevens geen natte natuurparels gelegen. Een deel van de gronden in en rondom het plangebied maakt onderdeel uit van de Natuur Netwerk Brabant (NNB). Het grootste deel van het ruimtebeslag en toename van verstoord gebied binnen het NNB vindt plaats door de omleiding van Dierdonk. Ruimtebeslag vindt hier voornamelijk plaats binnen bosgebieden. De vochtige (loof)bossen zijn hier gebonden aan het beekdal van de Bakelse Aa.
Aan de westzijde van de Zuid-Willemsvaart ligt natte natuurparel “de Bundertjes” ter hoogte van de Wolfsputten.

In de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening zijn binnen het studiegebied rondom de N279 een aantal ecologische verbindingszones opgenomen, die gehandhaafd moeten worden, en waar mogelijk versterkt. Natte verbindingszones lopen langs de verschillende kanalen en beken in het studiegebied, zoals de Zuid-Willemsvaart, de Aa, de Bakelse Aa en de Astense Aa.

Natuurbeheerplan
Het Natuurbeheerplan beschrijft de beleidsdoelen voor de ontwikkeling en het beheer van natuurgebieden, agrarische natuur en landschapselementen in de provincie. In dit plan worden de gewenste natuurdoeltypen per gebied beschreven, die bestaan uit een nagestreefde combinatie van abiotische en biotische kenmerken.

Recreatie

Het gevarieerde landschap nabij het tracé is uitermate geschikt als recreatief uitloopgebied voor wandelaars en fietsers. Er is een uitgestrekt fiets- en wandelnetwerk aanwezig. Het netwerk bevindt zich parallel aan - en op

Veghel: groenstrook De Leest bij N279

Veghel: Bedrijvigheid N279

afstand van de N279. Tevens verzorgt het netwerk op enkele plekken een verbinding tussen de woonkernen aan de noord- en zuidzijde van de Zuid-Willemsvaart.

Provinciale visie op vrijetijdseconomie

Op verzoek van het werkveld van de vrijetijdseconomie heeft de provincie een koers uitgezet voor de vrijetijdseconomie. Deze ambitie richt zich met name op het creëren van meer banen, versterking van de economische structuur en internationale profilering (macro-niveau). Op microniveau zijn door gemeentes visies opgesteld voor het formuleren van hun ambities en kaders. Specifieke beleidsdoelen zoals plaatselijk recreatieve ommetjes, verbindingen etc. zijn in de werkateliers ingebracht en onderdeel gemaakt van het RKP.

Gemeentelijke visies toerisme en recreatie

Gemeentelijke visies op toerisme en recreatie van de diverse gemeenten in het plangebied hebben een aantal belangrijke doelen gemeen die van invloed zijn op dit plan, te weten:

- Vergroten van het aanbod aan recreatieve voorzieningen. Het gaat hier zowel om voorzieningen voor extensieve recreatie (wandelen, fietsen, vissen etc.) zoals aanlegsteigers, picknickplaatsen, observatiepunten, informatieborden en banken, als dag- en verblijfsrecreatie voorzieningen die geëxploiteerd worden door ondernemers.

- Het verbeteren van de routestructuur (wandelen, fietsen, paardrijden, mountainbike).

Woon – en leefomgeving (zicht, geluid, fijnstof)

De N279 grenst in deelgebied Veghel aan een woongebied. Ook buiten Veghel, in de andere deelgebieden zijn er woningen in de nabijheid van de N279. Voor de directe woon- en leefomgeving is niet alleen het zicht op de weg belangrijk, maar spelen ook andere milieuaspecten een rol.

Op basis van de geluidswetgeving zijn op diverse plaatsen langs de aan te passen of te verleggen N279 geluidsmaatregelen vereist, in de vorm van schermen of wallen die in hoogte variëren van 1 tot 3,5 meter. De geluidsmaatregelen zijn berekend met wettelijk voorgeschreven rekenmethoden en zijn als uitgangspunt overgenomen in het RKP (zie hoofdstuk 2).

Op een aantal plaatsen wenst de provincie ook het gebruik van innovatieve oplossingen voor het terugdringen van de geluidhinder te realiseren en te monitoren. Dit in aanvulling op de wettelijke eisen. Te denken valt aan het toepassen van voorzieningen die nog in de testfase zitten zoals een geluidgoot, een geluidabsorberende geleiderail of andere innovatieve oplossingen.

Ontwikkelen van (innovatieve) geluidsmaatregelen gebeurt in nauwe samenwerking tussen de projectpartners, met specifieke aandacht voor de locaties Veghel, Dierdonk, Rijpelberg/Brouwhuis en Ommel.

Fijnstofmaatregelen zijn wettelijk gesproken niet nodig. Daar waar groenelementen wenselijk zijn in het RKP kunnen deze mede fijnstof opvangen.

Bedrijvigheid

De N279 is een belangrijke verbinding voor de bedrijfsterreinen bij o.a. Veghel (De Dubbelen en Doornhoek), Beek en Donk (Bemmer) en bij Helmond (BZOB). Deze bedrijventerreinen worden alle van vernieuwde aansluitingen op de N279 voorzien in het VKA.

In het landschap zijn vele agrarische bedrijven nabij het tracé aanwezig. Behoud van toegankelijkheid en efficiente vormen van kavels na aanleg van het VKA is een uitgangspunt.

Geluidgoten, twee types

Geluidwerende geleiderail

Resumé uit beleid

Hieronder volgt een resumé van de uitgangspunten voor ruimtelijke kwaliteit zoals deze uit regelgeving en beleid naar voren komen per thema.

Verordening Ruimte	De Verordening Ruimte verplicht de provincie tot een extra inspanning voor het realiseren van ruimtelijke kwaliteit bovenop de inpassing van de N279 Veghel-Asten. Vooral voor de tracédelen die aangelegd zullen worden in de groenblauwe mantel, is dit uitgangspunt van toepassing. In de groenblauwe mantel dient de inpassing gepaard te gaan met een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit op het gebied van landschap, natuur en water. Dit gaat dus verder dan alleen een landschappelijke inpassing van de weg zelf.
Natuur	Met de verbreding van de N279 zal de barrièrewerking van deze weg in omvang toenemen. Er zal rekening gehouden dienen te worden met de natuur-, ecologische- en landschapswaarden en ambities. Tevens is er sprake van ruimtebeslag in het NNB en toename van verstoring in het NNB. De compensatie hiervan vindt grotendeels plaats binnen de daarvoor aangewezen gebieden van het NNB. De totale omvang van de natuurcompensatie bedraagt 53,85 ha.

Landschap	De ruimtelijke kwaliteit en de uiteindelijke vormgeving dienen aan te sluiten bij ambities uit de gebiedspaspoorten. In het bijzonder gaat het hier om: • Versterken van de zichtbaarheid van de diversiteit van het landschap; • Verzachten visuele impact van de N279 op de omgeving. Deze uitgangspunten zullen aan de hand van de kernkwaliteiten per deelgebied verder uitgewerkt worden.
Archeologie	Voor dit Ruimtelijk Kwaliteitsplan is relevant of er locaties zijn, waar het zichtbaar maken van archeologische waarden een meerwaarde kan zijn voor de landschappelijke inpassing.
Cultuurhistorie	Er wordt gestreefd naar het behoud en versterken van cultuurhistorische waarden. Hierbij is er in het bijzonder aandacht voor de cultuurhistorische landschappen van de provinciale CHW.
Water	In de planvorming moet uitgegaan worden van een of meerdere locaties om extra water te bergen. De waterbergingsopgave komt voort uit de volgende ontwikkelingen in het kader van de aanpassing van de N279: • Waterberging als gevolg van de toename verhard oppervlak; • Waterberging als gevolg van te dempen watergangen; • Compensatie verlies aan bestaand regionaal waterbergingsgebied op de locatie van de omleiding Helmond. • Ruimtebeslag toekomstige N279 binnen de bergingsgebieden.
Recreatie	De door omleiding Dierdonk doorsneden recreatieroutes dienen te worden doorgezet. De ruimtelijke kwaliteit van het voor recreanten aantrekkelijke landschap nabij het recreatieve netwerk dient zoveel mogelijk te worden behouden. Een goede landschappelijke inpassing van de N279 moet de ruimtelijk visuele impact op de omgeving beperken en er dienen kwaliteiten te worden toegevoegd.
Woon- en leefomgeving	Beperken van de negatieve invloed van de N279 op zicht, geluid en fijnstof. Hierbij zijn de wettelijke maatregelen uitgangspunt. Een tweede uitgangspunt is dat er bij dit tracé mogelijkheden zijn voor het testen van innovatieve geluidmaatregelen, die kansen bieden voor extra beperking van geluidoverlast.
Bedrijvigheid	Buiten het stedelijk gebied is de toegankelijkheid en vorm van resterende kavels belangrijk bij de inpassing van de N279.

3.3 Geplande ontwikkelingen

Hierna zijn per deelgebied de belangrijkste ontwikkelingen opgesomd, die op korte termijn voorzien zijn rond de N279.

Deelgebied Veghel :
Uitbreiding woongebied in omgeving Rembrandtlaan. De footprint van de Rembrandtlaan met groenstroken wordt versmald en er zijn nieuwe woningen gepland op deze locatie. Een tweede verandering in Veghel is de afronding van de geplande bedrijventerreinen Doornhoek en Foodpark ten zuiden van de Zuid-Willemsvaart.

Om het fietsgebruik te stimuleren werken provincie Noord-Brabant en de gemeenten Uden en Meierijstad aan de aanleg van een snelfietsroute tussen Veghel en Uden. Op 30 januari 2018 heeft het college van Meierijstad besloten om de raad voor te stellen te kiezen voor het noordelijke tracé, variant Duits Lijntje op bedrijventerrein De Dubbelen. Het college stelt voor om de Gazellebrug te verplaatsen naar het Duits Lijntje.

Deelgebied Boerdonk:
Bedrijventerrein Bemmer zal verder uitbreiden, Bemmer IV is inmiddels bestemd op terreinen grenzend aan de N279.
Tussen de aansluitingen Boerdonk en Gemertseweg is de uitvoering van een innovatieve waterberging in voorbereiding. Deze waterhouderij ligt aan de N279.

Deelgebied Rochadeweg:
In Helmond is nabij de N279 afronding van het Bedrijventerrein Zuid-Oost Brabant (BZOB) voorzien. Het BZOB wordt voorzien van een groene rand nabij de huidige N279 is een bosstrook gepland, met een zichtbaar bedrijventerrein nabij de kruising.

Deelgebied Omleiding Helmond:
Het waterschap heeft plannen voor de realisatie van een meer robuust watersysteem in het dal van de Bakelse Aa.

Deelgebied Ommel:
In de toekomstagenda 2030 van de gemeente Asten is voor Ommel een uitbreiding van de kern genoemd, om deze vitaal te houden. Locatie en omvang van de bebouwing is nog niet bestemd.

In het RKP worden voorliggende ontwikkeling als autonoom en als gegeven beschouwd. Het RKP houdt daarom rekening met deze ontwikkelingen, die een doorvertaling krijgen in het BKP en Globaal Landschapsplan.

3.4 Meekoppelkansen

In werksessies met vertegenwoordigers van gemeenten, waterschap Aa en Maas, Rijkswaterstaat, andere gebiedspartijen en provincie en met belangenvertegenwoordigers van omwonenden zijn specifieke ambities en wensen kenbaar gemaakt; de zogenaamde meekoppelkansen.

De meekoppel- en kwaliteitskansen zijn per deelgebied of locatie en per thema samengevat in een overzichtstabel. (Deze is opgenomen in een aparte rapportage. In deze tabel is ook verwoord hoe er met de ingebrachte opmerkingen is omgegaan.) Hieronder is een overzicht gegeven van de belangrijkste meekoppel- en kwaliteitskansen, gegroepeerd per thema.

Verkeer

Tijdens de werksessies zijn veel opmerkingen gemaakt over het thema verkeer. Uitgangspunt is de verbetering van de doorstroming van de N279. Daarnaast zijn kwaliteitskansen ingebracht voor de vormgeving van de entrees van de dorpen, zowel qua verkeerskundige als ruimtelijke inrichting.

Er zijn zorgen over extra verkeerstoename, verkeersafwikkeling, snelheidsniveau, verbindingen voor langzaam verkeer en sluipverkeer.
Voor een aantal aansluitingen zijn voorstellen gedaan voor optimalisatie van het VKA en de ontsluiting van agrarische percelen en bedrijven op enkele plaatsen, waaronder bij de aansluiting Gemertseweg en Keldonk.

Ook zijn er wensen geuit voor het maken van extra doorsteken of parallelstructuren voor fietsers (schoolgaande kinderen), zoals bij Prof. Dondersweg en Rochadeweg en het maken van extra recreatieve dwarsverbindingen en ‘ommetjes’.

Landschap

Het tracé van de N279 doorkruist diverse landschapstypen, die op een aantal plekken nog vrij goed herkenbaar en ‘leesbaar’ zijn. Grofweg ligt het tracé van de N279 in de ‘Meijerij’ en deels in de ‘Peelrand’. De kernkwaliteiten van deze landschapstypen dienen zoveel mogelijk behouden te blijven en te worden versterkt.

De aantasting van die delen van het tracé die zijn gelegen in de groenblauwe mantel verplicht tot het opplussen van de N279 Veghel-Asten op het gebied van landschap, natuur en water. Dit gaat verder dan alleen een landschappelijke inpassing van de weg.

Beleving

Tijdens de werksessies zijn verschillende voorstellen gedaan voor de beleving van het landschap van de weg in zijn omgeving, zoals de N279 in Veghel te ontwerpen als sterke “groene lijn” langs het kanaal met groenblauwe “kralen” er tussen.

Ook zijn ideeën genoemd voor een “Landschapsknoop” bij Keldonk (zie Hoofdstuk 7), aanvullingen op de Blauwe Poort Laarbeek, landschapsontwikkeling in de Bakelse Beemden en aansluiting bij landschapspark Brouwhuis/ Kloostereind.

Het grootste deel van de direct omwonenden bij de weg willen de visuele invloed ervan zoveel mogelijk beperken. Men wil de weg niet zien.

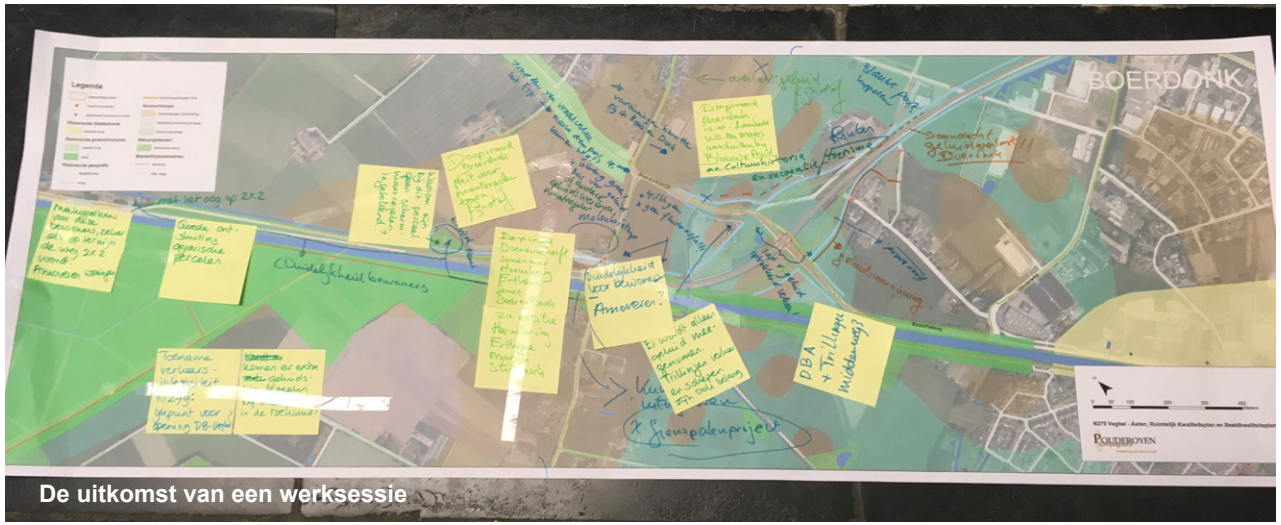

De uitkomst van een werksessie

Natuur

Velen spreken een voorkeur uit voor natuurcompensatie zo dicht mogelijk bij de aantasting van het bestaande landschap. Een aantal potentiële locaties voor compensatie zijn daarbij reeds aangewezen.

De compensatieopgave wordt bepaald door de omvang van het vernietigde of verstoorde areaal, de gewenste natuurdoeltypen en de ontwikkeltijd van de aangetaste natuur.

Het beleid van de provincie Noord-Brabant kent de verplichting de natuurcompensatie te realiseren in dat deel van het NatuurNetwerk Noord-Brabant (NNB), dat nog niet gerealiseerd is. De dichtstbijzijnde gebieden die aan deze eis beantwoorden, liggen bij de Aerlesche Heide, de Biezen, in het dal van de Aa bij Keldonk, bij Groot-Goor en ook is in de sessies vermeld dat de EVZ langs de Bakelse Aa nog niet geheel gerealiseerd is. Daar kan meerwaarde voor de ecologische verbindingszone bereikt worden, omdat het gebied ook ontwikkeld kan worden in samenhang met waterberging en recreatieve doeleinden.

Daarnaast kan ook Ruimtelijke Kwaliteitscompensatie mede leiden tot ecologische versterking, ook in de directe omgeving van de weg.

Water

Als gevolg van toename van verhard oppervlak, het dempen van watergangen en het ruimtebeslag in waterbergingsgebieden, dienen maatregelen te worden getroffen om extra water te bergen.

Vanuit beeldkwaliteit is het wenselijk dat deze ruimte wordt gevonden in de nabijheid van de N279, zoals in bermsloten of oevers in de oksels van de verschillende aansluitingen. De vormgeving van de waterberging moet bijdragen aan een goede landschappelijke inpassing van de weg.

Genoemde meekoppelkansen voor de aanleg van waterberging in combinatie met landschappelijke inrichting zijn o.a.:

- Extra waterberging ter hoogte van de aansluiting Keldonk, in de bocht van de Aa;
- De verlegging van de Goorloop;
- Aanleg van een bypass of verlegging van de Bakelse Aa met verder inrichten van het al bestaande waterbergingsgebied;
- Het opheffen van knelpunten bij bruggen en het robuust ontwerpen van bruggen en duikers;
- Extra waterberging bij bedrijventerreinen;
- Zuid-Willemsvaart als natte EVZ.

Recreatie

Veel genoemd is het benutten en ontwikkelen van bestaande en nieuwe (recreatieve) verbindingen voor fietsers en wandelaars. De “ommetjes” zijn vooral aan de orde rond de omleiding Helmond, bij de aansluiting Keldonk en bij Kloostereind/Brouwhuis.

Cultuurhistorie

Bij het thema cultuurhistorie is “het vertellen van het verhaal” essentieel. Belangrijke historische elementen en structuren moeten behouden blijven of versterkt worden. Te denken valt aan aardkundige waardevolle elementen (zoals dekzandruggen), historische waterlopen, wegen, beplantingen en perceelsgrenzen, dorpsgezichten en historische bouwkunst.

Voorbeeld is de “Landschapsknoop” bij de aansluiting Keldonk (zie Hoofdstuk 7) waar verschillende cultuurhistorische en landschappelijke elementen samenkomen: het beekdal, de ophaalbrug, de dorpsentree, historische boerderijen en grenspalen. Deze aansluiting is daarom een integrale landschapsopgave.

Wonen en leefbaarheid

Tijdens de werksessies zijn zorgen geuit voor de leefbaarheid op een aantal plekken. In enkele gevallen zullen woningen worden gesloopt vanwege de reconstructie. In andere gevallen dient een goed woon- en leefklimaat te worden gegarandeerd. Ook zijn er wensen voor het herbestemmen van de vrijkomende kavels of het verplaatsen van een woning.

Geluid

Ten aanzien van geluid zijn voorstellen gedaan voor het vervangen van bestaande oude schermen, voor extra schermen en innovatieve maatregelen, naast de wettelijke maatregelen.

De wettelijke geluidsmaatregelen zullen altijd met daarvoor goedgekeurde maatregelen moeten worden uitgevoerd. Dit geldt niet voor de bovenwettelijke maatregelen, die ook met innovatieve maatregelen gerealiseerd kunnen worden. Een voorwaarde voor de toepassing hiervan is dat er naast ruimte voor de innovatieve maatregel ook ruimte is voor meetapparatuur. Het meten van de effecten van de maatregelen, en het verwerken van gegevens zijn een belangrijke voorwaarde voor het kunnen toepassen van deze maatregelen.

Milieu

Tijdens de werksessies zijn tenslotte voorstellen gedaan voor het doortrekken van stil asfalt op een aantal plaatsen en het treffen van (extra) maatregelen tegen fijnstof, trillingen en verbetering van de luchtkwaliteit.

Ook het tegengaan van lichthinder is door enkele partijen genoemd.

4. RUIMTELIJKE KWALITEIT

4.1 Inleiding

Het ruimtelijke kwaliteitsbegrip is eigenlijk allesomvattend en daardoor tegelijk ook voor meerdere uitleg vatbaar. Het begrip heeft vele betekenissen, die variëren in plaats en tijd, maar ook met wisselende belangen en schaalniveaus. Ruimtelijke kwaliteit combineert zowel subjectieve als objectieve aspecten en is niet zomaar in absolute of kwantitatieve criteria te vangen.

Het is wel belangrijk om het begrip hanteerbaar te maken. In dit hoofdstuk wordt de huidige Ruimtelijke kwaliteit besproken aan de hand van belevingswaarde, toekomstwaarde en gebruikswaarde. Hieronder worden deze aspecten op hoofdlijnen toegelicht, met per paragraaf de belangrijkste ontwerpuitgangspunten.

4.2 Gebruikswaarde

Een belangrijke gebruikswaarde bij infrastructuur is dat deze de verkeersfunctie goed faciliteert. Het VKA is ingericht op een goede en veilige doorstroming van het verkeer, afgestemd op de rijsnelheid, verkeersaard en intensiteit. Het RKP zal – zonder de veilige en goede doorstroming te mogen beperken – invulling geven aan de herkenbaarheid voor de weggebruiker: waar ben ik op het tracé en waar is welke afslag?

De gebruikswaarde van de weg en omgeving wordt ook bepaald door de efficiëntie van het ruimtegebruik en door de gebruikswaarde van de gronden voor het gewenste gebruik na aanpassing van de N279. Door bijvoorbeeld waterberging op strategisch geschikte locaties te realiseren, zoals goed afgeronde landbouwpercelen of een goede functie creëren op overhoeken.

De gebruikswaarde van de omgeving van de N279 na aanpassing wordt sterk medebepaald door de functie van de aanliggende omgeving.

1. Voor de woonomgeving is vooral de verandering in geluidhinder relevant voor het woon- en leefklimaat. Ook speelt de bereikbaarheid van de omgeving voor omwonenden een belangrijke rol.
2. Voor bedrijven, waaronder landbouwbedrijvigheid zijn doorsnijding van verkaveling en toegankelijkheid van percelen belangrijke elementen. Met name voor agrariërs is hierbij ook de waterhuishouding belangrijk.
3. Vanuit waterhuishoudingsopgaven is de geborgen hoeveelheid water en de doorstroming in waterbergingslocaties van belang.
4. Voor recreanten is de toegankelijkheid en de bruikbaarheid van routes belangrijk.
5. Vanuit ecologische opgaven gaat het niet alleen om de ecologische waarde en potentie van het gebied, maar is ook de samenhang met aangrenzende natuurgebieden een belangrijk.

De volgende uitgangspunten worden meegenomen in het RKP:

- Efficiëntie van het ruimtegebruik, hoe kleiner de footprint van de verkeersruimte hoe beter;
- De gebruikswaarde van het lokale verkeersnetwerk zoveel mogelijk behouden binnen de grenzen van het Voorkeursalternatief;
- De vereiste compensatie van de waterberging niet alleen te bestemmen voor waterberging, maar deze functie te combineren met natuur- en recreatie, of met agrarisch gebruik;
- Compensatie van de aantasting van het landschap in het algemeen, en de groenblauwe mantel in het bijzonder (ruimtelijke kwaliteit) niet alleen bij te laten dragen aan de beleving van het landschap, maar ook in te zetten voor natuur- en recreatieve doeleinden.

4.3 Belevingswaarde

De belevingswaarde wordt in deze paragraaf beschreven aan de hand van drie gezichtspunten. Het zijn:

- Beleving van de weg in het landschap
- Zicht vanaf de weg op het landschap
- Het beeld van de weg.

Beleving weg in het landschap

In Veghel is de weg vooral beleefbaar vanaf de direct aangrenzende woningen en woongebieden, wegaansluitingen en bedrijvigheid, voor zover er een open zichtre-

latie is.
De N279 doorsnijdt verschillende landschapstypen. Het landschap waar de N279 in ligt, is mede daardoor zeer gevarieerd. De kwaliteiten van dit landschap worden in het volgende hoofdstuk verder uitgewerkt.
Voor de beleving is de zichtbaarheid van de weg belangrijk en de mate waarin de weg leidt tot verandering van de landschappen.

In open landschappen van beekdalen en broekontginningen is de weg zeer zichtbaar, vooral daar waar de N279 op de kanaaldijk ligt tussen Veghel en Boerdonk. Tegelijkertijd kan het wenselijk zijn de open structuur van het landschap te behouden. In het RKP dient behoud van openheid versus afscherming van het zicht op de weg afgewogen te worden.

In het dichtere coulissenlandschap bij de Rochadeweg, en bij de omleiding Helmond is meer bebossing en bebouwing in het landschap aanwezig. Naarmate er meer kleinschalige landschapselementen tussen de waarnemer en de N279 in staan, wordt het beeld van de weg meer gefilterd, valt de weg minder op in het landschap. Hier gaan eventuele gewenste afscherming van het zicht op de weg en landschapsversterking samen.

In het geheel niet zichtbaar, maar wel hoorbaar is de N279 in dichte bosgebieden, en daar waar de N279 aan weerszijden van dichte stroken bos is voorzien.

In het landschap worden bij de aanpassingen veel elementen zoals bomenlanen, wegen, watergangen, doorsneden. Dit heeft effect op de mogelijkheden om door te rijden, fietsen of wandelen, en daarmee ook op de beleving en de herkenbaarheid van meer en minder gave landschapsstructuren en –elementen.
Om negatieve effecten op de beleving zoveel mogelijk te beperken is het uitgangspunt dat de beeldkwaliteit van N279 en kunstwerken, de beleving van het landschap zoveel mogelijk ruimte zal geven. Het landschap loopt dan als het ware door tot aan de weg.

Lichthinder door autolampen en wegverlichting wordt zoveel mogelijk beperkt in open landschap en op hoge aansluitingen. Dit betekent dat in er in de uitwerking ruimte is voor innovatieve manieren van verlichting, ook is afscherming van het licht nabij woningen gewenst.

N279 in het landschap bij Keldonk

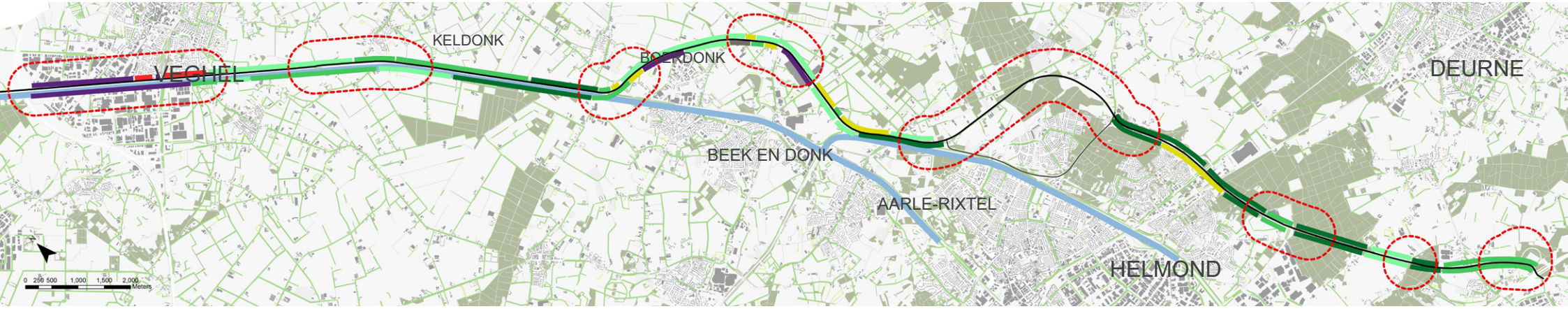

N279 - Zicht vanaf de weg

- Industrie
- Woongebied
- Open landschap
- Landschap met laanbeplantingen
- Zeer besloten, bos aan de weg
- Geluidwering (groen)
- Geluidwering - beton
- Viaducten, opvallende elementen
- Zuid-Willemsvaart

Veghel: industrie

Keldonk: kanaal en open dal

Nabij Boerdonk: bos en kanaal

Beek en Donk: open landschap en geluidwal

Nabij Ommel: bos aan de weg

Huidig wegbeeld

Zicht vanaf de weg op het landschap

In Veghel wordt de beleving vanaf de weg vooral bepaald door de Zuid-Willemsvaart aan de ene zijde en de industriegebieden en woongebieden aan de andere zijde. Het kanaal is belangrijk voor de beleving. Het zicht naar de noordelijk gelegen bedrijventerreinen is deels open, deels aan het oog onttrokken door schermen en loodsen.
De woonwijken Bloemenbuurt en De Leest zijn veelal door een groenstrook aan het zicht onttrokken. Aan de oostzijde van de weg is hierdoor niet een eenduidig en samenhangend beeld aanwezig.

Ter hoogte van het dal van de Aa is er ruim zicht op het beekdal, en de rand van Keldonk. Ook ten zuiden van Keldonk zijn de broekontginningen beleefbaar vanaf de N279.

Bij Boerdonk is de dekzandrug duidelijk zichtbaar. Ten zuiden daarvan is er aan de oostzijde vooral zicht op de open beekdalen bij Beek en Donk. Aan de dorpszijde valt vooral de bedrijfsbebouwing op en staan er verschillende typen geluidschermen. De bedrijfsbebouwing wordt in de toekomst verder uitgebreid.

Bij Helmond (Bakelse weg en omgeving) raakt de N279 aan het nieuwe gedeelte van de Zuid-Willemsvaart, maar deze is niet zichtbaar vanaf de weg. Wel zichtbaar zijn de dekzandruggen met afwisselend bebouwing, bospercelen en beplanting, maar ook openheid in de omgeving van Wolfsputten.

Vanaf het weggedeelte in Helmond is weinig te zien van de aangrenzende woonwijken door bos en schermen. Wel is de nieuwe tak van de Zuid-Willemsvaart zichtbaar tussen de beplanting door. (De N279 wordt op dit deel vervangen door de omleiding Helmond.)

Ten zuiden van Helmond is er vooral zicht op bos en boscomplexen. Op enkele plaatsen zijn er openingen, en is er zicht op een open ruimte in het bos bij de aansluiting Rochadeweg, het beekdal van de Astense Aa en deels ook op de akkercomplexen bij Ommel.

Voor het RKP is het uitgangspunt dat de inpassing van de weg logisch past in het aangrenzend landschap, zodat zowel de beleving van de weg in het landschap, als de beleving van het landschap vanaf de weg zoveel mogelijk aansluiten op de bestaande ruimtelijke kwaliteit van het gebied als geheel.

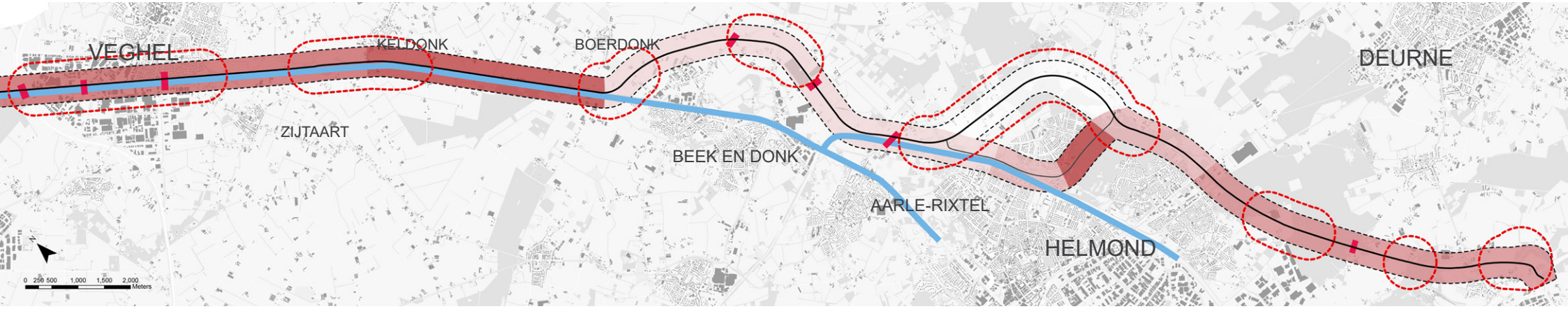

Ouderdom van de N279

- Hoofdweg voor 1920
- 1950-1960, hoofdweg aangelegd op voormalig jaagpad, structuur langs kanaal
- 1975-1985, nieuwe verbinding van Helmond met A67
- 1985-2000, bereikbaarheid Helmond, nieuwe stedelijke verbindingen
- Rondweg Boerdonk en aansluiting
- Toekomstige omleiding Helmond
- Viaducten
- Zuid-Willemsvaart (1822 - 1828)

Viaduct Corridor (Veghel)

Oversteek Peeleindseweg (beek en Donk)

Oversteek Bakelseweg (Aarle-Rixtel)

Aansluiting A67 (Ommel)

Enkele blijvende kunstwerken

Het beeld van de weg

De N279 is in verschillende fasen ontstaan, waarbij de delen langs het kanaal, en het gedeelte “Weg naar Bakel” de oudste delen zijn.
Daartussen en aanvullend zijn in de tweede helft van de twintigste eeuw diverse tracédelen aangelegd, zoals een rondweg Beek en Donk en een verbinding van Helmond naar Asten. Elk deel van deze verbinding heeft een eigen karakter, een eigen tijdsbeeld. Er is een lappendeken ontstaan van verschillende wegdelen, omdat ook de beeldtaal van de weg wijzigt en het tijdsbeeld volgt. De viaducten bij Beek en Donk hebben dan ook een andere uitstraling dan de Corridor of het viaduct Brouwhuisweg in het zuiden.

De belevingswaarde van de weg wordt verder bepaald door het hoge aandeel gelijkvloerse kruisingen en rotondes, die grotendeels ongelijkvloers worden. Bestaande viaducten over de N279 kennen een diverse vormgeving en deze blijven ongewijzigd. Veel van deze viaducten liggen bij Veghel (A50, Fietsbrug, Corridor) en bij Helmond (huidige kunstwerken: van viaduct Bakelseweg tot fietsbrug Rayse hei).

Niet alleen de kunstwerken hebben een wisselend karakter, ook kent elk deel van de weg een eigen ligging in het landschap en wisselende geluidwerende maatregelen en berminrichting. Bij het kanaal ligt de N279 hoog boven het landschap, deels onbeplant, deels met beplanting. De omleiding Beek en Donk wordt gekenmerkt door de afwezigheid van beplanting, twee zeer verschillende rotondes, twee verschillende typen geluidwering en variërend klein wegmeubilair. Het onderliggend wegennet steekt de N279 met viaducten over.

Ten zuiden van Helmond passeert de N279 het onderliggend wegennet hoog over viaducten. Geluidwering is er veelal in de vorm van een aarden wal, in het bos. De N279 is niet beplant.
Tenslotte kruist de N279 het onderliggend wegennet weer grotendeels gelijkvloers. Taluds van de ongelijkvloerse kruising en de berm tussen de Deurneseweg en de N279 zijn dicht beplant met loofbos en eiken.

De lappendeken en variatie aan wegbeelden wordt verder versterkt door variatie in berminrichting. Ter hoogte van Beek en Donk staan kunstwerken (paarden) in de berm op enkele plaatsen. Plaatselijk, vooral in Veghel, staan er zeer veel opgaande elementen (lichtmasten, bewegwijzering etc) in de berm.

Op hoofdlijnen is er een verschil tussen dat deel van de N279 dat direct grenst aan het kanaal -en daarmee ook historische verbonden is- en het deel van de N279 dat “vrij” in het golvende dekzandlandschap ligt, daarmee niet meer door kernen heen snijdt en zich onafhankelijk van het kanaal in het landschap voegt. Dit verschil in wegbeeld op hoofdlijnen komt niet tot uitdrukking in het beeld van de weg zelf, waarbij de grote variatie in profielen en berminrichting leidt tot een versnipperd beeld.
De realisatie van de nieuwe kunstwerken op kruisingen biedt kansen om een rustiger wegbeeld te realiseren, met een eigen karakter.

Algemene uitgangspunten voor het RKP zijn:

- Kunstwerken en andere opgaande elementen vormen een terugkerend thema, dat rust brengt in het geheel van profielen;
- Kunstwerken en andere opgaande elementen dragen bij aan het karakter van de weg, aan het verschil tussen de N279 aan het kanaal, en de N279 in het dekzandlandschap.

4.4 Toekomstwaarde

De toekomstwaarde van de N279 is gelegen in de wijze waarop de N279 nu wordt aangepakt. Daarbij dient rekening gehouden te worden met de dynamiek op en rond de weg: niet alleen de behoefte van vandaag maar ook eventuele wijzigingen daarin in de toekomst (zoals wegverbreding) moeten bij voorkeur mogelijk zijn zonder grootse ingrepen te hoeven doen in hetgeen nu wordt aangelegd. De daarvoor relevante aspecten zijn hierna toegelicht.

Flexibiliteit

Flexibiliteit naar de toekomst toe is een belangrijk uitgangspunt. Daar waar voor de landschappelijke inpassing oplossingen gekozen kunnen worden, die naar de toekomst toe ruimte voor toekomstige ontwikkelingen open laten, verdienen deze de voorkeur.
Ondanks dat tot 2030 geen rijstrookverdubbeling noodzakelijk is op basis van de huidige verkeersberekeningen, worden de kunstwerken en de landschappelijke inpassing zo ontworpen, dat een verdubbeling in de verre toekomst mogelijk blijft, zonder daarbij de kunstwerken geheel te moeten aanpassen of dan uitgegroeide landschapselementen weer te moeten verwijderen. Hetzelfde geldt voor de inpassing van de Omleiding Helmond bij de vistrap Bakelse Beemden.

Stabiliteit, veerkracht

Behoud van de veerkracht en de stabiliteit van het natuurlijke landschap voor toekomstige ontwikkelingen is een belangrijk uitgangspunt.
Een veerkrachtig en robuust landschap kan de klimatologische veranderingen opvangen. Het gaat hierbij niet alleen om het opvangen van pieken in waterafvoer; uitdrukkelijk gaat het ook om de veerkracht en stabiliteit van het landschap als geheel.
De kwaliteit van bodem, natuur en vegetatie zorgen samen voor een landschap dat de klimaatveranderingen aankan en dat blijvend gebruikswaarde kan bieden. Naast waterbergingscapaciteit is ook het bieden van mogelijkheden voor behoud van biodiversiteit in het landschap een belangrijk uitgangspunt voor veerkracht. Afwisselende soortenrijke ecosystemen kunnen nieuwe ziekten, klimaatverandering en andere problemen beter aan dan soortarme beplanting en ecosystemen.

De kwaliteiten voor waterberging, natuur en landschappelijke waarden, komen vooral in de beekdalen in het plangebied bij elkaar. In de beekdalen, en de omgeving ervan dienen dan ook extra maatregelen voor waterberging en natuur genomen te worden. Recreatieve en agrarische toepassingen kunnen hierop meeliften.

Duurzaamheid

In het kader van duurzaamheid is het behoud van mogelijkheden voor de toepassing van nieuwe intelligente vervoersoplossingen in het kader van smartways belangrijk. Tevens is het gebruik van duurzame materialen voor weg en kunstwerken voor zover mogelijk een belangrijk uitgangspunt. Hernieuwbare materialen en aandacht voor BREEAM (Beoordeling duurzaamheidsprestatie van bouwwerken) en C2C (Cradle to Cradle) methoden tijdens de uitvoering is een belangrijk uitgangspunt. Daarmee wordt op basis van de inzichten en kennis van nu gekozen voor een aanlegwijze die niet snel weer een vervangingsnoodzaak oproept.

Robuustheid

Aanpassingen en aanvullingen op en rond de N279 dienen een zodanige afmeting of structuur te hebben dat zij ook in veranderende omstandigheden van bijvoorbeeld klimaat, of verkeer kunnen functioneren.

Behoud van herkenbare en samenhangende structuren in het landschap rond de N279 is van groot belang. Denk daarbij aan beekdalen, waarbij het belangrijk is dat deze als landschappelijke eenheden zo herkenbaar mogelijk blijven, als hydrologische systemen goed blijven functioneren en zoveel mogelijk als aaneengesloten ecologische verbindingen worden vormgegeven.

Landschappelijke structuren dienen daartoe ruim voldoende afmetingen te hebben om de beoogde doelen ook werkelijk te halen. Daarbij is bijvoorbeeld de afmeting van bosstroken of houtwallen ook zodanig, dat ze naast een goede ruimtelijke werking, ook natuurwaarde hebben. Dit verhoogt niet alleen de gebruikswaarde van het gebied; een soortenrijker ecosysteem is ook beter bestand tegen veranderingen in klimaat en omgeving.

De toepassing van Smartmobility principes en innovatieve vervoersmogelijkheden hebben vooralsnog geen ruimtelijke consequenties. Uitgangspunt is dat de innovatie mogelijk moet zijn naar de toekomst toe. Dit mag dan ook izichtbaar zijn, daar waar dit van toepassing is.

Voor de landschappelijke inpassing is in elk geval van belang:

- Gezien de te verwachten klimaatverandering, met onder andere piekbuien, wordt een robuuster watersysteem het uitgangspunt waarin ook de waterberging zodanig wordt bemeten, dat deze grote pieken en variatie op kan vangen.
- Beplanting van landschapselementen en bermen wordt ontworpen met biodiversiteit als uitgangspunt: bloemrijke bermen, houtwallen en bomenrijen met een gevarieerd sortiment dat inheems is;
- Sortiment wordt in bijvoorbeeld een waterberging ook afgestemd op de te verwachten wisselende droge en natte perioden, wisselende waterstanden.
- Afmetingen van alle elementen zijn robuust, maken deel uit van herkenbare en samenhangende structuren.

Voor de kunstwerken is in elk geval van belang:

- Flexibiliteit naar de toekomst toe, zoals in de hierboven weergegeven uitgangspunten is omschreven;
- Duurzaam materiaalgebruik;
- (Ruimte voor) Innovatieve maatregelen mogen herkenbaar zijn.

5. KERNKWALITEITEN

5.1 Inleiding

Voor het analyseren van de Ruimtelijke Kwaliteit van een omgeving en het vervolgens bepalen van de te behouden en versterken waarden, hanteert de provincie de methode 'Kernkwaliteiten'.
Kernkwaliteiten zijn de herkenbare en afleesbare fysieke kwaliteiten van het plangebied die hoog gewaardeerd worden. Ze worden bepaald door het samenspel van bestaande structuren en elementen in het gebied die waardevol zijn voor landschap, natuur/ecologie, waterhuishouding, (cultuur-)historie, wonen en werken, landbouw en recreatie.
De kernkwaliteiten dienen bij de wegontwikkelingen te worden behouden of versterkt zodat de waarde behouden blijft (zichtbaar) voor de toekomst. De belangrijkste kernkwaliteiten in het plangebied zullen hieronder worden besproken. Bij elk waardevol element hoort een ontwerpuitgangspunt; dat wat belangrijk is in de kernkwaliteitenbenadering zal meegenomen worden in het RKP.
Om de kernkwaliteiten goed te duiden worden ze uitgesplitst naar de verschillende lagen uit het landschap.
De verschillende lagen van het landschap zijn:

- de natuurlijke onderlaag;
- de landschappelijke laag;
- de occupatielaag;
- de netwerkenlaag

5.2 Kernkwaliteiten ondergrond

Reliëf en hoogteligging van de N279

Het studiegebied loopt in zijn geheel op van Noordwest naar Zuidoost. Daarnaast ligt de N279 op enkele locaties hoger dan de omgeving:

- Bij het Aa-dal ligt de N279 op de kade langs het kanaal tot ca. 3 meter hoger dan het aangrenzende beekdal.
- Ten zuiden van Keldonk blijft de kade met N279 ongeveer 2 meter hoger dan het aangrenzend landschap.
- Bij de aansluiting N270 en het viaduct Kloostereind ligt de N279 hoog, ca 6 meter boven maaiveld.
- In het beekdal van de Astense Aa ligt de N279 eveneens hoger dan het beekdal.

Dit verschil in hoogteligging - aan het kanaal op een hoge dijk versus zo veel mogelijk op maaiveld in het overige landschap - is een belangrijk uitgangspunt voor de landschappelijke inpassing. Bij het kanaal is de historische ligging van de N279 op het dijklichaam waardevol. In de lage open beekdalen, in het bijzonder bij de Bakelse Aa, is juist een lage ligging gewenst, om zoveel mogelijk van het fraaie beekdal intact te houden.

Geomorfologie

In het zacht golvende dekzandlandschap zijn de hoger gelegen ruggen met de ertussen gelegen beekdalen en broekgebieden de meest opvallende landschapsstructuren. Deze zijn in het landschap herkenbaar door het contrast tussen de besloten hoge gronden, de opener akkercomplexen en de open rationeel verkavelde broekontginningen.

Beekdalen waren in het verleden zeer besloten, met veel houtwallen en hagen. In het huidige landschap zijn de meeste beekdalen open gebieden. Het beekdal van de Bakelse Aa is deels een uitzondering door de beekbegeleidende bossen aan weerszijden van de beek.

Ten zuiden van Helmond doorsnijdt de N279 een gebied met bijzondere aardkundige waarden: het dal van de Astense Aa met aangrenzend de Oostappense heide, een bosgebied met stuifduinen.

Geomorfologie

- Dekzandruggen en kopjes
- Lage dekzandruggen
- Water
- Beekdal(bodem)
- Beekoverstromingsvlakte
- Dalwanden (herkenbaar)
- Aardkundige waarden
- Waterberging

Hoogte N279 tov maaiveld

- Ca. 1 m beneden maaiveld
- Ca. 0,5 m. beneden maaiveld
- Op maaiveld
- Ca. 0,5 m. boven maaiveld
- Ca. 1-2 m. boven maaiveld
- Ca. 2-3 m. boven maaiveld
- Meer dan 3 m. boven maaiveld
- Reliëf maaiveld, van ca. 9 m-15m.+NAP

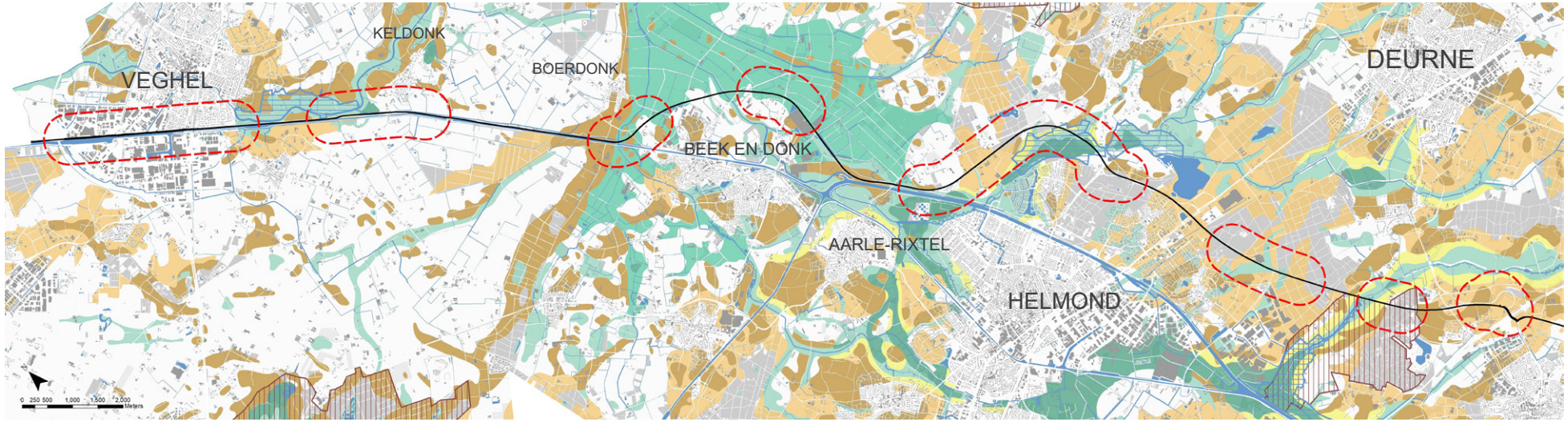

Water

Binnen het projectgebied zijn diverse beken aanwezig die afwateren richting het noordwesten. De beekdalen en beekoverstromingsvlakten zijn in landschap en gebruik herkenbaar. Daarnaast zijn waterbergingsgebieden aangewezen bij Veghel, bij de Bakelse Aa, en bij de Astense Aa.

De aansluiting bij Keldonk ligt in het beekdal van de Aa en Goorloop. De omleiding Helmond ligt deels in het waardevolle beekdal van de Bakelse Aa. De aansluiting Boerdonk ligt deels in reserveringsgebied waterberging van de Boerdonkse Aa.

De aantasting van de waterberging in het dal van de Bakelse Aa zal gecompenseerd moeten worden. Deze waterberging ligt in een landschappelijk zeer herkenbaar beekdal, in de bossen van de Bakelse beemden.

Generiek ontwerpuitgangspunt

Behoud van het zicht op waarneembare dekzandruggen (zoals de rug waarop Boerdonk ligt), en behoud van de waarneembaarheid van de contrasten tussen open beekdalen en besloten hogere gronden.

Ontwerpuitgangspunten per deelgebied

Veghel en Keldonk

bij het kanaal is de hoge ligging van de N279 waardevol en te behouden.

Boerdonk, Gemertseweg en Omleiding Helmond

In de lage beekdalen, in het bijzonder bij de Bakelse Aa, is een lage ligging van de N279 gewenst, om zoveel mogelijk van het doorlopende karakter van het beekdal intact te houden.

Bij vormgeving van de compensatie van het waterbergingsgebied in het dal van de Bakelse Aa dient het beekdalkarakter van het gebied een uitgangspunt te zijn.

Rochadeweg, Oostappensedijk

Aardkundig waardevol is het gebied van de Astense Aa met aangrenzende stuifzanden op de Oostappense heide. Behoud van zoveel mogelijk aardkundige waarden (reliëf van stuifduinen) is een ontwerpuitgangspunt voor de inpassing van kunstwerk Oostappensedijk.

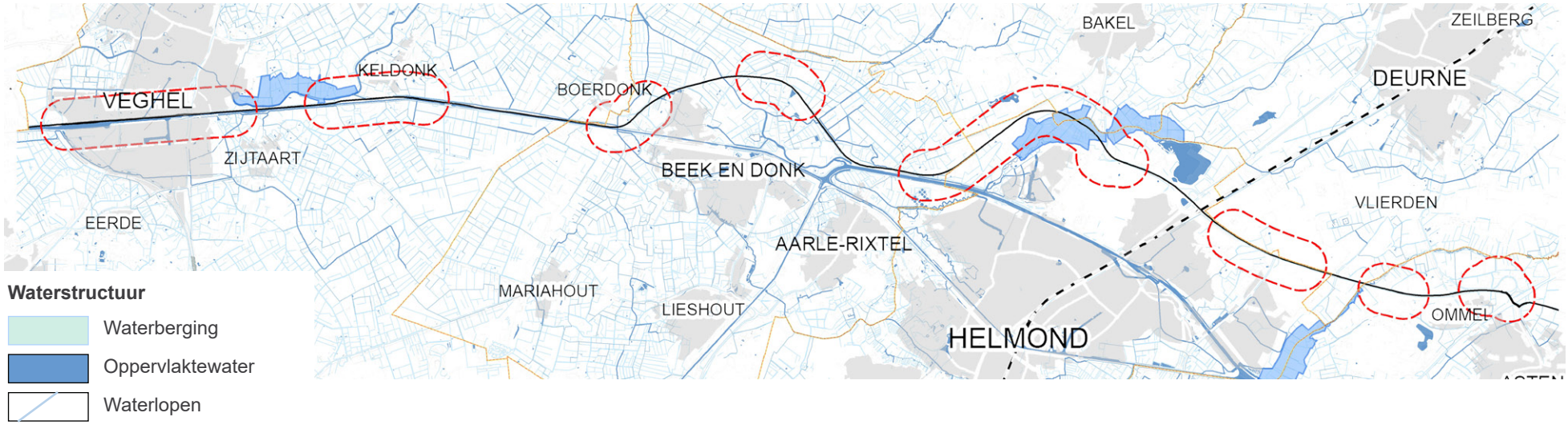

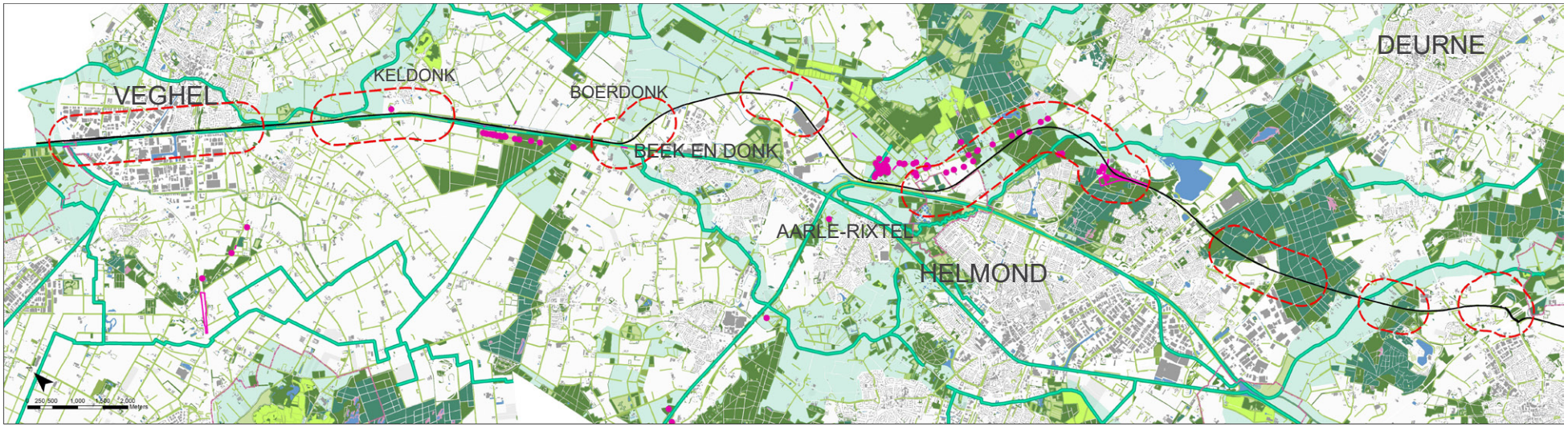

5.3 Kernkwaliteiten natuur, bos en landschaps-elementen

Natuurgebied en natuurwaarden

Bestaande en nieuwe natuur is vooral geconcentreerd in beekdalen en bosgebieden. De beken zijn ecologische verbindingszones, met uitzondering van het deel van de Goorloop in de omgeving van Keldonk.

Op kaart zijn de bosgebieden aangegeven. Binnen deze bosgebieden zijn in lichtgroen de nog niet gerealiseerde delen van het Natuur Netwerk Brabant ingekleurd. Daarbinnen moet de verplichte natuurcompensatie gerealiseerd worden. De meest nabije nog te ontwikkelen locaties binnen het NNB zijn de ecologische verbindingszones langs de Aa (bij Keldonk), de verbindingszone langs de Zuid-Willemsvaart, en de gebieden bij de Biezen/Aerlesche heide.

Op de kaart zijn met roze stippen de bijzondere soorten aangegeven die eerder bij de studies naar de NoordOost Corridor, in het plangebied zijn waargenomen. Bijzondere soorten die zijn waargenomen zijn onder andere huismus, roek, steenuil, das en vleermuizen.

Landschappelijke hoofdstructuren

De structuur van het huidige landschap wordt sterk bepaald door de historie van het landschap. In het geleidelijk gegroeide landschap van beekdalen en dekzandruggen is een aantal elementen beeldbepalend.

Het dal van de Aa was in de negentiende eeuw een goede locatie voor aanleg van de Zuid-Willemsvaart, door de lage ligging. Dit kanaal vormt een historische structuurlijn, die de ontwikkeling van het landschap verder mede gevormd heeft. Aan het kanaal liggen aan beide zijden wegen (of voormalige jaagpaden). De

Natuur, bos en landschap

- Groenblauwe mantel
- Loofbos gebied in NNB
- Naaldbos gebied in NNB
- Overige natuur NNB
- Nog te realiseren natuur NNB
- Evz
- Kleine landschapselementen
- Soorten onderzoek NoordOostCorridor

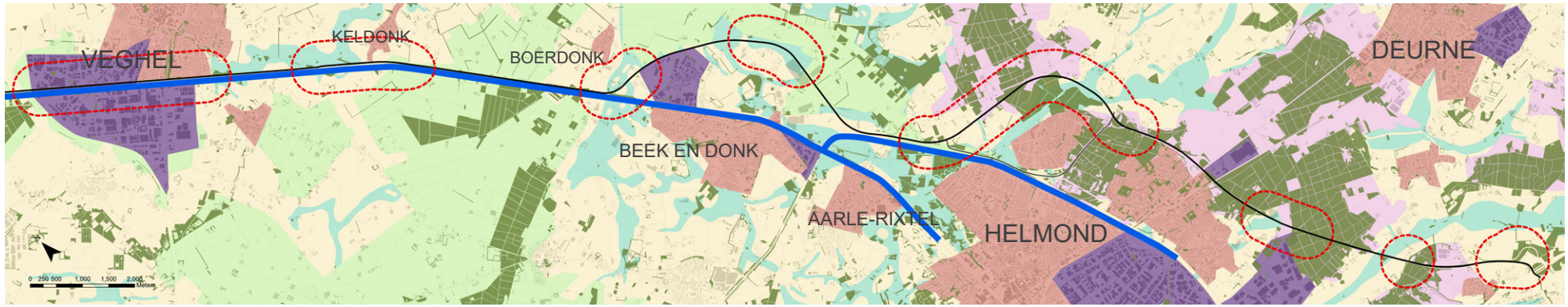

aanwezigheid wordt op veel plaatsen benadrukt door lijnbeplanting.
Het landschap heeft zich na aanleg van het kanaal verder ontwikkeld en gevoegd naar het kanaal. Kernen breiden langs de wegen naar het kanaal uit in de vorm van lintbebouwing, zoals te zien is bij Keldonk. Vooral de bedrijvigheid van Veghel (De Dubbelen, De Amert, Doornhoek) heeft zich na aanleg van de Zuid-Willemsvaart verder ontwikkeld aan en langs het kanaal. Hetzelfde geldt voor de bedrijvigheid bij Helmond (De Weyer) en bij Beek en Donk (Bemmer).

Een veel nieuwere hoofdstructuur van dezelfde orde wordt gevormd door de omleiding van het kanaal bij Helmond. Het kanaal is hier voorzien van een brede groene bosstrook.
In de negentiende en twintigste eeuw zijn veel bosgebieden aangeplant op de heide-ontginningen, met als resultaat op veel plaatsen een besloten of bosachtig landschap.
Tenslotte zijn de belangrijke woonkernen met de ertussen liggende wegen een belangrijke hoofdstructuur in het landschap. Opvallend is de koppeling van N279 met het kanaal tussen Veghel en Boerdonk, en het autonome beloop van de N279 in het meer zuidelijke deel van het plangebied.

Generieke Ontwerpuitgangspunten

- De samenhang tussen N279 en de hoofdstructuur in het landschap is divers. Er is een sterke relatie met het kanaal ten noorden van Boerdonk, ten zuiden van Boerdonk is de N279 meer als autonome lijn, onafhankelijk van het landschap ontwikkeld. Het verschil tussen deze twee “delen” van de weg is een uitgangspunt voor de inpassing.
- Versterken van de eigenheid en het onderscheidende karakter van de verschillende landschappen.

Landschapstypen N279

- Woongebied
- Industrieel landschap
- Historisch essen- en kampenlandschap
- Beekdallandschap
- Broek- en natte heideontginningen
- Heide-ontginningen
- Bosgebieden
- Zuid-Willemsvaart

Landschapstypologie en landschapselementen

In Veghel is sprake van een stedelijke omgeving, waar de N279 en het kanaal een doorsnijding vormen. Zuidelijk van de Corridor en ten zuiden van Veghel zijn de begeleidende rietkragen langs het kanaal en de bomenrijen langs de weg en het kanaal karakteristieke structuurelementen die de rechtstanden van deze infrastructuurbundel ondersteunen. Deze hebben naast een landschappelijke ook een ecologische waarde, onder andere een Roekenkolonie bij Keldonk.

Er zijn buiten Veghel verschillende landschapstypen te onderscheiden:

- Het besloten historische landschap van essen en kampontginningen;
- Het landschap van de beekdalen;
- Jonge uitgestrekte rationele broeklandschappen;
- Jonge heide-ontginningen.

Bij Keldonk ligt de N279 naast het dal van de Aa, nabij de dekzandrug met kampontginningen van Keldonk.
Ten zuiden van Keldonk en bij Boerdonk/Gemertseweg ligt de N279 in of nabij de uitgestrekte broeklandschappen en natte heide in het dal van de Aa. Een kenmerk van de uitgestrekte broeklandschappen is de grote openheid. In het gebied komt ook riet voor en er zijn knotwilgenrijen. Er ligt een rationeel wegenpatroon met bomenrijen.
Bij de omleiding doorsnijdt de N279 het beekdal van de Bakelse Aa, dat herkenbaar is in het landschap. De beekdalen zijn relatief open. Zowel het beekdal van de Astense Aa als dat van de Bakelse Aa zijn extra herkenbaar in het landschap, waar ze door bos en bebouwing aan de rand van het dal begeleid worden. Er zijn in dit landschap door o.a. de rationalisatie vanuit de landbouw weinig opgaande landschapselementen: het is een open vochtig landschap.
Ten zuiden van Helmond ligt de N279 op de hoger gelegen heideontginningen met uitgestrekte bosgebieden.

Waardevolle landschapselementen bestaan in het studiegebied vooral uit bomenlanen en bomenrijen en grotere bospercelen die deel uitmaken van een doorlopende bosgordel. Dichtbij bebouwing staan ook kleinere bosjes. De dichtheid van deze landschapselementen sluit aan op de karakteristiek van het open beekdal en broekontginningslandschap of de besloten dekzandruggen.

Generieke ontwerpuitgangspunten

- Inpassing en vormgeving van N279 Zuid met Zuid-Willemsvaart als doorgaande herkenbare structuur in het landschap.
- Behoud en versterking van landschapselementen ter ondersteuning van de landschapstypologie voor landschappelijke inpassing.
- De ontwikkeling van een robuust, aaneengeschakelde natuur (bijv. eco passage).
- Variatie in landschappen behouden en versterken.

Ontwerpuitgangspunten per deelgebied

Boerdonk (en deels ook Keldonk, Gemertseweg)

- De afwisseling in open broekgebieden en beekdalen met besloten dekzandruggen in het noordelijk deel van het plangebied is waardevol; de inpassing van de N279 is hieraan ondergeschikt en ‘kleurt mee’ met de karakteristieken van het landschap, het kenmerkende landschap loopt als het ware door tot aan de weg.

Omleiding Helmond

- Op structuurniveau kan het landschap worden versterkt door ‘gaten’ in de doorlopende bosgordel te bebossen en het beekdal met structuureigen elementen als laagten, lijnbeplantingen en waterelementen te versterken. In het beekdal is het van belang dat de aanleg van de N279 zo min mogelijk een ruimtelijke doorsnijding wordt van het beekdal, maar dat de ruimtelijke, ecologische en hydrologische samenhang en continuïteit van hogere betekenis blijven.

Omleiding Helmond tot en met Ommel

- Waardevol is het hoge aandeel bos in het zuidelijk deel van het plangebied versus de grootschalige open akkercomplexen. De ligging van de N279 en Deurneseweg op de overgang tussen besloten bospercelen en open akkers is een te versterken uitgangspunt.

5.4 Kernkwaliteiten Occupatielaag

5.4.1 Cultuurhistorische waarden

Bodem en historie

De vroegste vestigingen van de mens in het plangebied lagen langs de randen van de beekdalen, op de overgang naar de hogere gronden. Op deze plekken zijn niet alleen historische kernen ontstaan, rondom de locatie van de oudste nederzettingen heeft zich in de loop van de tijd ook een dikke cultuurlaag op de bodem ontwikkeld, ontstaan door de jaarlijkse bemesting en ophoging met potstalmest vanuit de kernen.

Beekdalen en essen worden daardoor gekenmerkt door bijzonder microreliëf: lage dalen met steilranden en op de essen en kampontginningen in het gebied zijn op een aantal plaatsen bolle akkers aanwezig, die hoger liggen dan de aangrenzende gronden. Een fraai hoog akkercomplex ligt bij Ommel.

Ook Keldonk, Boerdonk, Wolfsputten en Mathijseind liggen op ruggen of op de flank van beekdalen op enkeerdgronden.

Cultuurhistorische waarden

In Veghel is de oorspronkelijke binnenhaven met bijbehorende bebouwing cultuurhistorisch waardevol; De Oude Haven werd in 1826 gelijktijdig met de aanleg van de Zuid-Willemsvaart gegraven en zorgde ervoor dat de bebouwde kom van Veghel hiermee werd verbonden. Door deze waterontsluiting, gecombineerd met een tram- en spoorverbinding werd de haven al vanaf het midden van de 19e

Cultuurhistorische waarden

- Cultuurhistorisch waardevol gebied
- Oude enkeerdgronden
- Historische groenstructuren
- Historisch geografisch waardevolle lijnen
- Rijksmonumenten
- Gemeentelijke monumenten en overige historische bebouwing

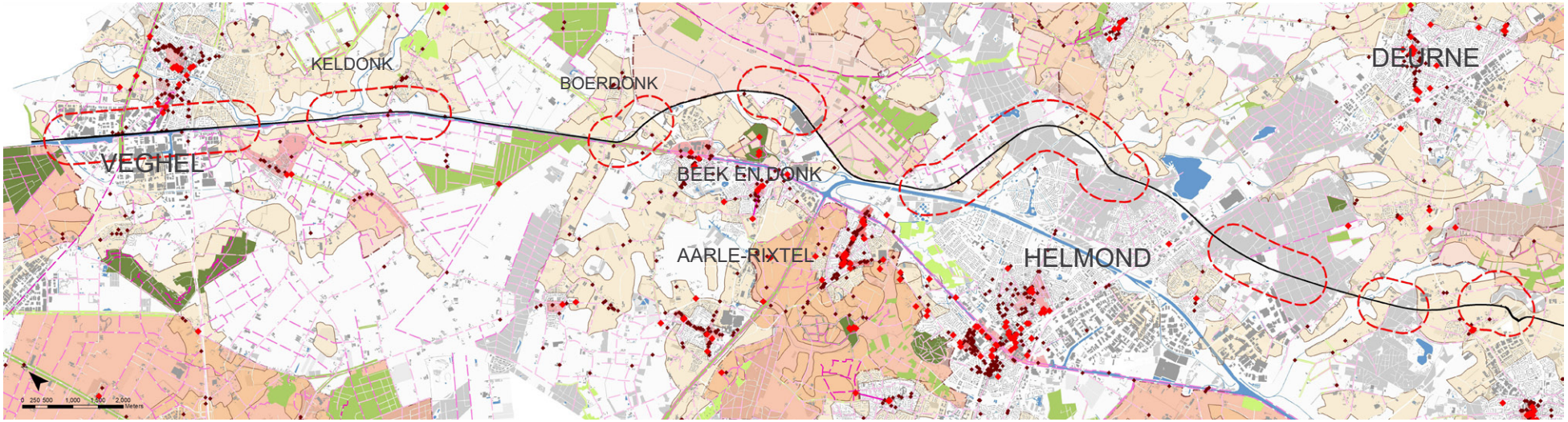

eeuw een aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijven. Zowel aan de Noordkade als Zuidkade zijn vanaf begin 20e eeuw diverse grote voedsel- en agribusiness georienteerde bedrijven gevestigd. Aan de Noordkade zijn onder meer de Coöperatieve Handelsvereniging (CHV) sinds 1914 en de zuivelfabriek sinds 1926 (tegenwoordig FrieslandCampina) gevestigd.

Aan de Zuidkade is tegenwoordig het hoofdkantoor van de Jumbo gevestigd. In 1946 transformeert Jan van Heeswijk zijn granenhandel aan de Zuidkade om tot een mengvoederfabriek (sedert 1950 Victoria geheten). Het bedrijf van de Heus ligt noordelijker aan de westzijde van het kanaal. Het was oorspronkelijk een vestiging van het Erpse bedrijf Sondag, later overgenomen door De Heus Door het vestigen van deze bedrijven ontstonden de eerste industrieterreinen van de gemeente Veghel. Het oude CHV-terrein is tegenwoordig een culturele broedplaats met o.a. diverse podia, erfgoed stichting, horeca, vergaderruimtes en Foodmarkt.
Hieronder volgt nog een beschrijving van historische waarden van noord tot zuid:

Veghel:

- Een belangrijke historische doorsnijding wordt gevormd door het relict van het Duitse Lijntje; In het verleden werden de N279 en de Zuid-Willemsvaart gekruist door deze spoorverbinding. Alleen in het traject tegen de N279 aan zijn de rails nog zichtbaar en staat er een oude seinwachterswoning.

Keldonk:

- De (dekzand)rug van Keldonk is waardevol vanwege de herkenbaarheid in het landschap, en het contrast met het open broeklandlandschap in het dal van de Aa. Morgenstraat 2 is een gemeentelijk monument dat vanwege de reconstructie van de N279 wordt geamoveerd Ook het voormalige teugelerscafé Bekkers op Morgenstraat 5 ligt zeer dichtbij het tracé;
- Keldonk is ontstaan aan de hoofdverbinding naar de brug over de Zuid-Willemsvaart. De brug is dan ook een belangrijk element voor de identiteit van Keldonk.
- Het open broeklandschap en de beekdalen zijn het meest waardevol waar de herkenbaarheid en leesbaarheid groot is, zoals bij het beekdal van de Aa tussen Veghel en Keldonk.

Boerdonk:

- De lage (dekzand)rug met een complex eerdgronden van Boerdonk met het aangrenzend beekdal zijn in het veld herkenbaar. Aan de overzijde van het beekdal ligt de oude bewoningsconcentratie van Bemmer. Het ensemble Boerdonk – beekdal Boerdonkse Aa is waardevol vanwege de herkenbaarheid van de samenhang met reliëf en waterhuishouding in het landschap. Zichtbaar is ook de doorsnijding van (dekzand)ruggen en beekdal door het negentiende eeuwse kanaal.

Gemertseweg:

- Landgoed Eyckenlust met kleinschalige omgeving bij Beek en Donk, en de open ontginningen ten oosten van de N279 met het negentiende eeuwse Missiekloosters (met negentiende eeuws ingericht landschap) zijn waardevol vanwege de herkenbaarheid van beide gebiedsdelen. Beide liggen aan het beekdal van de Aa.

Omleiding Helmond:

- De Wolfsputten is een oude nederzetting op de rand van het beekdal, met daarin een karakteristieke boerderij op nummer 5.
- Matthijseind is een oude bebouwingsconcentratie op de rand van het beekdal van de Bakelse Aa. Ook Rijpelberg is een oude bebouwingsconcentratie nabij de omleiding Helmond.

Oostappensedijk:

- Het beekdal van de Astense Aa wordt aan beide zijden geflankeerd door eerdgronden, die als oudere akkercomplexen zeer herkenbaar zijn.

Ommel:

- De eerdgronden van Ommel vormen een cultuurhistorisch waardevol akkercomplex in samenhang met de kern Ommel.

Ontwerpuitgangspunten per deelgebied

Behoud of versterking van cultuurhistorische waarden is een belangrijk generiek ontwerpuitgangspunt. Vooral waar de cultuurhistorische waarden in belangrijke mate aanwezig zijn, zoals bij Keldonk, Boerdonk, Gemertseweg, en bij de omleiding Helmond.

Veghel

- De kruising met het Duits Lijntje, een cultuurhistorisch waardevolle lijn die kruist en die samen met het seinwachtershuisje een bijzondere historische potentie vormt.
- De Oude haven is cultuurhistorisch waardevol. Behoud van bestaand zicht of verbetering vanaf de N279 is een wens. Tevens is de bereikbaarheid van de oude haven vanuit het woongebied een wens.

Keldonk:

- Behoud van de landschappelijke verschillen tussen dekzandrug en beekdal en behoud en herstel van de entree van Keldonk nabij het kanaal.

Boerdonk en Gemertseweg

- Behoud van het zicht op de waardevolle open broekontginningen en het zicht op de hogere dekzandrug van Boerdonk en Het Geregt.

Omleiding Helmond

- Behoud en versterking van historische landschapselementen en bospercelen.

Rochadeweg

- Behoud en versterking van historisch coulissenlandschap ten noorden van het BZOB, en landschapsherstel nabij de N279 in gebied Kloostereind.

Ommel

- Behoud van herkenbaarheid van de akkercomplexen bij Ommel is een uitgangspunt.

5.4.2 Wonen en bedrijvigheid

Bij Veghel, Beek en Donk en Helmond liggen bedrijventerreinen, die zich ontwikkeld hebben aan de Zuid-Willemsvaart. Deze bedrijventerreinen grenzen tegelijk ook aan de N279.

In Veghel vormt de Zuid Willemsvaart een oude ontwikkelingsas voor het bedrijventerrein. Ook in Helmond en in Beek en Donk heeft bedrijvigheid zich ontwikkeld aan de Zuid-Willemsvaart. Bij Helmond ligt het bedrijventerrein Bokhorst / de Weyertussen de Zuid-Willemsvaart en de nieuwere omleiding in de Zuid-Willemsvaart in, en ligt het BZOB tussen kanaal en rondweg.

Veghel

In deelgebied Veghel strekt het traject van de N279 met de gelijkvloerse kruisingen zich uit tussen de A50 en de Bloemenbuurt. Van oudsher vormt het kanaal met

de N279 een doorsnijding met aan weerszijden van het kanaal grote bedrijvigheid en dwarsverbindingen over de Zuid-WIllemsvaart.

Aan de zuidkant liggen veel bedrijven rechtstreeks aan het water met overslagterreinen. Aan de noordkant wordt het bedrijventerrein met name bepaald door een drietal grote bedrijven, namelijk Agrifirm Feed B.V, tussen de Amert en de A50, de Jumbo met kantoren en opslag en Zuivelcoöperatie Friesland Campina en enkele kleinere bedrijven. Deze drie grote bedrijven bepalen in belangrijke mate de omgeving door de omvang van de terreinen en de schaal van de bedrijfsbebouwing.
Ter hoogte van de N279 ligt een brug over de haven. Langs de Zuidkade staat een bomenrij.

In de gehele bebouwingsstrook evenwijdig aan de N279 bevinden zich naast verschillende bedrijfslocaties ook nog enkele bedrijfswoningen. Op de hoek van de Amert is een markante (verscholen) grote villa gesitueerd. Tussen de kantoren van de Jumbo en de Corridor bevindt zich een kleine enclave met een drietal woningen, relatief dicht op het tracé van de N279. Dit vormt met het parkje één van de groene spots aan het traject van de N279 ter hoogte van de Bloemenbuurt.

De woonwijken Bloemenbuurt en de Leest grenzen aan de N279. Ter hoogte van de Bloemenbuurt zijn drie woningen met de achterzijde naar de N279 gericht, deels afgeschermd met een geluidwering. Daarna grenst ter hoogte van de Begionastraat een smalle parkstrook aan de N279 met nu nog een deels open zicht vanuit de wijk naar de weg.
Ter hoogte van de Rembrandtlaan staat bedrijfsbebouwing en een kantoor naar de weg gericht. In het vervolg van het traject, na de kruising met de Corridor, grenst de wijk Leest aan de N279, die grotendeels schuil gaat achter beplanting. De dorpsrand kenmerkt zich als groene overgangszone richting het Aa-dal en landelijk gebied.

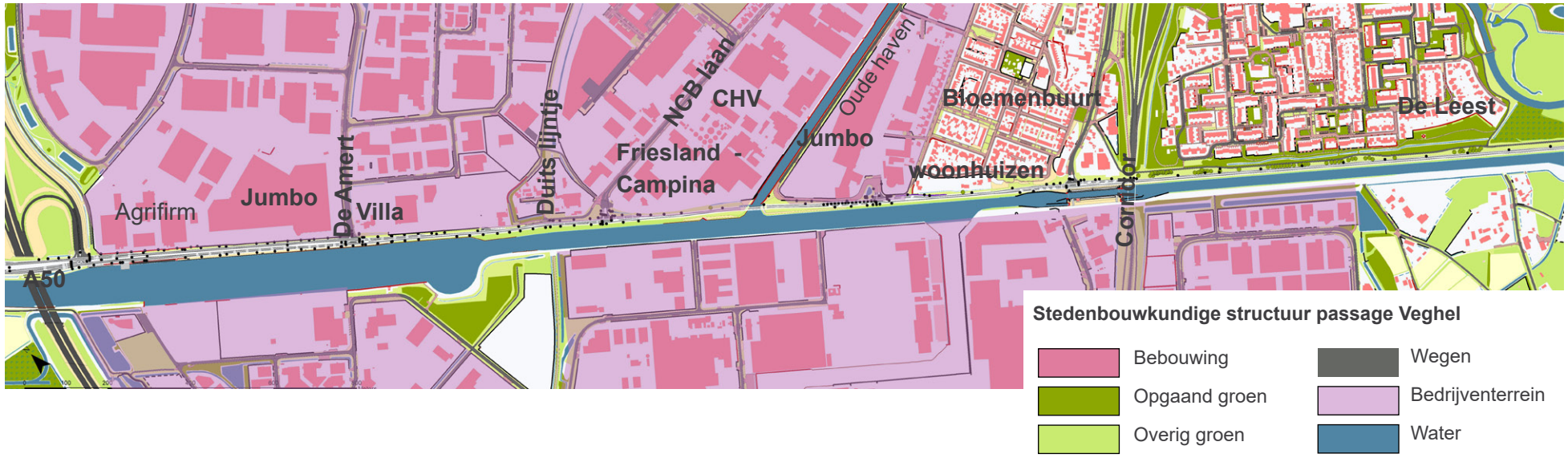

Helmond

De Helmondse wijken Brouwhuis/Rijpelberg en Dierdonk liggen op afstand van de N279. De wijken Rijpelberg en Brouwhuis worden door een bosstrook van de N279 gescheiden. Dierdonk is op enige afstand van de bestaande N279 gebouwd, de omleiding komt hier buitenom.

De woonbebouwing buiten de kernen ligt verspreid in het landschap. Hier is sprake van landelijke woonmilieus. Deze woonbebouwing ligt veelal op historisch bepaalde locaties in het landschap. In het gehele buitengebied ligt verder veel lintbebouwing aan (hoofd)wegen op hogere gronden.

Ontwerpuitgangspunten per deelgebied

Veghel:

- De industriële uitstraling van de N279 tussen A50 en de Bloemenbuurt, met aan weerszijden van N279 en kanaal grote bedrijven behouden.
- Markering van toegangen van het bedrijventerrein bij de Amert, de NCB laan, de Rembrandtlaan.
- De groene inbedding van woonwijken aan de N279, met name van de Leest en Bloemenbuurt.

Helmond:

- Tussen de N279 en aangrenzende woonwijken Brouwhuis, de Rijpel en Rijpelberg bosstrook behouden en/of versterken. Hierbij bij voorkeur ook gebruik maken van mantel- en zoombegroeiing voor verdichting van het bos, en verhoging van de ecologische waarde.

Overige deelgebieden:

- Historische samenhang van woonbebouwing met de structuur van het landelijk gebied behouden of versterken en beleefbaar maken door versterking van landschappelijke structuren.

5.4.3 Landbouw

De N279 grenst voor een groot deel aan agrarisch gebied. Bedrijvigheid in het buitengebied is hoofdzakelijk agrarisch, met een wisselende dichtheid aan bebouwing. Langs het tracé liggen enkele agrarische bedrijven, die worden ontsloten via het onderliggend wegennet. Het bodemgebruik bestaat vooral uit akkers en weilanden, intensieve teelten met ondersteunende voorzieningen en kassen. Hierbij vallen vooral de jonge natte heide- en broekontginningen op, omdat ze rationeel verkaveld zijn. Dit zijn de veelal (voormalig) natte gebieden in beekdalen.

Generiek ontwerpuitgangspunt

- Gebruikswaarde van de gronden na aanleg van N279 en landschappelijke inpassing zo mogelijk behouden, rekening houdend met de toegankelijkheid van kavels.

5.4.4 Recreatie

Opvallend in het plangebied en omgeving zijn de verspreide grote en kleine bos- en natuurcomplexen en laanbeplantingen, die het landschap aantrekkelijk maken voor recreanten. Omdat het gebied recreatief aantrekkelijk is, zijn er diverse recreatieve routes, waarvan er ook een aantal de N279 kruisen. Voor de recreatieve bedrijvigheid nabij Heikant (omleiding Helmond) zijn de recreatieve verbindingen tussen de bosgebieden belangrijk. (zie ook netwerken, paragraaf 5.5.3))

Nabij de N279 liggen enkele recreatieve terreinen, waaronder de Kanthoeve (Bakel) nabij de omleiding Helmond en de Berkendonk (Helmond). Bij Ommel ligt vakantiepark het Prinsenmeer. Deze hebben nauwelijks een relatie met de N279.

Generiek ontwerpuitgangspunt

- Zoveel mogelijk behoud van de recreatieve aantrekkelijkheid van het landschap5.5 Kernkwaliteiten netwerken

5.5.1 Waterstructuur

In het Brabantse dekzandlandschap vormt het waterpatroon een belangrijk netwerk in het landschap, dat van oudsher ook voor vervoer gebruikt werd. In het dal van de Aa werd de Zuid-Willemsvaart aangelegd in 1822-1828. Hiermee werden de mogelijkheden voor vervoer over water aanmerkelijk verbeterd. Het waternetwerk in de beekdalen en het kanaal zijn belangrijke dragers in het landschap met een afwateringsfunctie. Zie ook de afbeelding van Water in paragraaf 5.2 (Ondergrond).

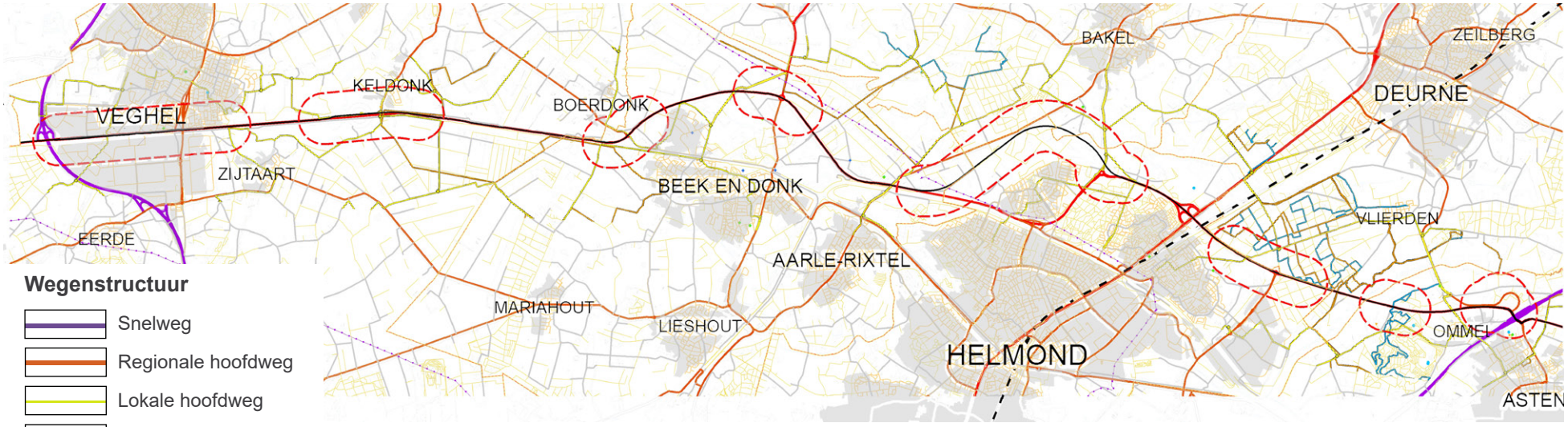
VEGHEL
KELDONK
BOERDONK
ZIJTAART
EERDE
BEEK EN DONK
AARLE-RIXTEL
MARIAHOUT
LIESHOUT
HELMOND
BAKEL
ZEILBERG
DEURNE
VLIERDEN
OMMEL
ASTEN
Wegenstructuur
Snelweg
Regionale hoofdweg
Lokale hoofdweg
Overig

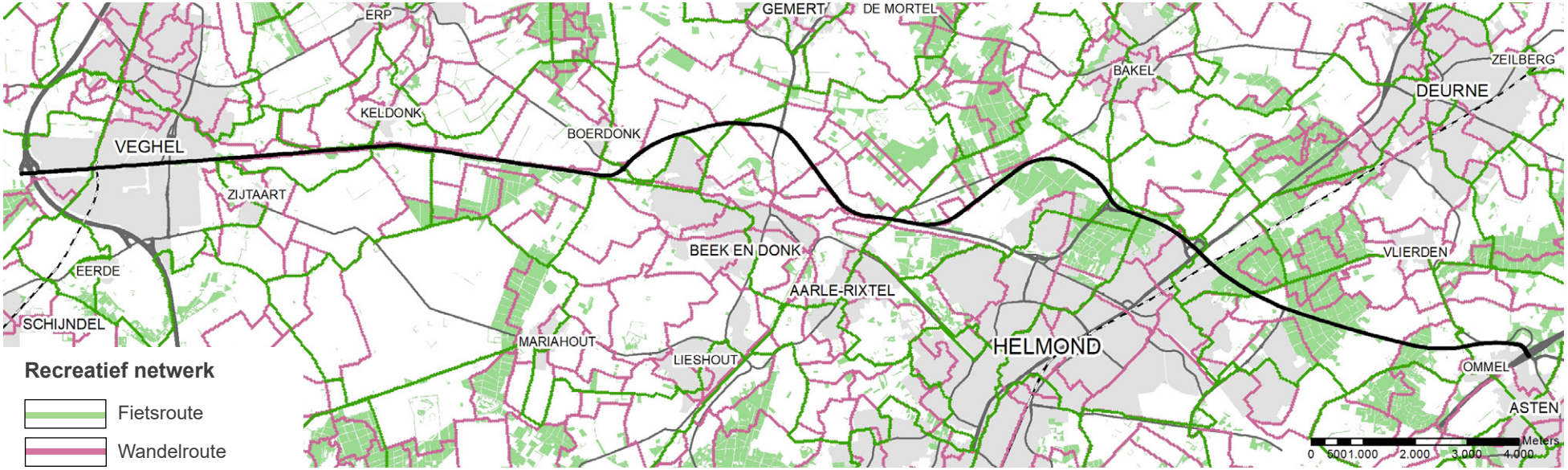
ERP
GEMERT
DE MORTEL
VEGHEL
KELDONK
BOERDONK
ZIJTAART
EERDE
SCHIJNDEL
BEEK EN DONK
AARLE-RIXTEL
MARIAHOUT
LIESHOUT
HELMOND
BAKEL
ZEILBERG
DEURNE
VLIERDEN
OMMEL
ASTEN
Recreatief netwerk
Fietsroute
Wandelroute
0 500 1.000 2.000 3.000 4.000 Meters

Generiek ontwerpuitgangspunt

- Behoud en versterking van de waterstructuur als belangrijke landschappelijke drager, met onderscheid tussen het kanaal als lineaire verkeersstructuur en de beken als samenhangende landschappelijke, ecologische, recreatieve en hydrologische structuurdragers.

5.5.2 Wegenstructuur

Het wegennetwerk in het studiegebied en omgeving wordt op hoofdlijnen gedragen door de N279. De N279 vormt een verbinding tussen 's Hertogenbosch en Horn bij Roermond.

De N279 kent een aantal kruisende hoofdverbindingen In het plangebied zijn dit de Gemertseweg, de weg naar Bakel en de N270 bij Helmond. Deze oost-westverbindingen vormen de belangrijkste aansluitingen op de N279. Daarnaast zijn er de aansluitingen op lokale wegen, belangrijk voor de toegankelijkheid van de aangrenzende kernen. Bij Helmond en bij Veghel kent de huidige N279 een groot aantal aansluitingen. Deze aansluitingen zijn in de huidige situatie grotendeels gelijkvloers maar, uitgezonderd Veghel, worden ze veelal ongelijkvloers.

Generiek ontwerpuitgangspunt

- De aansluitingen zoals die in het VKA zijn ontworpen, zijn een gegeven voor het RKP. De landschappelijke inrichting zal dusdanig onderscheidend moeten zijn per aansluiting, dat daarmee de verschillende kruisingen een eigen en herkenbaar beeld krijgen, passend bij de nabijgelegen kern en het omliggende landschap.

5.5.3 Recreatief netwerk en voorzieningen

In het landschap zijn er vele recreatieve verbindingen en routes die de N279 kruisen, op veel plaatsen waar dit mogelijk is. Van noord naar zuid zijn er kruisingen van recreatieve routes bij Het Duits Lijntje, de sluis bij Keldonk, de rotonde Boerdonk, Peeleindseweg, Bakelseweg, De Berkendonk (onderdoorgang), De weg naar Bakel, de Vlierdense Bosdijk, de Oostappensedijk en de Kloosterstraat bij Ommel.

Generiek ontwerpuitgangspunt

- Behoud (en versterking) van de recreatieve toegankelijkheid van het landschap en de oversteekbaarheid van de N279.

Recreatieve verbinding

6. VISIE EN PLANCONCEPT

6.1 Inleiding

De N279 is de verbinding tussen de A2 bij 's Hertogenbosch en de aansluiting op de N280 bij Horn. Het is een belangrijke noord-zuidverbinding voor Veghel, Helmond, Gemert-Bakel, Laarbeek, Asten en Meijel. Het planconcept op hoofdlijnen voor de N279 tussen Veghel en Asten is dan ook afgestemd op de gehele N279.

De opgave vraagt om een zorgvuldig ontwerp waarbij de gebruiks-, belevings- en toekomstwaarde essentieel zijn. Voortbordurend op de benoemde kernkwaliteiten, geformuleerde uitgangspunten en meekoppelkansen wordt in dit hoofdstuk een planconcept en bijbehorende ontwerpprincipes op de inpassing van de weg als geheel beschreven. Het planconcept geeft in hoofdlijnen aan op welke wijze de N279 zal worden ingepast en welke kwaliteiten daarbij zoveel mogelijk behouden, versterkt en ontwikkeld worden. In het volgende hoofdstuk zal per deelgebied het ruimtelijke concept met de bijbehorende ontwerpprincipes in woord en beeld verder worden uitgewerkt.

Het planconcept N279 is opgebouwd uit vier conceptuele ontwerpuitgangspunten van globaal naar lokaal schaalniveau. Op elk van de schaalniveau's komen gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde terug, waarbij op het globale schaalniveau vooral aandacht wordt besteed aan de belevingswaarde. Gebruikswaarde en toekomstwaarde komen vooral terug in uitgangspunten voor verdere uitwerking. (zie hoofdstuk 4 en hoofdstuk 7).

6.2 Planconcept N279

Het planconcept N279 Zuid geeft kernachtig in woord en beeld aan hoe een gewenste ontwikkeling van de ruimtelijke inrichting vorm kan krijgen. Het planconcept is gebaseerd op de volgende vier uitgangspunten:

1. De bestaande tweedeling tussen het kanaallandschap en dekzandlandschap;
2. Identiteit en diversiteit van het landschap;
3. Beeldkwaliteit van de kunstwerken; uniformiteit;
4. De landschappelijke inpassing van dorpsentrees en omleiding; verscheidenheid.

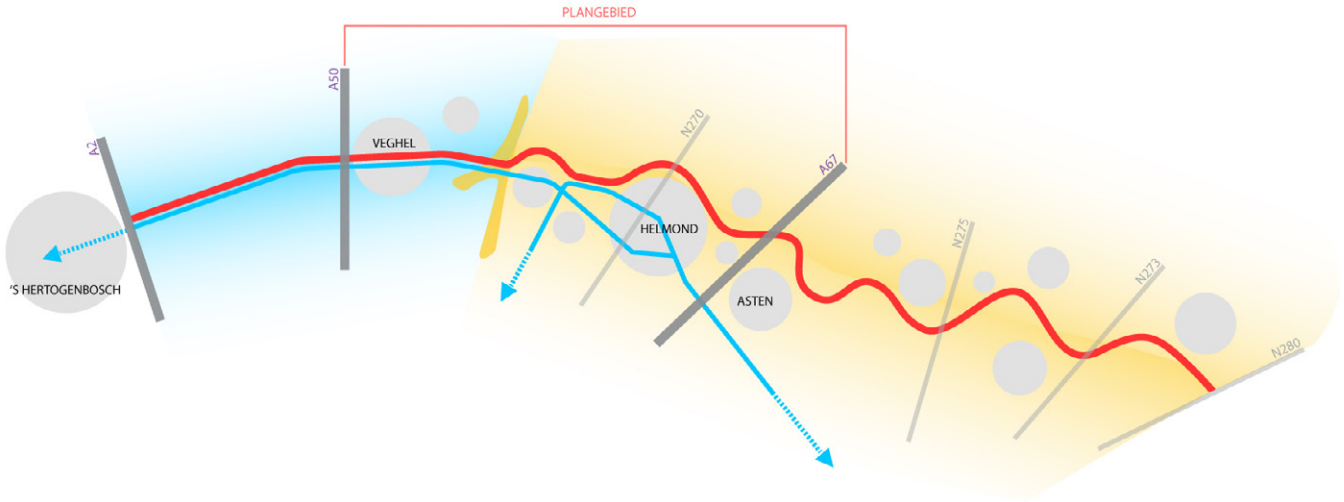

N279 in bredere context

Noordelijk deel: koppeling aan de Zuid-Willemsvaart

Zuidelijke deel: eigen lijn met omleidingen rond de kernen

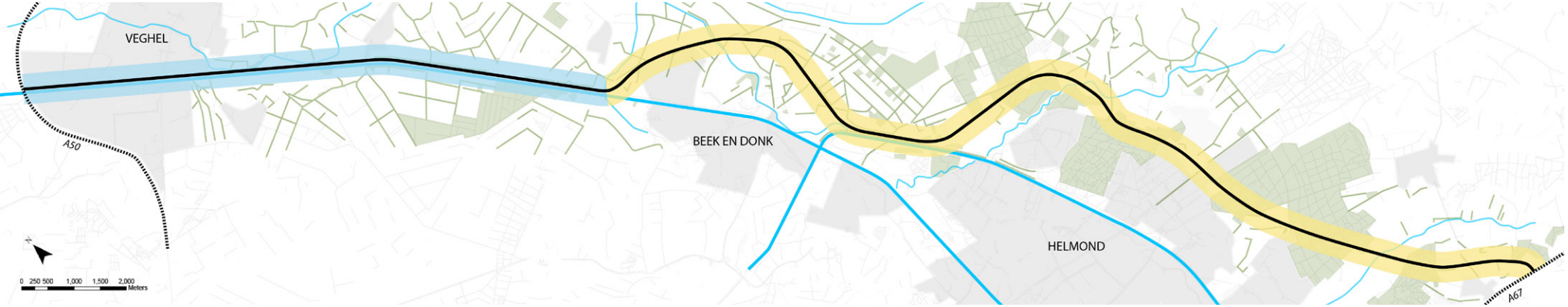

Uitgangspunt 1: Tweedeling kanaallandschap - dekzandlandschap

Kanaal - N279

Dekzandlandschap - N279

Conceptueel uitgangspunt 1: Tweedeling kanaal-landschap-dekzandlandschap

De N279 volgt van ’s Hertogenbosch tot Boerdonk de Zuid-Willemsvaart. Hier kenmerkt de N279 zich door een sterke koppeling met het kanaal. Kanaal en weg vormen samen een sterke landschappelijke structuur, één van de belangrijke dragers in het landschap. Bij Boerdonk doorsnijden kanaal en N279 een zeer herkenbare dekzandrug. Direct ten zuiden ervan buigt de N279 van het kanaal af, om onafhankelijk van het kanaal zijn weg door het landschap te vervolgen.

Voor het deel waar de N279 en kanaal samen gaan, is versteviging van deze ruggengraat in het landschap het uitgangspunt voor de vormgeving. Doel is dat de combinatie van N279 met kanaal beleefbaar en herkenbaar is. Vanaf de N279 is er zicht op het kanaal en de schepen. Lijnbeplantingen begrenzen de gezamenlijke structuur, waarbij het zicht naar aangrenzende open beekdalen mogelijk blijft; ook bij Keldonk is er zicht op het beekdal van de Aa.

Met dit conceptueel uitgangspunt wordt aangesloten op de uitgangspunten die gehanteerd zijn voor de N279 Noord. De ruimtelijke kwaliteit wordt versterkt door de lijnvoering van de N279 en het kanaal te begeleiden met bomenrijen en eventueel andere ecologisch waardevolle lijnelementen zoals rietkragen of (natte) bermen en oevers.

In het dekzandlandschap van Boerdonk tot Asten is de “weg te gast” als autonome lijn in het landschap. De N279 is niet belangrijk voor de structuur van het landschap, en slingert zich er doorheen, zich steeds voegend naar het omringende landschap. De inpassing van de N279 in het landschap wordt zodanig vormgegeven dat de landschapstructuur per locatie versterkt wordt. De landschapstypen van het aangrenzend gebied worden hier beter zichtbaar gemaakt.

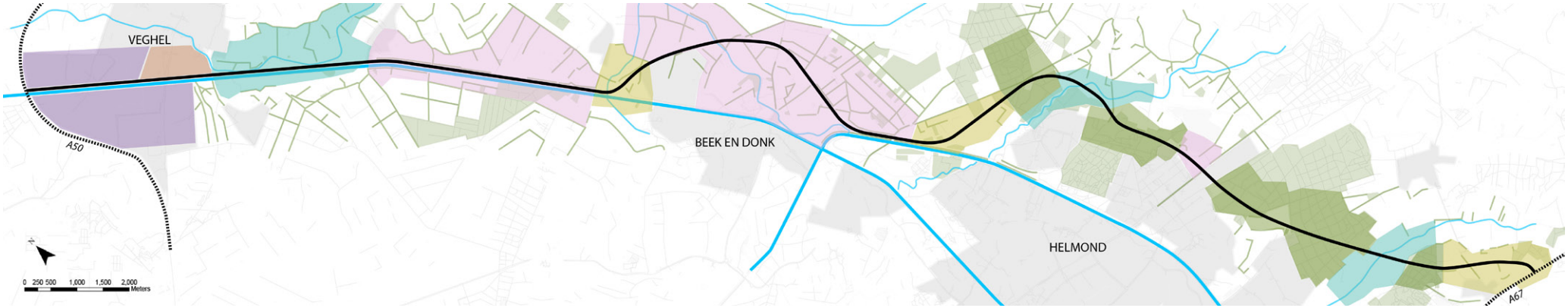

Uitgangspunt 2: Identiteit en diversiteit van het landschap

- Industrie
- Woongebied
- Natte heide- en broekontginning
- Beekdalen
- Essen - en kampontginningen
- Bosgebieden

Conceptueel uitgangspunt 2: Identiteit en diversiteit van het landschap

De identiteit van het landschap in het plangebied vormt het uitgangspunt voor de landschappelijke inpassing. Dit betekent dat de inpassing van de N279 de landschapstypen in het plangebied beter ‘leesbaar’ maakt, met name door de contrasten op de overgangen te versterken. Het doel hierbij is om de functionele en ruimtelijke continuïteit van de landschappelijke eenheden aan weerszijden van de weg zoveel mogelijk in stand te houden en waar mogelijk te verbeteren.

Dit betekent dat de landschappelijke inpassing van de nieuwe aansluitingen op de N279 zoveel mogelijk zullen aansluiten op de bestaande kenmerken en kwaliteiten van het landschap. Per deelgebied zijn de belangrijkste kernkwaliteiten van het landschap steeds het uitgangspunt, ze worden waar mogelijk verder versterkt.

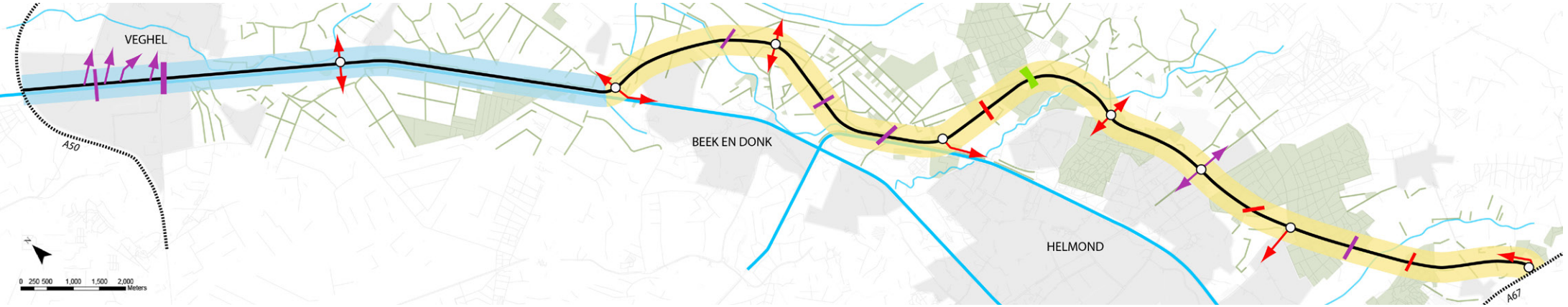

Uitgangspunt 3: Beeldkwaliteit van de kunstwerken

- Kanaal - N279
- Dekzandlandschap - N279
- Bestaande aansluiting gelijkvloers
- Bestaande aansluiting ongelijkvloers
- Nieuwe aansluiting ongelijkvloers
- Nieuwe aansluiting gelijkvloers
- Ecoduct
- Bestaand viaduct
- Nieuw viaduct

Conceptueel uitgangspunt 3: Beeldkwaliteit van de kunstwerken

In de N279 is een aantal nieuwe kunstwerken voorzien. De beeldkwaliteit van deze kunstwerken is erop gericht de lappendeken aan oplossingen niet verder te versterken, maar om meer eenheid te brengen in de uitstraling van de N279. De vormgeving van de kunstwerken sluit hierbij direct aan op de hoofdindeling in Kanaal-N279 (Noord) en Dekzandlandschap-N279 (Zuid).

Voor de kunstwerken aan de kanaal-N279 is de ambitie zoveel mogelijk aan te sluiten bij het noordelijk deel van de N279, dat inmiddels gerealiseerd is. Dit betekent dat kunstwerken een robuuste uitstraling krijgen, met een gebouwde hoofdvorm, die samenhangt met de openheid van het landschap ter plaatse.

De kunstwerken over de N279 in het dekzandlandschap worden bescheidener vormgegeven. Het beeld is hier in de eerste plaats landschappelijk. De kunstwerken worden met eenzelfde vormentaal opgenomen als bij het noordelijke deel, maar met een overwegend groene/landschappelijke beeldtaal en een daaraan ondergeschikte gebouwde vormentaal. De totale vormgeving is hier te kenschetsen als “bescheiden en landschappelijk” terwijl de samenhang van de gebouwde details in de kunstwerken over het gehele tracé verwant is met elkaar.

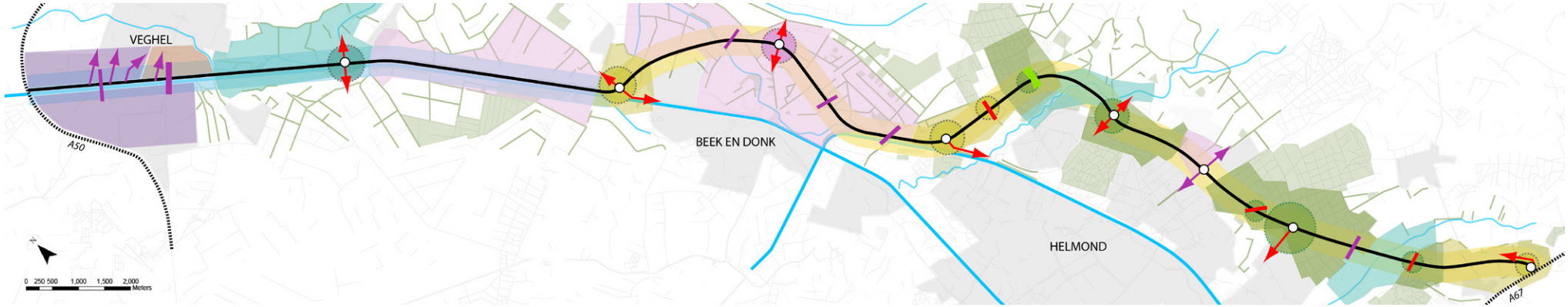

Uitgangspunt 4: Landschappelijke inpassing dorpsentrees en aansluitingen

- Industrie
- Woongebied
- Natte heide- en broekontginning
- Beekdalen
- Essen- en kampontginningen
- Bosgebieden
- Dorpsentrees afgestemd op het landschap

- Bestaande aansluiting gelijkvloers
- Bestaande aansluiting ongelijkvloers
- Nieuwe aansluiting ongelijkvloers
- Nieuwe aansluiting gelijkvloers
- Ecoduct
- Bestaand viaduct
- Nieuw viaduct

Conceptueel uitgangspunt 4: Landschappelijke inpassing dorpsentrees en aansluitingen

Uitgangspunt is dat per deelgebied extra aandacht wordt besteed aan dorpsentrees en aansluitingen. Dit betekent ook dat elke aansluiting zijn eigen identiteit en karakter krijgt. Voor elke aansluiting is dan ook een eigen inpassing geschetst, waarin gekozen is voor de identiteit en het karakter van het aangrenzende landschap. Binnen dit concept is ruimte voor een deel van de in de werkateliers genoemde wensen en ideeën die bij kunnen dragen aan de versterking van de regionale en lokale identiteit, die hierna verder is uitgewerkt per deelgebied.

6.3 Generieke ontwerpprincipes

Inleiding

In deze paragraaf worden de belangrijkste ontwerpprincipes voor de weginpassing toegelicht. Hierbij wordt in de allereerste plaats aandacht besteed aan de meest beeldbepalende elementen:

- Landschappelijke inpassing van de N279 als geheel
- Kunstwerken
- Geluidwerende maatregelen

Landschappelijke inpassing

In het planconcept N279 is het behoud van kwaliteit en continuïteit van de structuren en kenmerkende elementen in het landschap het uitgangspunt.

N279 in kanaallandschap

In het landschap rond de Zuid-Willemsvaart vormen N279 en kanaal samen een belangrijke hoofdstructuur, een infrastructuurbundel, die een ruggengraat vormt in dit landschap. Deze bundel wordt in zijn geheel ingepast, waarbij op knooppunten het behoud van de lengterichting en continuïteit van het kanaal met de N279 belangrijk is.

De beeldkwaliteit van de infrastructuurbundel wordt versterkt door accentuering van de lengterichting van het kanaal met aanvulling van de (deels al bestaande) populierenrijen aan de westzijde van het kanaal, en door behoud en versterking van de rietkragen langs het kanaal en in de berm. De rietkragen zijn ook bij de N279-Noord zichtbaar en beleefbaar.

De N279 behoud een eigen identiteit door de (bestaande) beplanting, gecombineerd met de nabijheid van het kanaal. Ook voor de weggebruiker is deze beleving waardevol– er is direct zicht op het kanaal over het grootste deel van het tracé.

N279 langs Kanaal

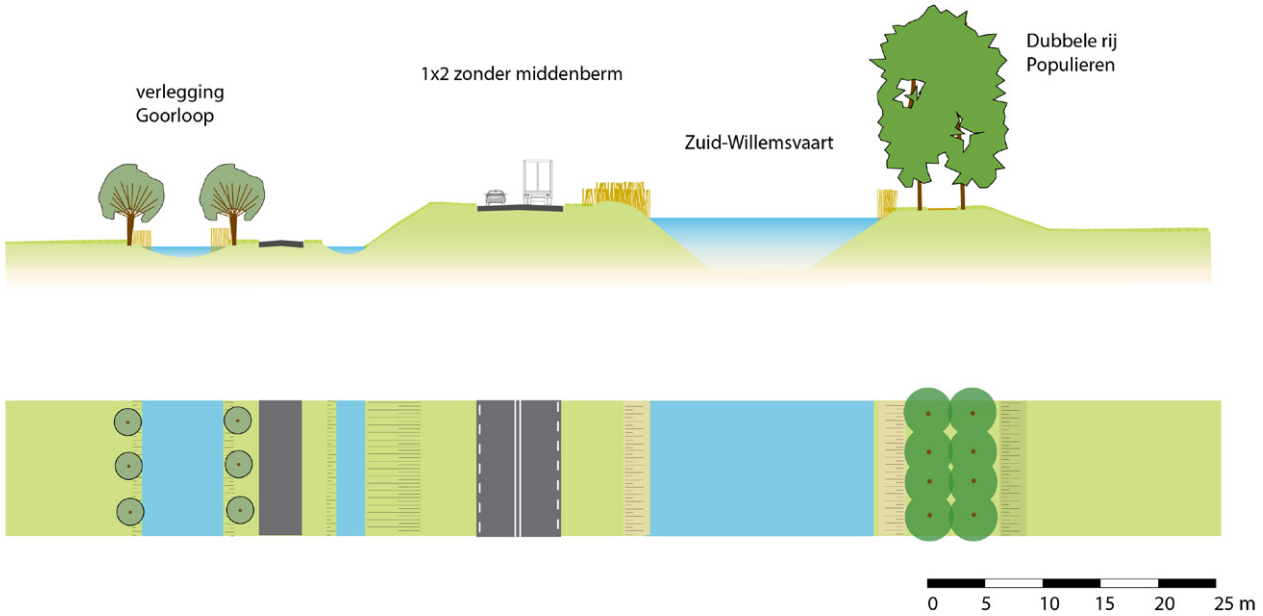

De inrichting van taluds en bermen, en de vormgeving van opgaande elementen van de kanaal-N279 sluiten aan op de uitstraling van de N279-Noord. Dit wordt in deel B en deel C (BKP en Globaal landschapsplan) verder geconcretiseerd voor de verschillende onderdelen.

N279 in dekzandlandschap

In het dekzandlandschap wordt de beeldkwaliteit en de samenhang tussen weg en landschap bepaald door de kenmerkende verschijning van het omringende landschap. De doorsnijding van het landschap door de weg wordt ruimtelijk veelal genegeerd. Het autonome wegbeloop wordt niet gesteund door wegbegeleidende opgaande beplanting over grotere lengten.

De N279 krijgt geen accent in het landschap, maar wordt verzacht met landschapselementen die in maat, schaal en richting aansluiten bij de verschillende verkavelingskarakteristieken. Daar waar de weg vanuit de omgeving aan het zicht onttrokken wordt, gebeurt dit met landschapseigen elementen als hagen, singels, bospercelen etc. en niet met wegaccenten zoals lanen of wegbegeleidende singels.

Grenzend aan het asfalt begint het landschap met brede bloemrijke bermen en sloten in de nattere gebieden. Structuren parallel aan de weg zijn er alleen daar waar het tracé van de N279 nauw aansluit bij de bestaande landschapsstructuren, zoals bij De Wolfsputten. Landschapselementen die de weg kruisen, worden dan ook behouden tot aan de insteek van een bermsloot, en waar mogelijk tot aan de obstakelvrije ruimte naast de weg.

Ter plaatse van aan te leggen taluds bij ongelijkvloerse kruisingen wordt gestreefd naar een groene inrichting

Coulissenlandschap principe kruisend landschapselement

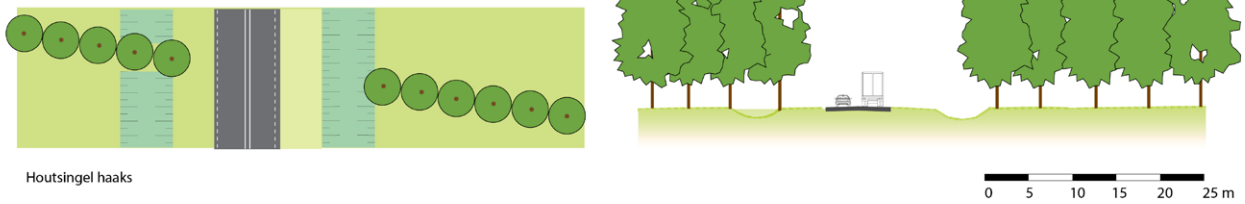

Coulissenlandschap principe element parallel aan landschapsstructuur

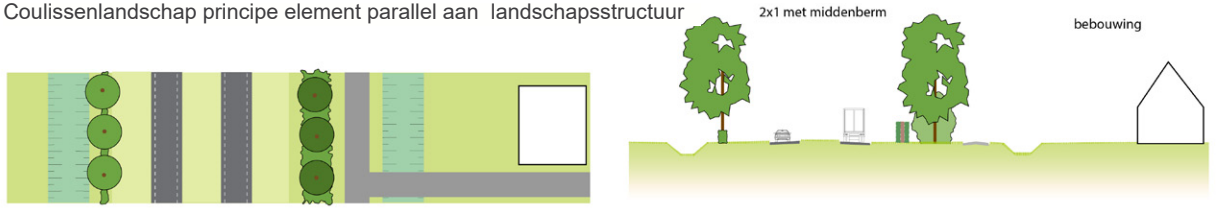

waarbij wegbermen en taluds eenzelfde maaibeheer krijgen. Dit leidt tot een eenduidig landschappelijk beeld, zonder accentuering van de landschapsvreemde grondlichamen. Aanvullend kan, om redeneren van verdichting, afscherming etc. een talud ook beplant worden.

Geluidwerende maatregelen, wegbermen en taluds worden dus zoveel mogelijk natuurlijk en vanzelfsprekend ingericht. Opgaande elementen in de berm worden beperkt tot het hoogst noodzakelijke meubilair. Ook de uitstraling van het meubilair is sober en eenvoudig. Dit wordt in deel B en deel C (BKP en Globaal landschapsplan) verder geconcretiseerd voor de verschillende onderdelen.

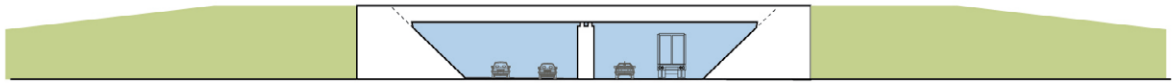

Ruimtereservering voor 2x2 rijstroken

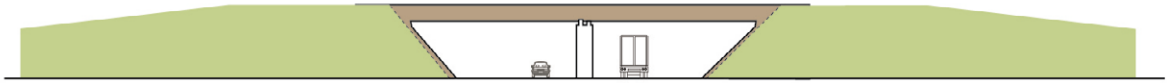

Hoofdvorm viaduct

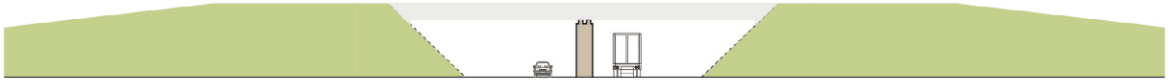

Ondergeschikt steunpunt beide typen

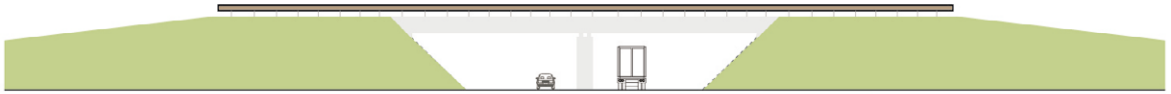

Behoud uitzicht over de omgeving door toepassing lage brugrand

Brugligger robuuste uitstraling, met panelen: Keldonk

Brugligger met natuurlijke, bescheiden uitstraling: Boerdonk tot Ommel

Beeldkwaliteit kunstwerken

De hoofdvorm van de kunstwerken langs de N279 heeft de volgende belangrijke ontwerpprincipes:

- Ruimtereservering voor mogelijk 2x2 rijstroken (tracé N279);
- De vorm van de onderdoorgang is ruimtelijk open, met aan weerszijden groene taluds;
- een visueel ondergeschikt steunpunt in het midden onder het viaduct;
- De 2x1 rijstroken gaan aan weerszijden van het steunpunt er midden onderdoor;
- behoud van uitzicht aan weerszijden door toepassing van een lage brugrand;
- gebouwde structuren zoals steunen, liggers, brugranden etc hebben een uniforme uitstraling.

N279 in kanaallandschap

De robuuste kunstwerken langs het kanaal bij de N279-Noord worden gekenmerkt door een robuuste brugligger met panelen. Er zijn daarbij in de kunstwerkfamilie van de N279-Noord variaties in openheid van de onderdoorgang.

Bij Keldonk krijgt het kunstwerk een zo open en ruim mogelijke onderdoorgang, maar om verder aan te sluiten op het beeld van de N279-Noord worden details zoals de panelen en de bekleding van de taluds onder het viaduct zoveel mogelijk aangesloten op de N279-Noord.

N279 in dekzandlandschap

De bescheiden vormgegeven kunstwerken in het dekzandlandschap worden gekenmerkt door een bescheiden vanzelfsprekende vormgeving van brugliggers en lage brugrand. Alle nieuwe kunstwerken krijgen dezelfde vormgeving, zodat een regelmatig terugkerend element op de route aanwezig is. De bescheidenheid en van de vormgeving beperkt het contrast tussen oude en nieuwe kunstwerken enigszins, omdat geen nieuwe sterk opvallende elementen worden toegevoegd.

Inpassing kunstwerken in landschap

Het landschap loopt zover mogelijk door aan weerszijden van het kunstwerk, waarbij de aangrenzende landschapselementen mogen doorlopen tot aan of, afhankelijk van de locatie, op de taluds. Het effect is dat de ruimtelijke doorsnijding van het landschap zo ver mogelijk beperkt wordt en het landschap als het ware doorloopt tot de taluds.

De ambitie is om met de voortzetting van het landschap op taluds, op middenbermen en op middeneilanden bij een kunstwerk, de insnijding in het landschap visueel-ruimtelijk zoveel mogelijk te beperken. Om dit te versterken, is het wenselijk om na te gaan of de open en vanuit het landschap zichtbare taluds met een zo flauw mogelijke hellingshoek worden aangelegd waardoor ze

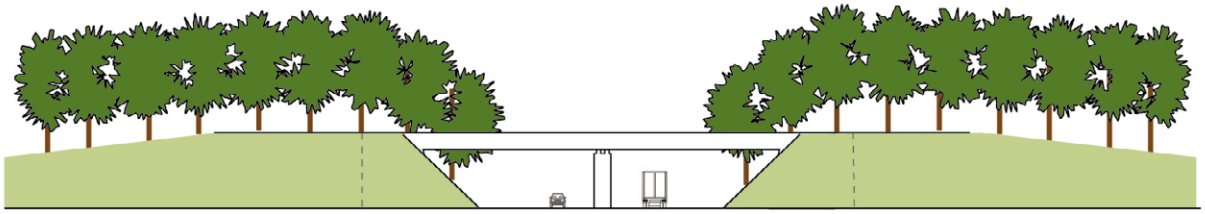

Aanzicht: taluds beplanten in coulissen- en boslandschap, voor hoogte bomen rekening houden met gewenst aanzicht bosgebied als geheel

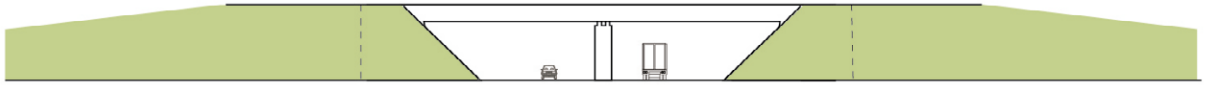

Aanzicht grastaluds in open beekdallandschap

Aanzicht kanaaloversteek bij Keldonk

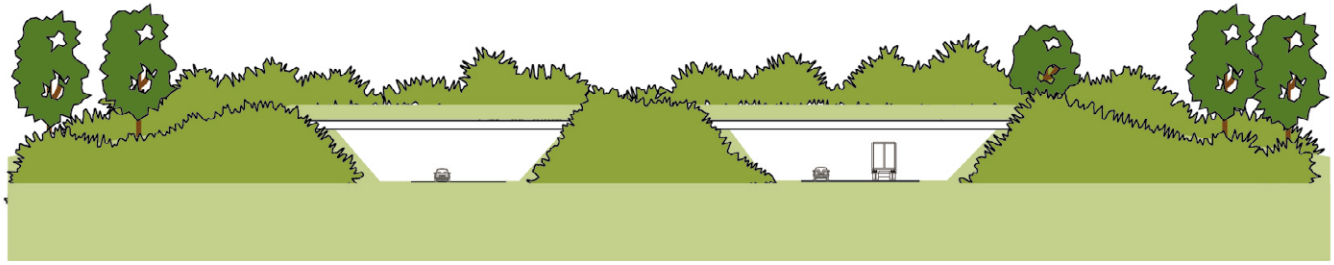

Aanzicht ecoduct Heikantseweg: het bos loopt door

Niet op schaal

optisch minder zwaar, hoog en kunstmatig overkomen. In een boslandschap loopt het bos door op de middeneilanden, in een coulissenlandschap staan er bomenrijen, houtwallen en hagen nabij een kunstwerk, en in een open landschap is het kunstwerk geheel voorzien van een open bloemrijk graslandtalud, of onderaan de rand voorzien van open rietland.

Voor fietsers en wandelaars zijn rust en overzicht van belang, ruime overgangen en onderdoorgangen zijn niet alleen passend in het landschap maar ook overzichtelijk, waardoor in de gewenste sociale veiligheid wordt voorzien.

Voor landschappelijke inpassing nabij A-watergangen dient rekening te worden gehouden met een obstakelvrije zone van 5 meter aan weerszijden van de watergang.

Beeldkwaliteit geluidsschermen

De ambities ten aanzien van geluidsmaatregelen zijn niet alleen voor wettelijke maatregelen belangrijk, maar gelden ook voor innovatieve geluidsmaatregelen. Bij de toepassing van schermen wordt uit beeldkwalitatief oogpunt onderscheid gemaakt tussen de schermen die in het stedelijk gebied van Veghel benodigd zijn en schermen die in het landelijk gebied worden toegepast.

Algemene uitgangspunten

- Bestaande geluidwerende maatregelen worden zoveel mogelijk meegenomen voor het bereiken van eenheid per (groep) deelgebieden.
- De aansluiting van verschillende hoogten geluidwerende maatregel wordt afgestemd op het type maatregel en het deelgebied.

Ontwerpuitgangspunten geluidsschermen Veghel

- In het stedelijk gebied van Veghel vormt de toepassing van schermen (en dus geen wallen) een hoofduitgangspunt, omdat daarmee een efficiëntere geluidwering wordt bereikt in relatie tot de veelal beperkte ruimte voor maatregelen.
- Voor een eenduidig en rustig wegbeeld wordt gebruik gemaakt van één type vormentaal, waar wenselijk of noodzakelijk met plaatselijke nuances.
- Aan de zijde van woongebieden worden de schermen in hoofdzaak met opgaande beplanting (klimplanten) aan het zicht onttrokken. Aan de zijde van de N279 kan een combinatie worden toegepast van begroeide delen en gebouwde zichtbare delen.
- Omdat schermen zowel vanuit de wijk als de N279 deels zichtbaar zullen zijn, dienen de schermen als een fraaie, representatieve ‘stadsmuur’ ontworpen te worden. Bij voorkeur worden bestaande schermen in Veghel vervangen door schermen met de uit te werken nieuwe beeldtaal, zodat deze een eenduidig ruimtelijk beeld geven. Deze ‘stadsmuur’ krijgt een herkenbare hoogte over de volle lengte tot maximaal 2,5 meter. Grotere geluidwerende hoogte wordt bereikt door toepassing van een groene voet.
- Daar waar schermen grenzen aan private percelen, zoals bij tuinen en op korte afstand tot woningen, kan in verband met lichtinval, de bovenzijde van de muur bestaan uit meer transparante delen.

Ontwerpuitgangspunten geluidsschermen landelijk gebied

- In het landelijk gebied worden geluidmaatregelen in de vorm van groene schermen of wallen ingepast. Bij wallen betekent dit dat deze met grastaluds en/of opgaande beplanting worden aangelegd al na gelang de gewenste wijze van landschappelijke versterking. Aan de landschapszijde gaat de geluidwering zoveel mogelijk op in de omgeving.
- Voor een herkenbaar landschap en wegbeeld is eenheid in geluidsmaatregelen per landschapstype en deelgebied(en) gewenst. Deelgebieden, met steeds één type maatregel zijn:
  - Beek en Donk,
  - de omleiding Helmond,
  - de N279 ten zuiden van Helmond,
  - Ommel.

Mogelijke typen wettelijke geluidsmaatregelen binnen het plangebied zijn weergegeven op nevenstaande afbeelding.

Bovenwettelijke maatregelen zijn er in de vorm van innovatieve maatregelen, met een beperkt ruimtelijk effect, zoals de geluidgoot, geluidwerende geleiderails.

Stedelijk gebied

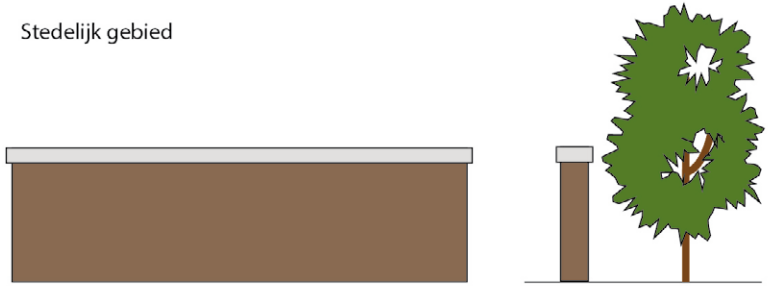

Muur als geluidswering, chique afscheiding woonwijk

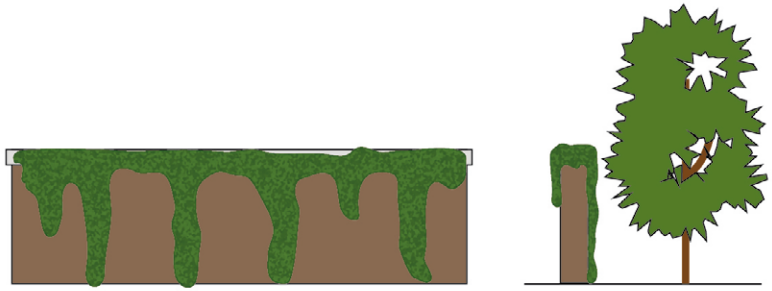

Begroeide muur als geluidswering in stedelijk gebied

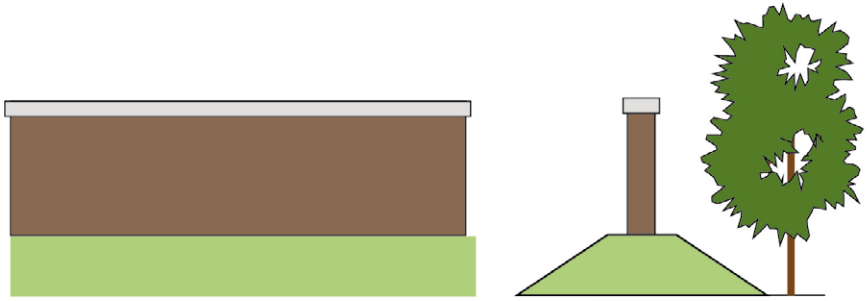

Muur even hoog, hogere geluidwering met lage wal, met zelfde landschappelijke inpassing

Landelijk gebied

Geluidsscherm neutraal karakter met haag eromheen aan landschapzijde
Invulling aan privézijde in overleg

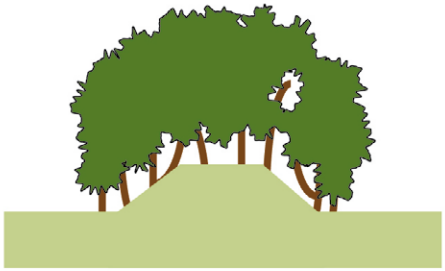

Inpakken geluidswal met beplanting in besloten landschap

Niet op schaal

7. UITWERKING PER DEELGEBIED

7.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt per deelgebied dieper op de ontwerpprincipes ingegaan aan de hand van profielen en globale principeschetsen.
Het gaat hier om een plan in hoofdlijnen met:

- een uitwerking in woord en beeld in de vorm van een schets per deelgebied;
- de ontwerpprincipes aan de hand van een principeprofiel om mee te nemen in het BKP en het globaal Landschapsplan;
- Een toelichting ten aanzien van de meekoppelkansen.

7.2 Veghel

De N279 met kanaal vormt een belangrijke hoofdstructuur binnen Veghel. De gemeente Veghel heeft dan ook een voorstel gedaan voor de inpassing in Veghel, waarbij de hoofdstructuur een extra accent krijgt met een lijn met Italiaanse populieren, die als het ware wordt opgespannen tussen twee groene parels bij de entrées van Veghel *. De populierenlijn heeft de volgende aandachtspunten:

- De smalle hoge Italiaanse populieren geven een monumentale aanvulling en tegenwicht aan de grootschalige industriële omgeving, en de breedte van het kanaal.
- Ritme en plaatsing van populieren zullen uitgewerkt moeten worden in detail in het landschapsplan, maar belangrijk is dat ritme en lengte van deel-rijen zodanig worden uitgewerkt, dat de populieren als één element met een voldoende repeterend en herkenbaar karakter beleefd kunnen worden.
- In dezelfde zone zijn ook de geluidsmaatregelen gepland. Uitwerking van de populierenlijn dient dan ook in samenhang met de uitwerking van hoogte en locatie van de geluidsmaatregelen te worden onderzocht. Variabelen die hierin worden meegenomen zijn niet alleen de beeldwaarde aan de N279, maar ook de gewenste groene plint voor aanwonenden, en de akoestische randvoorwaarden. Een uitwerking van de gewenste beeldkwaliteit voor de geluidsmaatregelen is opgenomen in het beeldkwaliteitsplan.

Aan het tracé zijn behalve de verbindende populierenlijn ook groene parels voorgesteld bij de entrées van Veghel, en bij bijzondere locaties aan de N279. De bijzondere locaties waren:

- Villa bij entree de Amert
- Duits Lijntje
- Oude haven

Voor elk van deze parels is een landschappelijk accent gewenst met een plaatseigen invulling.
De entrees zijn gedurende het proces integraal in het landschapsplan opgenomen. Hetzelfde geldt voor de aanheling van de parken direct aan de geluidschermen.

Aan de zijde van het kanaal wordt de N279 voorzien van een uniforme berminrichting met bloemrijke bermen en/of rietstroken.

Meekoppel-en kwaliteitskansen:

- De ontwikkeling van de parels bij de villa, de oude haven en het Duits Lijntje zijn in overleg uiteindeiljk uit het RKP/LP/BKP gehaald.
- Behouden of versterken van bestaande parkzone
- Verbinding Bloemenbuurt – Oude haven

* Lijmbach landschappen 2017, N279 door Veghel, kwaliteitskansen langs de lijn

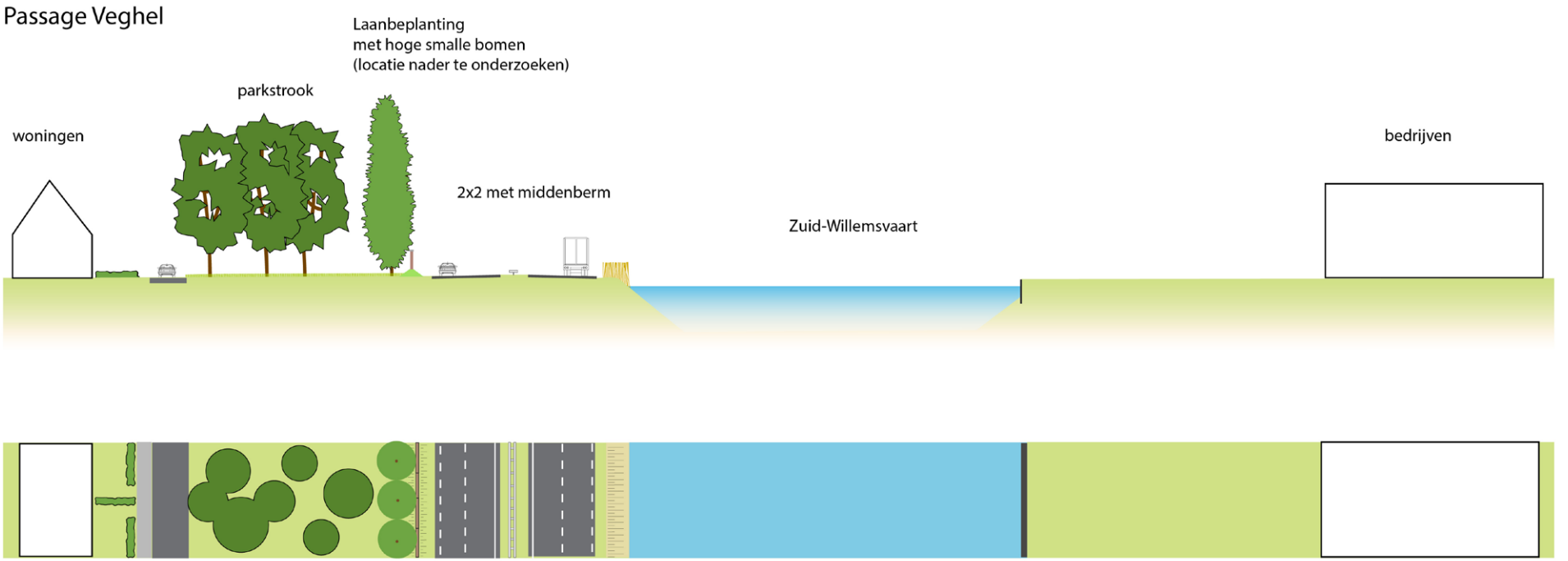

Principedoorsnede Bloemenbuurt als voorbeeld voor woonbuurt

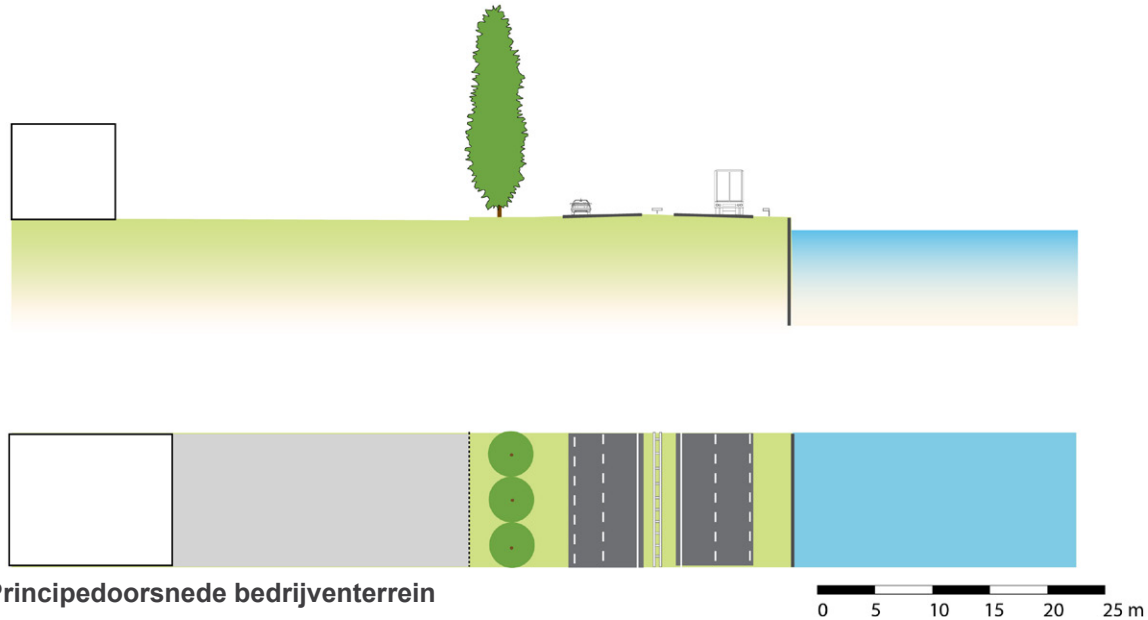

Principedoorsnede bedrijventerrein

Agrifirm
Jumbo
De Amert
Villa
A50
0 25 50 100 150 200
Meters

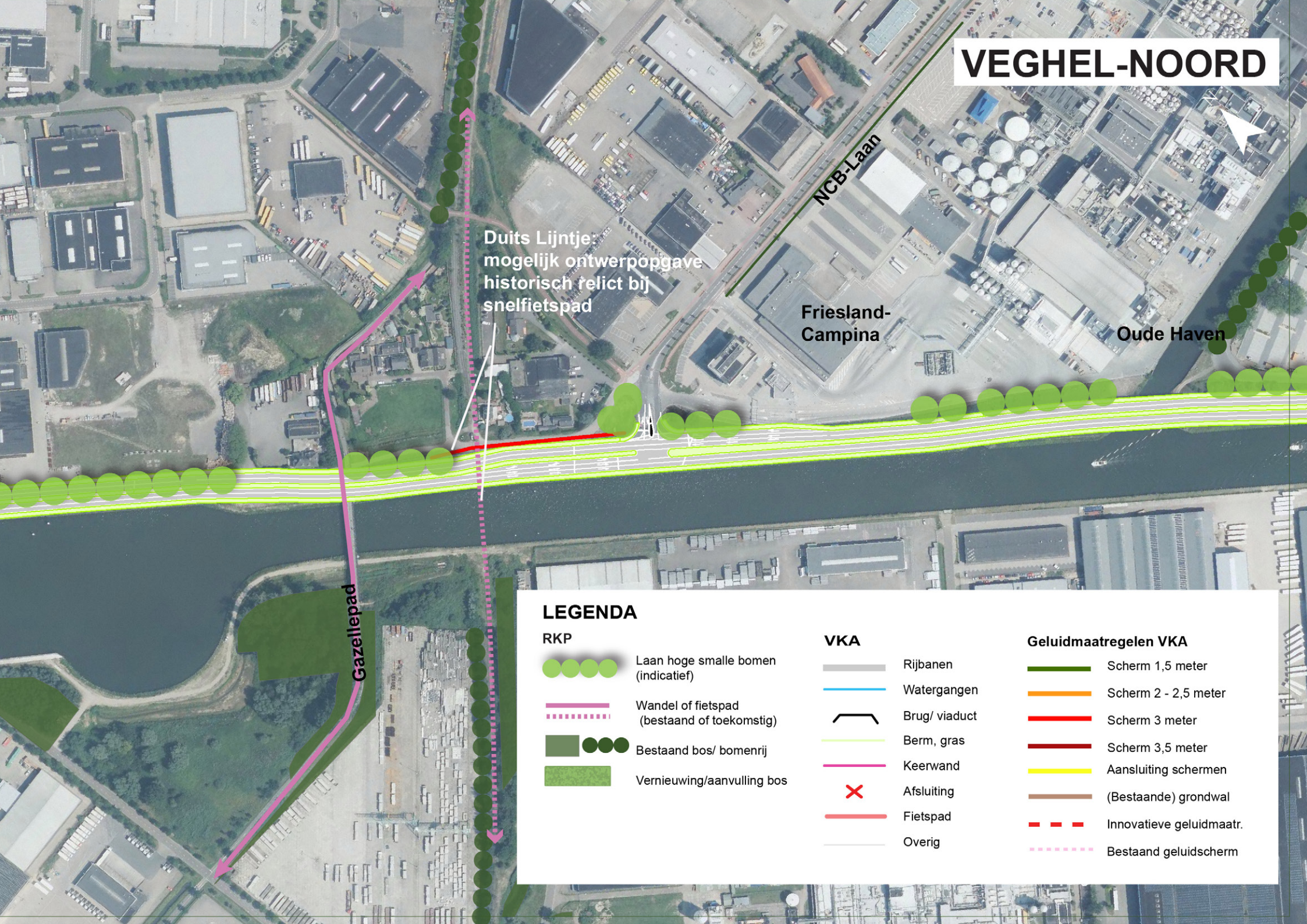
VEGHEL-NOORD
NCB-Laan
Duits Lijntje:
mogelijk ontwerpopgave
historisch relict bij
snelfietspad
Friesland-
Campina
Oude Haven
Gazellepad
LEGENDA
RKP
Laan hoge smalle bomen (indicatief)
Wandel of fietspad (bestaand of toekomstig)
Bestaand bos/ bomenrij
Vernieuwing/aanvulling bos
VKA
Rijbanen
Watergangen
Brug/ viaduct
Berm, gras
Keerwand
Afsluiting
Fietspad
Overig
Geluidmaatregelen VKA
Scherm 1,5 meter
Scherm 2 - 2,5 meter
Scherm 3 meter
Scherm 3,5 meter
Aansluiting schermen
(Bestaande) grondwal
Innovatieve geluidmaatr.
Bestaand geluidscherm

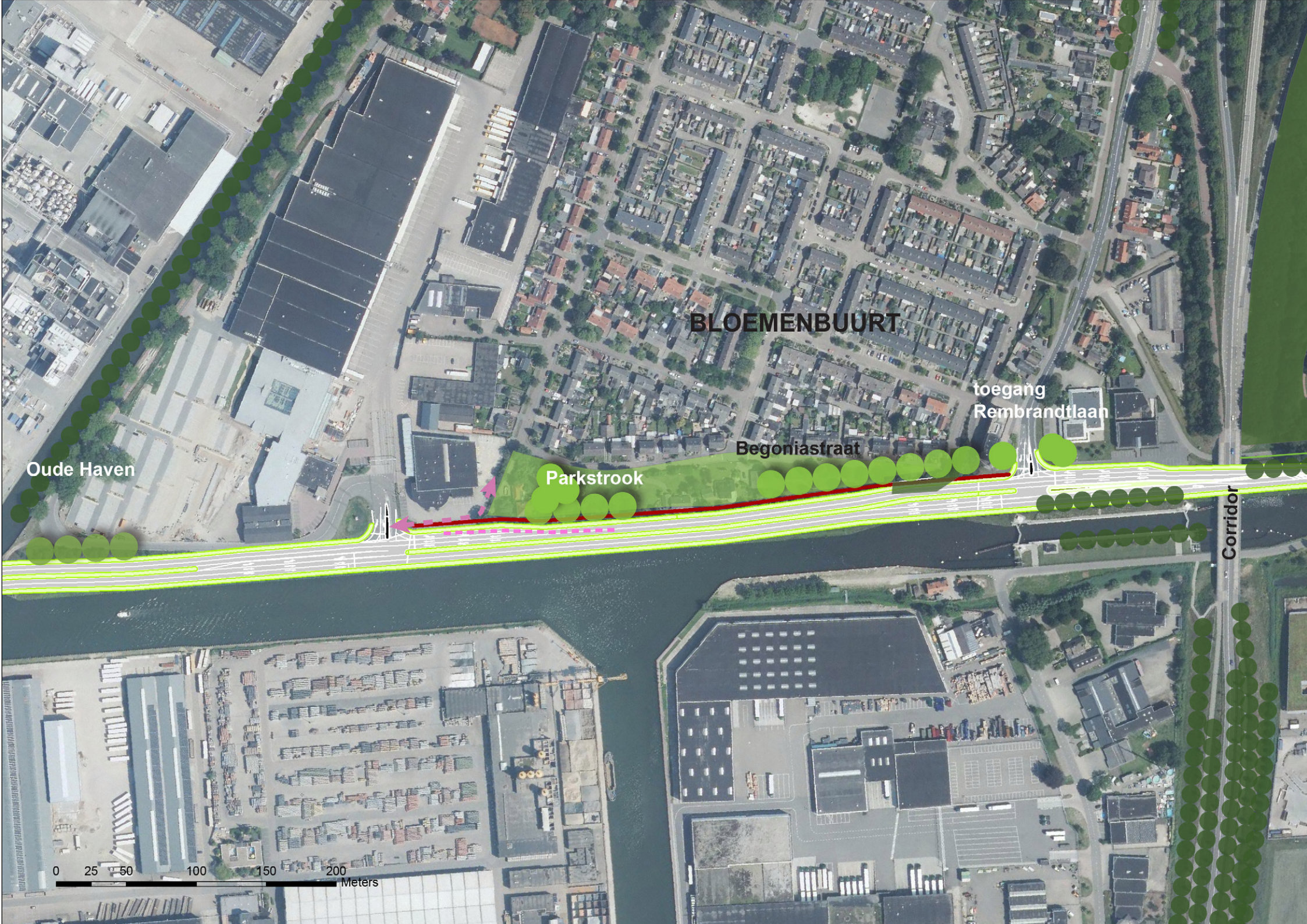
BLOEMENBUURT
toegang
Rembrandtlaan
Begoniastraat
Parkstrook
Oude Haven
Corridor
0 25 50 100 150 200
Meters

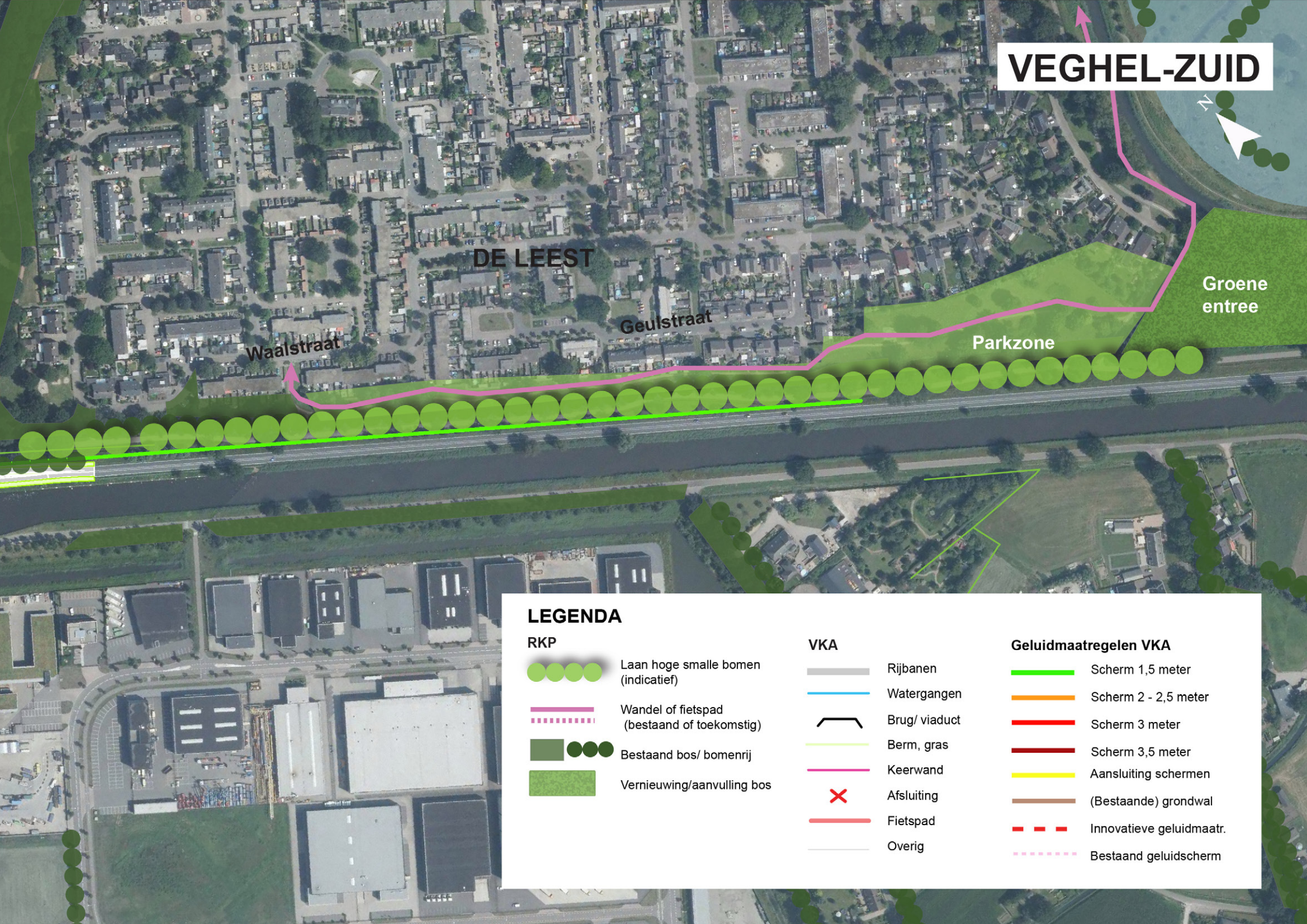
VEGHEL-ZUID
N
DE LEEST
Waalstraat
Geulstraat
Parkzone
Groene entree
LEGENDA
RKP
Laan hoge smalle bomen (indicatief)
Wandel of fietspad (bestaand of toekomstig)
Bestaand bos/ bomenrij
Vernieuwing/aanvulling bos
VKA
Rijbanen
Watergangen
Brug/ viaduct
Berm, gras
Keerwand
Afsluiting
Fietspad
Overig
Geluidmaatregelen VKA
Scherm 1,5 meter
Scherm 2 - 2,5 meter
Scherm 3 meter
Scherm 3,5 meter
Aansluiting schermen
(Bestaande) grondwal
Innovatieve geluidmaatr.
Bestaand geluidscherm

7.3 Keldonk

Voor de inpassing bij Keldonk gelden vanuit het planconcept N279 twee principes:

- Versterking van de landschapsstructuur van N279 en kanaal als lijn;
- De ontwikkeling van een landschapsknoop bij de entree van Keldonk.

Landschapsstructuur N279 en kanaal

De landschappelijke lijnstructuur van het kanaal met de N279 wordt bij Keldonk extra aangezet met bomenrijen parallel en aan beide zijden van het kanaal. Hiermee wordt de lengtestructuur van het kanaal met N279 benadrukt. Tegelijkertijd worden de forse structuren van de aansluiting Keldonk van een ruimtelijk tegenwicht voorzien zodat het kunstwerk niet ruimtelijk dominant wordt aan de lengtewerking van het kanaal en de N279. Populierenlanen sluiten in sortiment en beeld aan op de bestaande rijen en op het gewenste cultuurhistorische beeld van weg en jaagpad aan het kanaal.

Door de populieren wordt het zicht vanuit de omgeving van het kanaal op het kunstwerk enigszins verzacht, het grootste deel van de structuur bevindt zich achter de buitenste populierenrijen.

Tenslotte vormen de bomenrijen ook een tussenstap in schaal tussen de aansluiting van de N279 en de entree van Keldonk en wordt met deze aanplant de doorgaande structuur langs het kanaal versterkt, zowel landschappelijk als ecologisch.

Landschapsknoop bij de entree van Keldonk

De entree van het dorp krijgt een eigen landelijke identiteit. Omdat de infrastructuur wordt aangepast, zal de ruimtelijke inrichting van de dorpsentree mee moeten veranderen. Daarbij worden de volgende aspecten uitgewerkt in het Beeldkwaliteitsplan en het globale landschapsplan:

Archeologie en cultuurhistorie

- De Goorloop bij de noodzakelijke verlegging meer een beekkarakter geven met meanders en een beekdalinrichting, de overgang naar de open akkercomplexen tussen Goorloop en kernrand open houden.
- Het RKP laat ruimte voor een wens/initiatief om ter plaatse van de te amoveren boerderij aan de Morgenstraat 2 een schaapskooi te realiseren;
- Onderzoek naar de mogelijkheid om de ophaalbrug over het kanaal te verplaatsen naar een locatie bij de molen, of bij de Goorloop;
- Uitleg geven van de historische lading van het gebied door (her)plaatsing van grenspalen, informatiepunten etc. langs recreatieve route.

Waterhuishouding en natuur

- De verlegging van de Goorloop aangrijpen om een bredere beekdalzone te maken met naast een meanderende beekloop ook diverse laagten en ecologische stapstenen zoals knotwilgen, struweel, rietkragen, poelen etc. (is ook compensatie groenblauwe mantel).
- In het dal van de Aa is extra ruimte voor waterberging voorgesteld als tegenwicht voor de aantasting van de profielvrije ruimte van de Aa en van de groenblauwe mantel. Dit om in het kader van de voorziene klimaatverandering de veerkracht en stabiliteit in het landschap te vergroten. Het beeld in deze groenblauwe natuurontwikkeling wordt mede bepaald door wilgen en rietlanden, en natuurlijke oevers.

Beeldvorming dorpsentree en kernrand Keldonk

- Vanaf de afslag N279 tot aan Keldonk is een halfopen inrichting gewenst zodat er zicht is op de Goorloop, de dorpsrand en op de route naar het dorp.
- Er is een wens tot het verplaatsen en aanvullen van de bestaande lindes en knotwilgen zodat deze blijvend deel uit maken van de dorpsentree.

Recreatief medegebruik

- Het stroomgebied van de te verleggen Goorloop en de Aa is tevens toegankelijk voor recreanten, minimaal 1 ommetje en een verbinding met de Aa kunnen hier gerealiseerd worden.
- Uitzichtpunt op het kunstwerk, met uitzicht over het dal van de Aa.

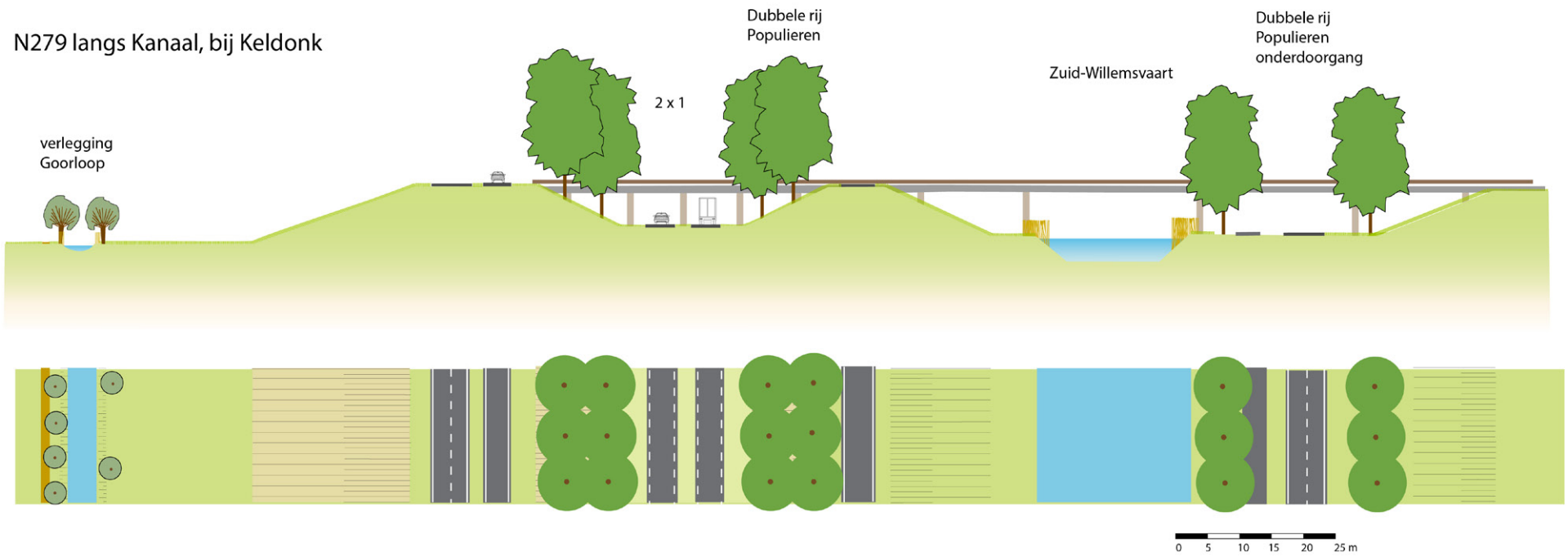

Meekoppel-en kwaliteitskansen:

- Het verplaatsen van de boerderij Morgenstraat 2 is nog een wens
- De aanleg van een wandelpad vanaf Keldonk (Klaverweide)

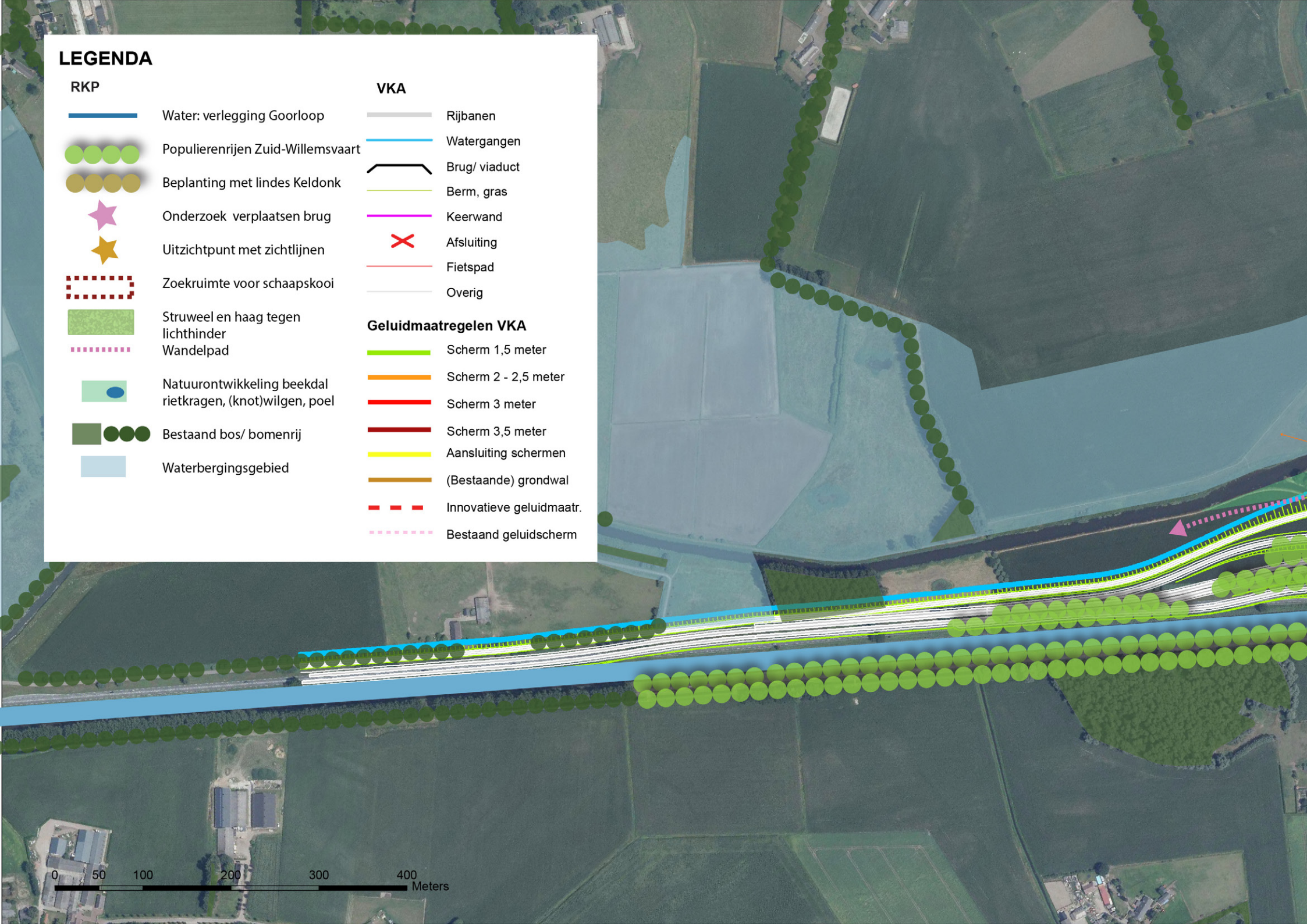
LEGENDA
RKP
Water: verlegging Goorloop
Populierenrijen Zuid-Willemsvaart
Beplanting met lindes Keldonk
Onderzoek verplaatsen brug
Uitzichtpunt met zichtlijnen
Zoekruimte voor schaapskooi
Struweel en haag tegen lichthinder
Wandelpad
Natuurontwikkeling beekdal rietkragen, (knot)wilgen, poel
Bestaand bos/ bomenrij
Waterbergingsgebied
VKA
Rijbanen
Watergangen
Brug/ viaduct
Berm, gras
Keerwand
Afsluiting
Fietspad
Overig
Geluidmaatregelen VKA
Scherm 1,5 meter
Scherm 2 - 2,5 meter
Scherm 3 meter
Scherm 3,5 meter
Aansluiting schermen
(Bestaande) grondwal
Innovatieve geluidmaatr.
Bestaand geluidscherm
0
50
100
200
300
400
Meters

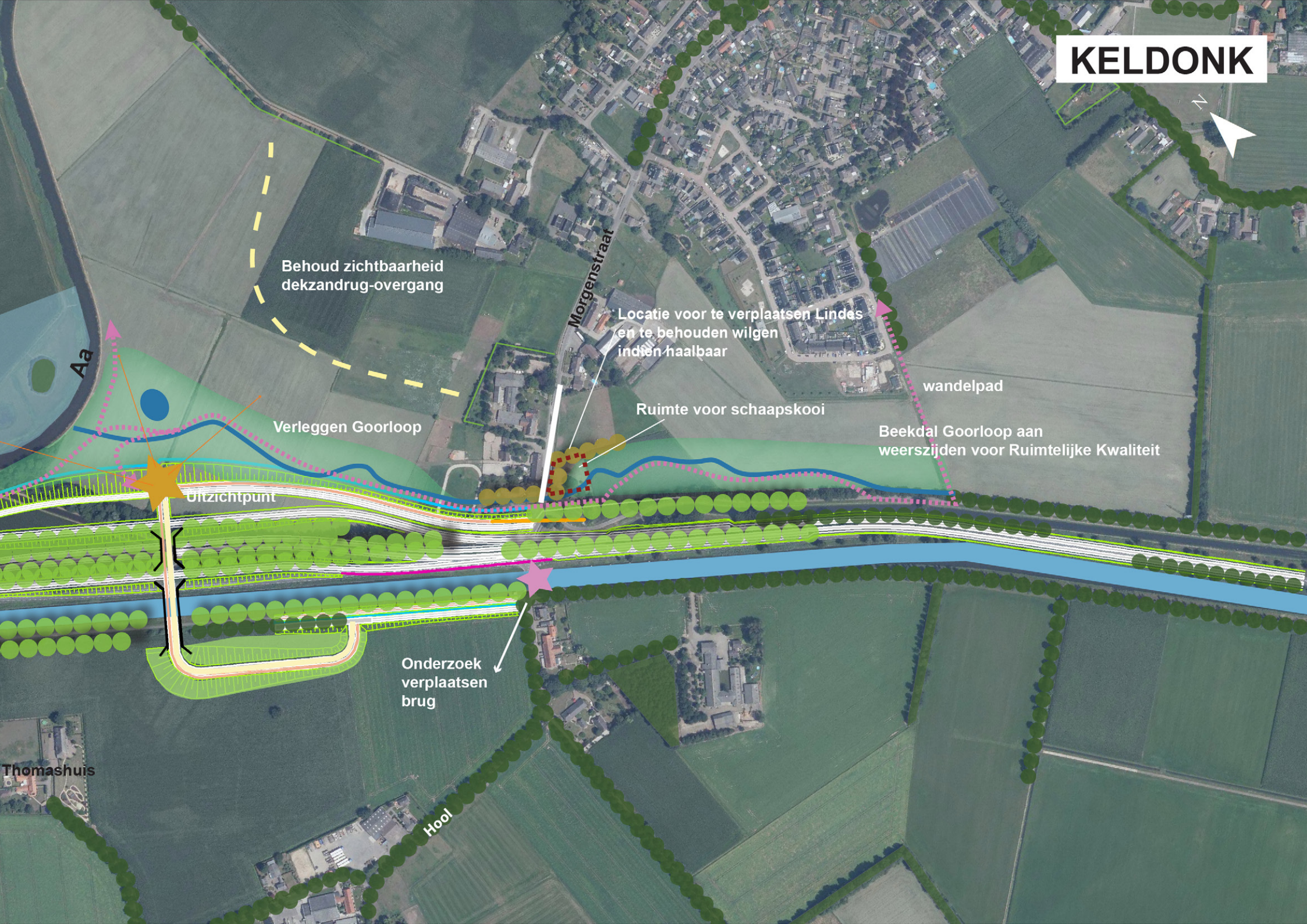
KELDONK
N
Behoud zichtbaarheid
dekzandrug-overgang
Morgenstraat
Locatie voor te verplaatsen Lindes
en te behouden wilgen
indien haalbaar
wandelpad
Ruimte voor schaapskooi
Beekdal Goorloop aan
weerszijden voor Ruimtelijke Kwaliteit
Aa
Verleggen Goorloop
Uitzichtpunt
Onderzoek
verplaatsen
brug
Thomashuis
Hool

7.4 Boerdonk

Bij Boerdonk is het planconcept voor de inpassing van de N279 en aansluiting naar Boerdonk en Bemmer gericht op de markering van de overgang van de kanaal-N279 naar de N279 in het dekzandlandschap. De robuuste landschappelijke lijn met aanplant langs het kanaal loopt in zuidelijke richting verder, waar de N279 afbuigt. Hier is de overgang naar van het open landschap van de beekoverstromingsvlakte bepalend voor de landschappelijke inpassing. Het zicht op het open landschap en de openheid van het landschap worden zoveel mogelijk behouden.

Bij de Bemmerstraat, een historisch woonlint, is vervanging van de bestaande afscherming met een wal en beplanting voorzien. Uitgangspunt is een houtwal, natuurlijk sortiment met voldoende breedte voor ecologische waarde.

Bij de Boerdonksche Aa is er een meekoppelkans om gronden in te zetten voor waterberging en natuurontwikkeling in aansluiting op het project Blauwe Poort. De mogelijkheden daartoe moeten verder onderzocht worden in samenhang met mogelijkheden voor grondverwerving.

Bij de Bemmerstraat is een vervanging van de bestaande wal voorzien. De wal wordt beplant.

In het principe streefbeeld zijn verder de volgende elementen opgenomen:

- Natuurontwikkeling in aansluiting op project Blauwe poort, aan weerszijden van de Boerdonksche Aa. Vorm en maat nog nader uit te werken.
- Wens innovatieve geluidsmaatregelen aan zijde Boerdonk en Bemmer.

Meekoppel-en kwaliteitskansen:

- De historische overgang over de Zuid-Willemsvaart nabij de N279 in kunst of landschapsplan benadrukken.

7.5 Gemertseweg

Ook bij de Gemertseweg (N262) wordt aangesloten op het landschap van de beekoverstromingsvlakte, een vlakte met bomenrijen en ruime rationele verkaveling aan de oostzijde. Aan de westzijde ligt een meer besloten coulissenlandschap, waarin meer bomenrijen maar ook singels aanwezig zijn. Hier wordt de ruimtereeks en de beleving van de route naar Beek en Donk versterkt met aanvullende beplanting. Deze tweeledige benadering leidt tot een asymmetrische inpassing van het kruisingsvlak; verdicht aan de dorpszijde en open aan de landschapszijde.

Bij het knooppunt wordt het hart natuurlijk ingericht, in aansluiting op natuurlijke plekken met riet en de Aa nabij de aansluiting.

Bomenrijen zijn voorzien aan de westzijde van het knooppunt, als aanvulling bij het coulissenlandschap, om aan te sluiten op de bomenrijen langs de wegen in de omgeving. Hetzelfde geldt voor de oostzijde, waar een bomenrij langs het tracé van de N279 wordt geplaatst.

Op verzoek van partijen is een onderdoorgang voor fietsers in het verlengde van de Professor Dondersweg in het VKA opgenomen.

Meekoppel en kwaliteitskansen:

Een onderzoek om een bomenrij aan de zuidoostzijde te verplaatsen is als aanbeveling in het ruimtelijk kwaliteitsplan opgenomen.

Coulissenlandschap principe kruisend landschapselement

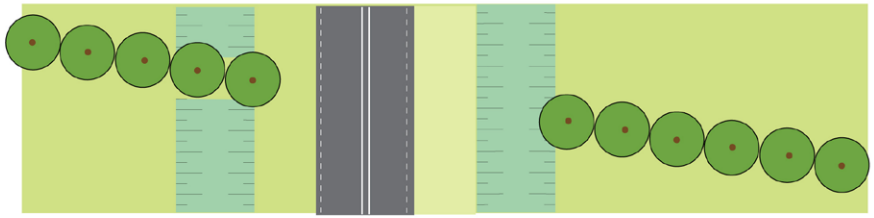

Houtsingel haaks

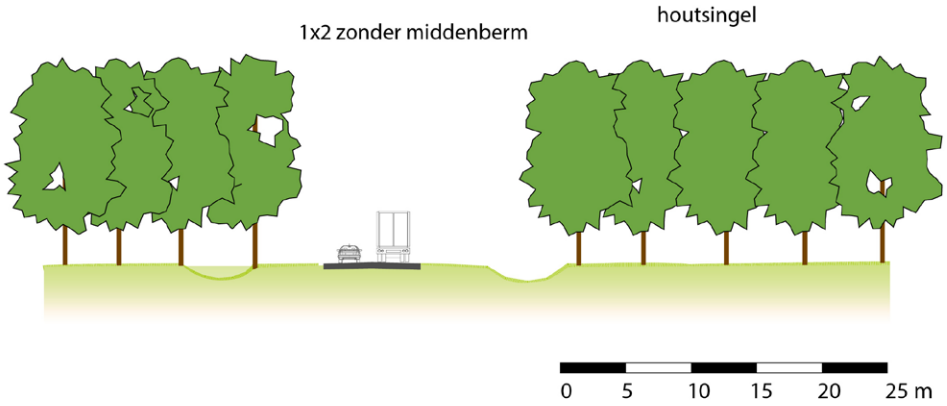

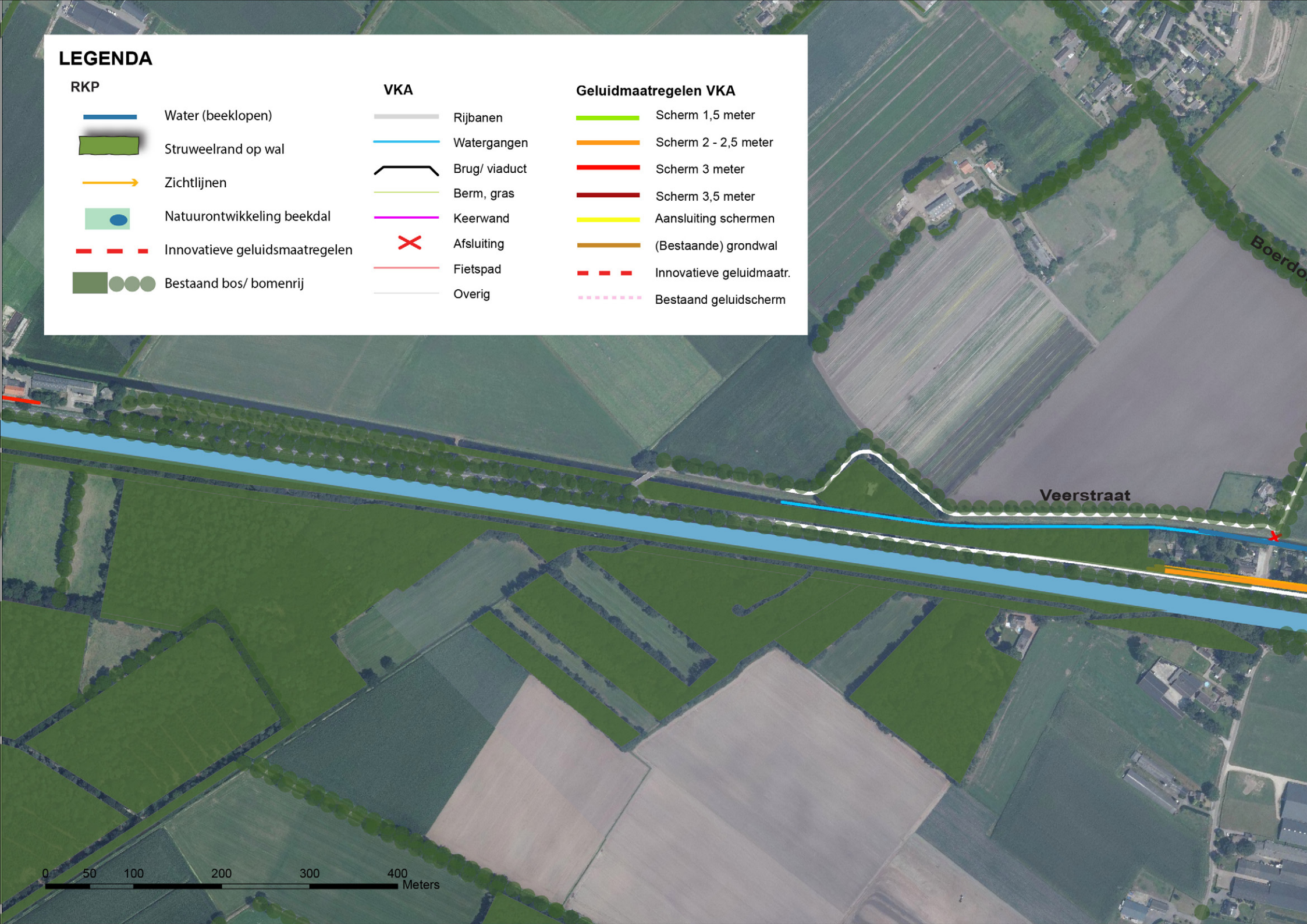
LEGENDA
RKP
Water (beeklopen)
Struweelrand op wal
Zichtlijnen
Natuurontwikkeling beekdal
Innovatieve geluidsmaatregelen
Bestaand bos/ bomenrij
VKA
Rijbanen
Watergangen
Brug/ viaduct
Berm, gras
Keerwand
Afsluiting
Fietspad
Overig
Geluidmaatregelen VKA
Scherm 1,5 meter
Scherm 2 - 2,5 meter
Scherm 3 meter
Scherm 3,5 meter
Aansluiting schermen
(Bestaande) grondwal
Innovatieve geluidmaatr.
Bestaand geluidscherm
Veerstraat
0
50
100
200
300
400
Meters

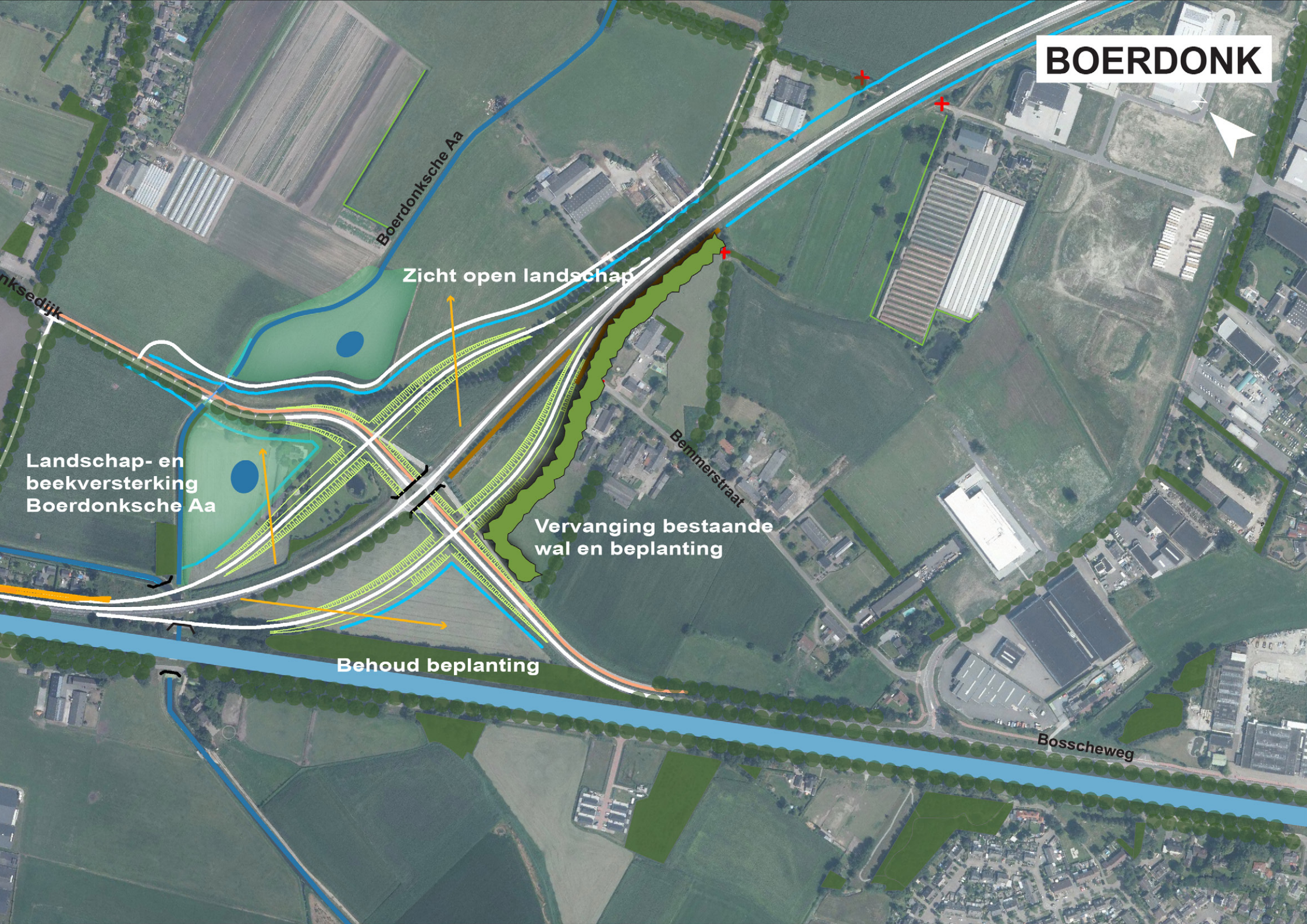
BOERDONK
Boerdonksche Aa
Zicht open landschap
nksedijk
Landschap- en
beekversterking
Boerdonksche Aa
Bemmerstraat
Vervanging bestaande
wal en beplanting
Behoud beplanting
Bosscheweg

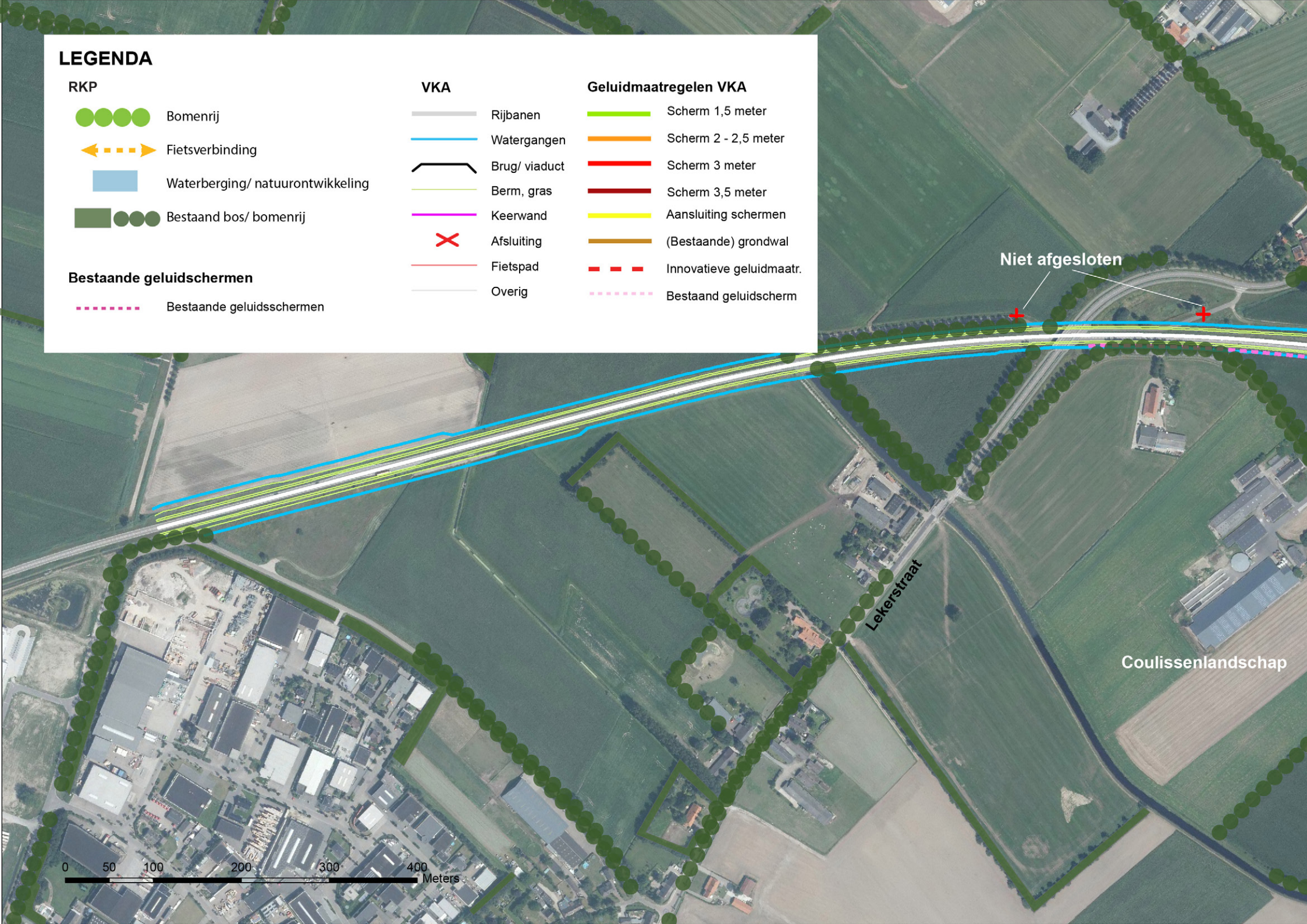
LEGENDA
RKP
Bomenrij
Fietsverbinding
Waterberging/ natuurontwikkeling
Bestaand bos/ bomenrij
Bestaande geluidschermen
Bestaande geluidsschermen
VKA
Rijbanen
Watergangen
Brug/ viaduct
Berm, gras
Keerwand
Afsluiting
Fietspad
Overig
Geluidmaatregelen VKA
Scherm 1,5 meter
Scherm 2 - 2,5 meter
Scherm 3 meter
Scherm 3,5 meter
Aansluiting schermen
(Bestaande) grondwal
Innovatieve geluidmaatr.
Bestaand geluidscherm
Niet afgesloten
Lekerstraat
Coulissenlandschap
0 50 100 200 300 400
Meters

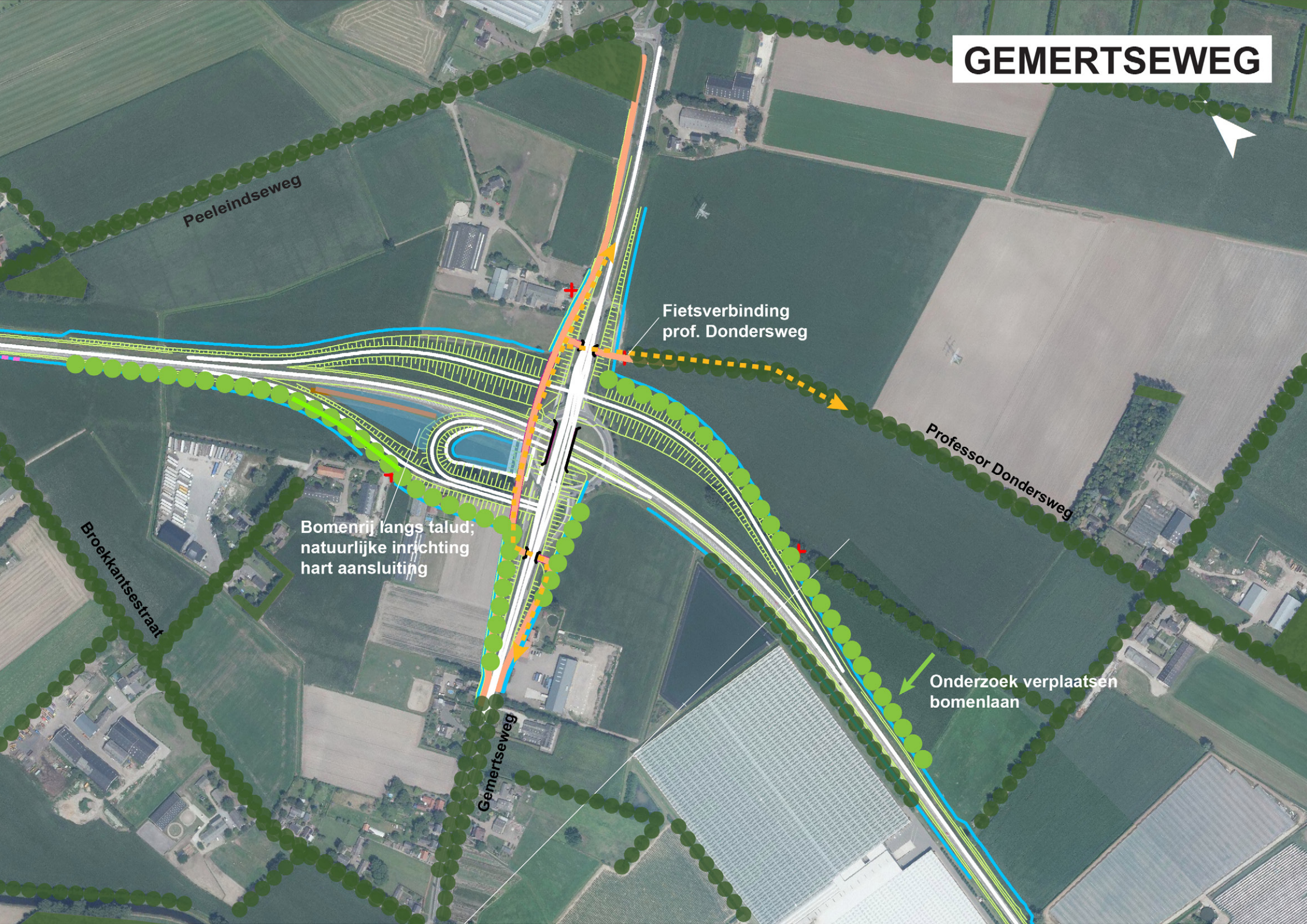
GEMERTSEWEG
Peeleindseweg
Fietsverbinding
prof. Dondersweg
Professor Dondersweg
Bomenrij langs talud;
natuurlijke inrichting
hart aansluiting
Broekkantsestraat
Gemertseweg
Onderzoek verplaatsen
bomenlaan

7.6 Omleiding Helmond

De omleiding Helmond doorsnijdt drie verschillende landschapstypen: het coulissenlandschap bij De Wolfsputten en Scheepstal, het bos van de Bakelse Beemden en Grotelse heide, het beekdal van de Bakelse Aa en het bos zuidwaarts vanaf de aansluiting Weg naar Bakel. Voor elk van de drie landschapstypen volgt hieronder een beschrijving.

De opgave in de natuur- en bosgebieden en in het beekdal van de Bakelse Aa is groot, en de invulling is nog deels afhankelijk van het grondverwervingsproces. Een goede integrale benadering in samenwerking met lokale partijen is dan ook gewenst.

Coulissenlandschap Wolfsputten

Het planconcept N279 gaat uit van versterking van de karakteristieken van het coulissenlandschap. Dit wordt grotendeels geborgd doordat de N279 zich qua ligging en richting voegt naar het landschap: de langere rechtstand van de weg volgt de bestaande beplantingslijnen in het gebied. De weg is hier ruimtelijk ondergeschikt aan het landschap.

Een mogelijke uitzondering hierop is de aansluiting Wolfsputten. Hier wordt het kruisingselement met taluds etc. voorzien van een bosplantsoen (gemengd, voor structuurrijk natuurlijk bos) waarvan de contouren worden bepaald door het perceel waarop de kruising is voorzien. Een dergelijk bosperceel sluit aan bij de meerdere boscoulissen die reeds hier in de omgeving voorkomen. In dit “bosblok” ligt de aansluiting. De afwisseling tussen het opener landschap van de Wolfsputten en het dichte landschap bij de bosvlakken wordt hierdoor versterkt. Bijkomend voordeel is dat de licht- en zichthinder door op de aansluiting rijdende auto’s enigszins wordt beperkt. (De taluds worden deels ook bebost - afhankelijk van het zicht vanuit het open gebied - om dit te realiseren.)

De beplanting van het bestaande coulissenlandschap ligt voor een deel parallel aan de N279. Deze beplanting wordt behouden of aangevuld.

Ter hoogte van de bebouwing aan Scheepstal is een bomenlaan met ondergroei voorzien, aan de Wolfsputten wordt de bestaande laan onderzocht, en bij slechte staat vervangen. Daar waar beplanting in conflict komt met geluidwering, dient het geheel zorgvuldig afgestemd te worden ingepast.

Voor lichthinder worden aan de noordzijde van het tracé lage hagen toegepast, al dan niet samen met bomen. Lage hagen zijn tot 1,2 m. hoog. Ze belemmeren vooral de lichthinder in het open landschap maar blokkeren zichtrelaties niet. Daar waar geen geluidscherm of andere lichthinderbescherming staat aan de zuidzijde, is ook daar een lage haag voorzien. Ook de kruisende beplanting ter hoogte van Scheepstal wordt versterkt om daarmee het te realiseren brugelement beter in het landschap op te nemen.

Bos van de Bakelse Beemden en Grotelse heide

Overal langs het tracé kunnen eventuele ‘overhoeken’ of restroken worden voorzien van bosaanplant met een structuurrijk bos uit inheems sortiment, indien deze percelen voldoende groot zijn. Daarmee wordt de samenhangende bosstructuur versterkt.

Uitgangspunt voor de landschappelijke inpassing van omleiding, ecoduct en fietsbrug is een geringe voetafdruk in de bestaande ecologische hoofdstructuur, met een goede verbinding voor recreanten en fauna van zuid naar noord.

Mede naar aanleiding van het overleg met diverse partijen, is het voorstel om ecoduct en fietsbrug te combineren tot één kunstwerk, waarbij het ecoduct steilere hellingen kan hebben dan de fietsbrug (4%). In het gecombineerde kunstwerk wordt het ecoduct afgeschermd van het fietspad om optimaal te kunnen functioneren. Het kunstwerk dient zodanig vormgegeven te worden, dat ook het perceel en het erf ten zuiden van de N279 toegankelijk blijven. De nu op het principe streefbeeld aangegeven locatie beantwoordt aan wat diverse partijen hebben aangegeven:

- verbinding tussen bospercelen over N279 en Heikantseweg heen, op een plek waar de wegen dichtbij elkaar liggen;
- verbinding van de bossen en recreatieterrein ten noorden van de Heikantseweg met de Bakelse beemden en Dierdonk/Helmond over een algemeen toegankelijk pad, met aansluitmogelijkheden in alle richtingen;
- fietsbrug ook en alleen voor bestemmingsverkeer toegankelijk maken.

Coulissenlandschap Wolfsputten

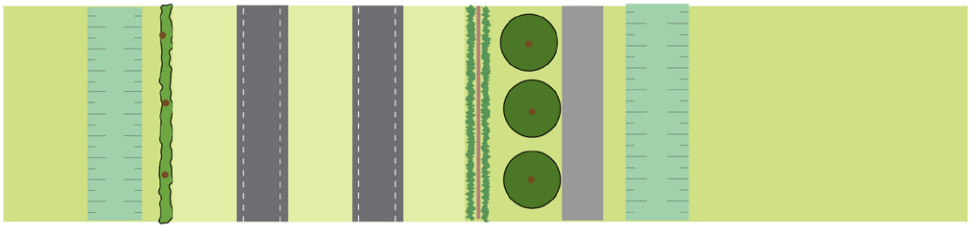

laanbeplanting en lage haag westelijk deel Scheepstal

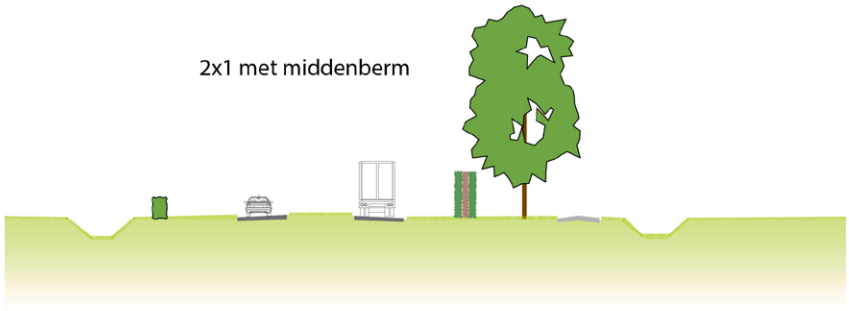

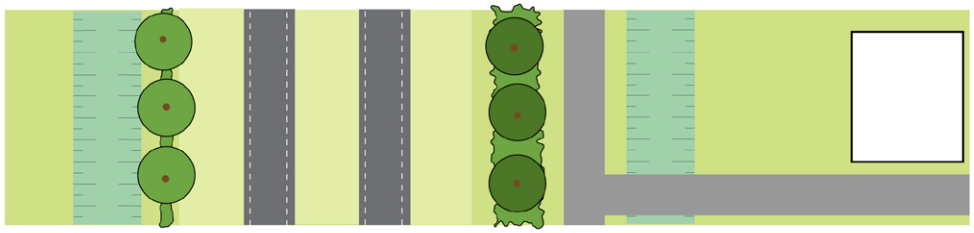

laanbeplanting met ondergroei en lage haag oostelijk deel Scheepstal

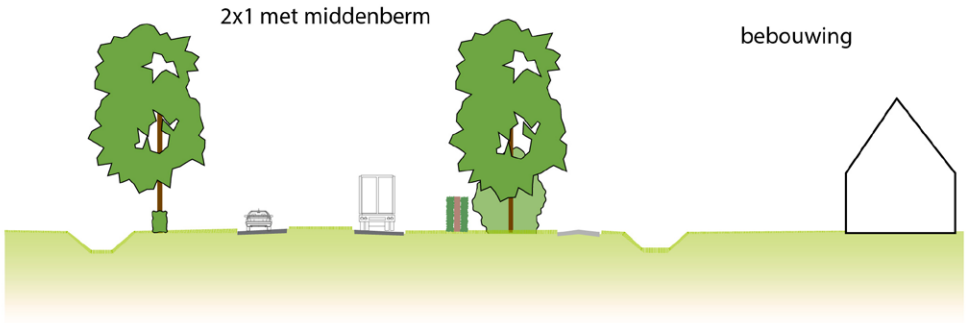

De locatie en vormgeving van het kunstwerk dient in het landschapsplan/beeldkwaliteitsplan in overeenstemming met bovenstaande uitgewerkt te worden, zodanig dat aangrenzende agrarische percelen zoveel mogelijk gespaard worden. Hierbij wordt de locatie van het fietsbruggedeelte bovendien zo gekozen dat directe aansluiting op de recreatieve terreinen en verbindingen ten noorden van de Heikantseweg mogelijk is.

Beekdal Bakelse Aa

Het beekdal van de Bakelse Aa wordt door de N279 diagonaal doorsneden. Landschappelijke kenmerken van dit beekdal zijn de relatieve openheid tussen het gesloten bosgebied en de bebouwing van Mathijseind en Muizenhol op de hogere gronden. Het beekdal is tegelijk een waterbergingsgebied.

In dit gebied zijn extra maatregelen noodzakelijk vanwege de aantasting van de groenblauwe mantel en de doorsnijding van het waterbergingsgebied. Wensen ten aanzien van de inpassing van de N279 gaan vooral over de beperking van de zichtbaarheid van de N279 in het landschap en het geluid.

Voor een inpassing die tegemoet komt aan èn de landschapsstructuur en de wensen van bewoners is uitge-

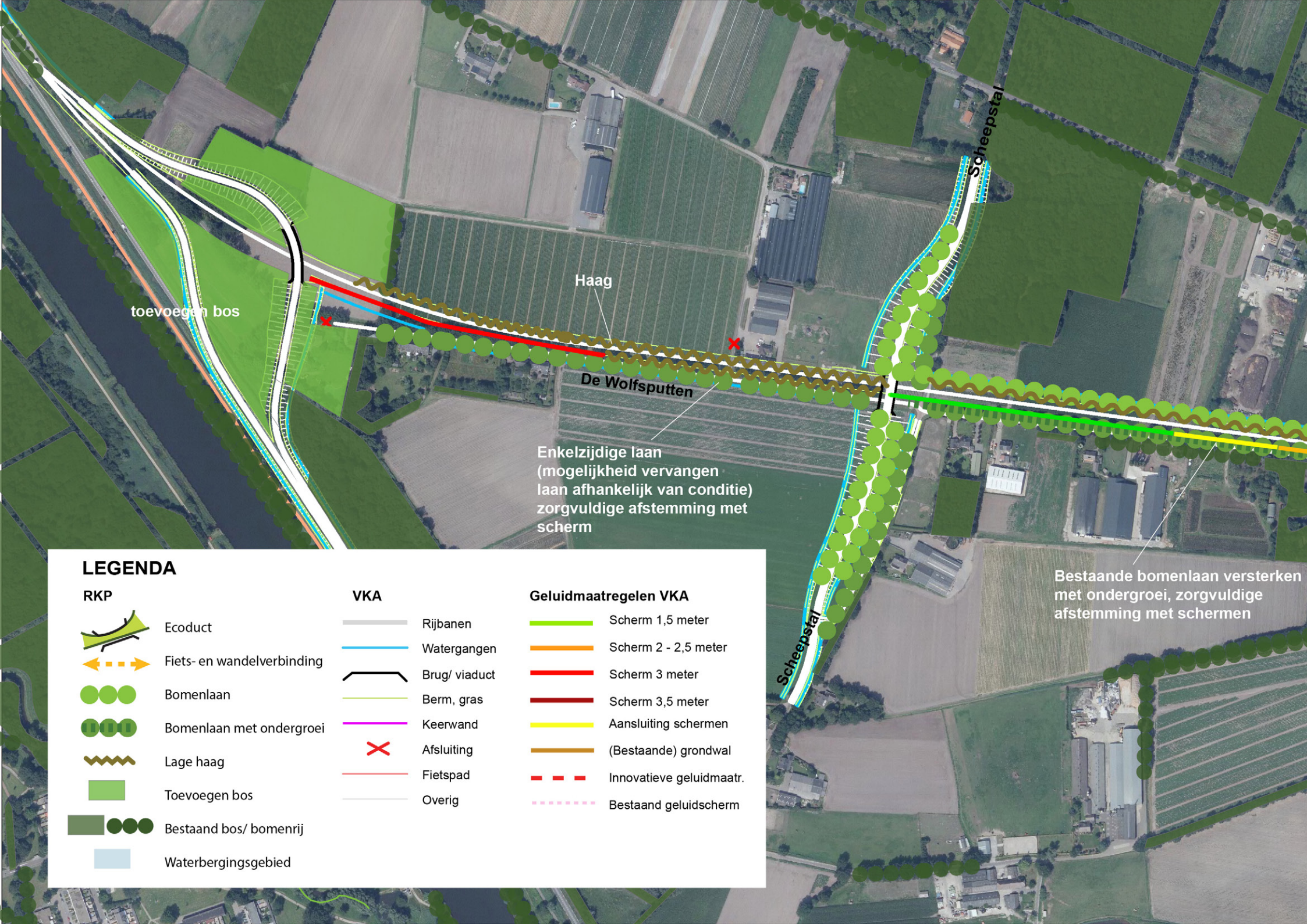
toevoegen bos
Haag
De Wolfsputten
Scheepstal
Scheepstal
Enkelzijdige laan (mogelijkheid vervangen laan afhankelijk van conditie) zorgvuldige afstemming met scherm
Bestaande bomenlaan versterken met ondergroei, zorgvuldige afstemming met schermen
LEGENDA
RKP
Ecoduct
Fiets- en wandelverbinding
Bomenlaan
Bomenlaan met ondergroei
Lage haag
Toevoegen bos
Bestaand bos/ bomenrij
Waterbergingsgebied
VKA
Rijbanen
Watergangen
Brug/ viaduct
Berm, gras
Keerwand
Afsluiting
Fietspad
Overig
Geluidmaatregelen VKA
Scherm 1,5 meter
Scherm 2 - 2,5 meter
Scherm 3 meter
Scherm 3,5 meter
Aansluiting schermen
(Bestaande) grondwal
Innovatieve geluidmaatr.
Bestaand geluidscherm

WOLFSPUTTEN-HEIKANTSEWEG
N
Bestaand bos
Heikantseweg
Ecoduct: combinatie
met gescheiden fietsviaduct
en toegang erf
Bestaand bos
0
50
100
200
300
400
Meters

gaan van een basis waarin het westelijke deel van het beekdal vooral een functie voor natuur en recreatie krijgt. Afhankelijk van het gewenste gebruik van het gebied en de vereiste compensatie van waterberging kan daarbij maaiveldverlaging worden toegepast, waarbij gevarieerd kan worden. Hierbij dient de eenheid in het beekdal behouden te blijven.

In aansluiting op het verzoek van diverse partijen is een tweede waterloop in het principestreefbeeld opgenomen op een mogelijk voormalige locatie van de Bakelse Aa. De historische kaart van 1850 laat het cultuurhistorische beekdal zien, dat als inspiratie kan dienen voor het globaal landschapsplan. De nieuwe bypass-waterloop aan de westzijde volgt de bosrand.

De loop van de bypass en de Bakelse Aa kan deels worden verlegd in het kader van een restopgave ecologische verbindingszone. Het gebied rondom deze waterloop kan met behulp van kleinschalige elementen zoals rietlanden, knotwilgen en plaatselijk houtwallen verder worden ingericht. De ambitie is om een gebied te creëren dat ecologisch en recreatief interessant is, door een goed netwerk van kleine landschapselementen te ontwikkelen dat verwijst naar het historische beekdallandschap. Dit landschap heeft maximaal ecologische en recreatieve waarde.

Toepassing houtwallen en landschapselementen

Door toepassing van houtwallen en andere kleine landschapselementen wordt het gebied als geheel opnieuw ingericht. De kenmerkende structuur van de landschapselementen, filtert het zicht op de weg, zonder deze een extra accent te geven in de vorm van aan de N279 parallel aangelegde beplanting. Hierbij lopen structuren aan weerszijden van de N279 zoveel mogelijk door. Met omwonenden is afgesproken dat de nadere uitwerking van de houtwalstructuur aan de oostzijde van de weg samen met hen plaatsvindt.

Afhankelijk van de uitkomsten van en mogelijkheden voor grondverwerving blijft het oostelijke deel zijn agrarisch karakter behouden. De landschapselementen zijn hier gecombineerd met de reeds aanwezige kavel- en slootstructuren.

Het netwerk aan landschapselementen is tevens een goede aanvulling in het territorium van de in het aangrenzende bosgebied ten zuiden van de Weg naar Bakel levende dassen. De aanleg van wandelpaden dient dan ook zorgvuldig op de aanwezige dassen en hun burchten te worden afgestemd.

Een belangrijke zichtafscherming is de aanleg van een houtwal langs de onderhoudsstrook van de Bakelse Aa, waarbij aan de lage zuidwestzijde de Bakelse Aa een lbrede houtwal wordt voorzien. De houtwal dient als ruimtelijke afbakening van het beekdal, en zal tegelijk het zicht van de omwonenden op de N279 beperken. De houtwal is van zeer robuuste afmetingen: minimaal 5 meter breed, geplant op een lage aarden wal (tot 1 meter) en voorzien van een gemengde beplanting waarin inheemse heesters zijn opgenomen. Het geheel kan 10 meter hoog worden. De houtwal langs de beek

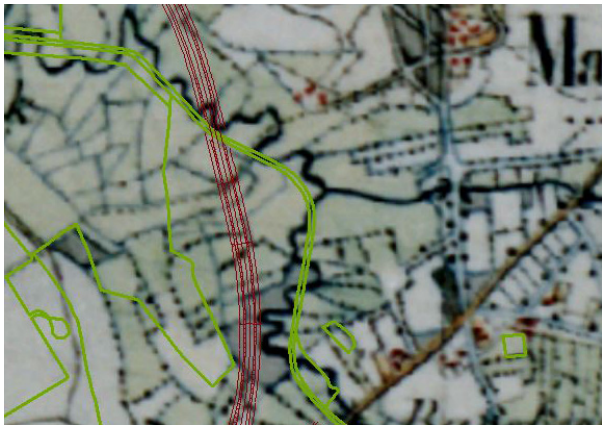

Huidige Bakelse Aa (groen) en nieuw tracé N279 (rood) geprojecteerd op de topografische kaart 1850, met historische loop Bakelse Aa.

krijgt hiermee een uitstraling en sortiment, dat op de ecologische functie is afgestemd.
De houtwal respecteert de vereiste afstand tot de Bakelse Aa van 5 meter voor onderhoud.

Viaduct Weg naar bakel

Het viaduct bij de Weg naar Bakel wordt in een bosperceel aangelegd, zodanig dat de bosrand op de overgang naar het beekdal verder versterkt wordt en de bosgordel als doorlopende landschapsstructuur wordt aangevuld. De aanwezigheid van het bos beperkt licht- en zichthinder van het viaduct in het landschap.

Omleiding ter hoogte Bakelse Beemden

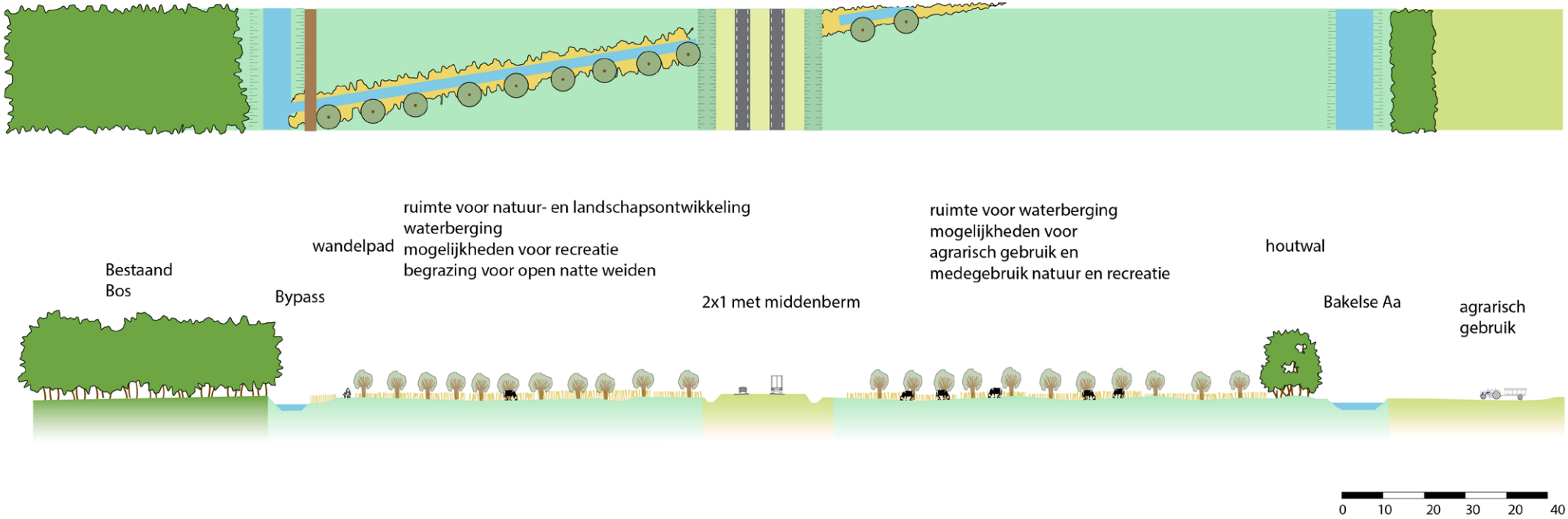

Ten zuiden van het plangebied is er de wens om de bestaande geluidsmaatregelen te versterken. De locatie, Brouwhuis/Rijpelberg, is opgenomen in de lijst met locaties voor innovatieve geluidsmaatregelen. Dit geldt ook voor het tracé door het beekdal, waar innovatieve maatregelen voor zowel omwoners als de natuurwaarden gewenst zijn.

Ten zuiden van de Weg naar Bakel

Ten zuiden van het knooppunt Weg naar Bakel wordt de gehele weg in het bos aangelegd. Huidige boskamers die doorsneden worden door de nieuwe aansluiting krijgen hierbij weer een bosrand die deel uitmaakt van een aaneengesloten bosstructuur.

Meekoppel-en kwaliteitskansen voor de gehele omleiding Helmond:

- Ecologische verbindingszone Bakelse Aa verder uitbreiden
- Toepassing van houtwallen en onderdoorgangen voor das, kleinschalig landschap is uit oogpunt van biodiversiteit het meest interessant.
- Recreatieve verbindingen door het gebied.
- Bosrand langs N279 aan weerszijde ten zuiden van Weg naar Bakel.
- Versterking van landschapsstructuren in omliggend landschap ter verkleining van de dominantie van de N279 in het landschap.
- De omgevingswens om innovatieve geluidsmaatregelen toe te passen voor de wijk Brouwhuis tot aan de Deurneseweg en in het beekdal.

Muizenhol
Ontwerpopgave
waterbergingsgebied
populierenweide
Ecoduct: combinatie
met gescheiden fietsviaduct
en toegang erf
Bakelse Aa met bypass
Ommetjes vanuit Dierdonk mogelijk
tracés wandelpaden liggen nog niet va
0
50
100
200
300
400
Meters

HEIKANTSEWEG - WEG NAAR BAKEL

7.7 Vlierdensebosdijk en Rochadeweg

Vlierdensebosdijk

Het kunstwerk Vlierdensebosdijk wordt zoveel mogelijk in het aangrenzende bos opgenomen. De bosbeplanting staat tot onderaan de taluds van het kunstwerk, met uitlopers van het bos tot op de taluds.

Rochadeweg

Bij de aansluiting Rochadeweg wordt het bestaande coulisselandschap aan de noordzijde versterkt met een houtwal op het talud, versterkte houtwallen in het agrarische landschap en aanheling van een bosperceel dat wordt geflankeerd door de Rochadeweg en de afrit van de N279. Hiermee wordt de visie op Kloostereind ingevuld. Vanaf de N279 blijft wel een voldoende groot onbeplant open doorzicht naar dit landschap behouden.

Daar waar de N279 in het bos ligt, wordt ook de ruimte rond de op- en afritten zo veel als mogelijk aangevuld met bos. Tenslotte worden de bestaande houtwallen en in het toekomstige landschapspark verder versterkt.
Voor wat betreft het BZOB is rekening gehouden met de uitgangspunten van het vastgestelde plan.

Meekoppel-en kwaliteitskansen:

- Onderzoek mogelijkheden voor fietsverbinding, in combinatie met het hieronder genoemde ommetje.
- Coulissenlandschap Kloostereind versterken nabij de aansluiting.
- Ommetje in Kloostereind

Boslandschap Vlierdense Bosdijk - Rochadeweg-Ommel

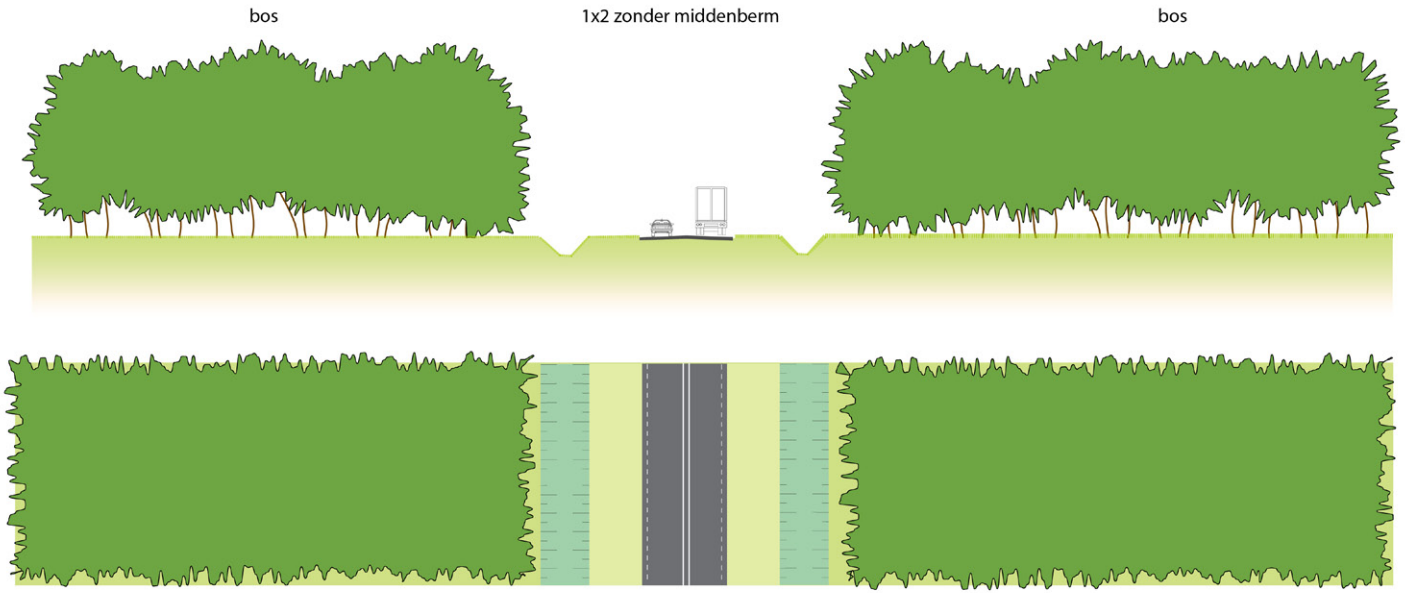

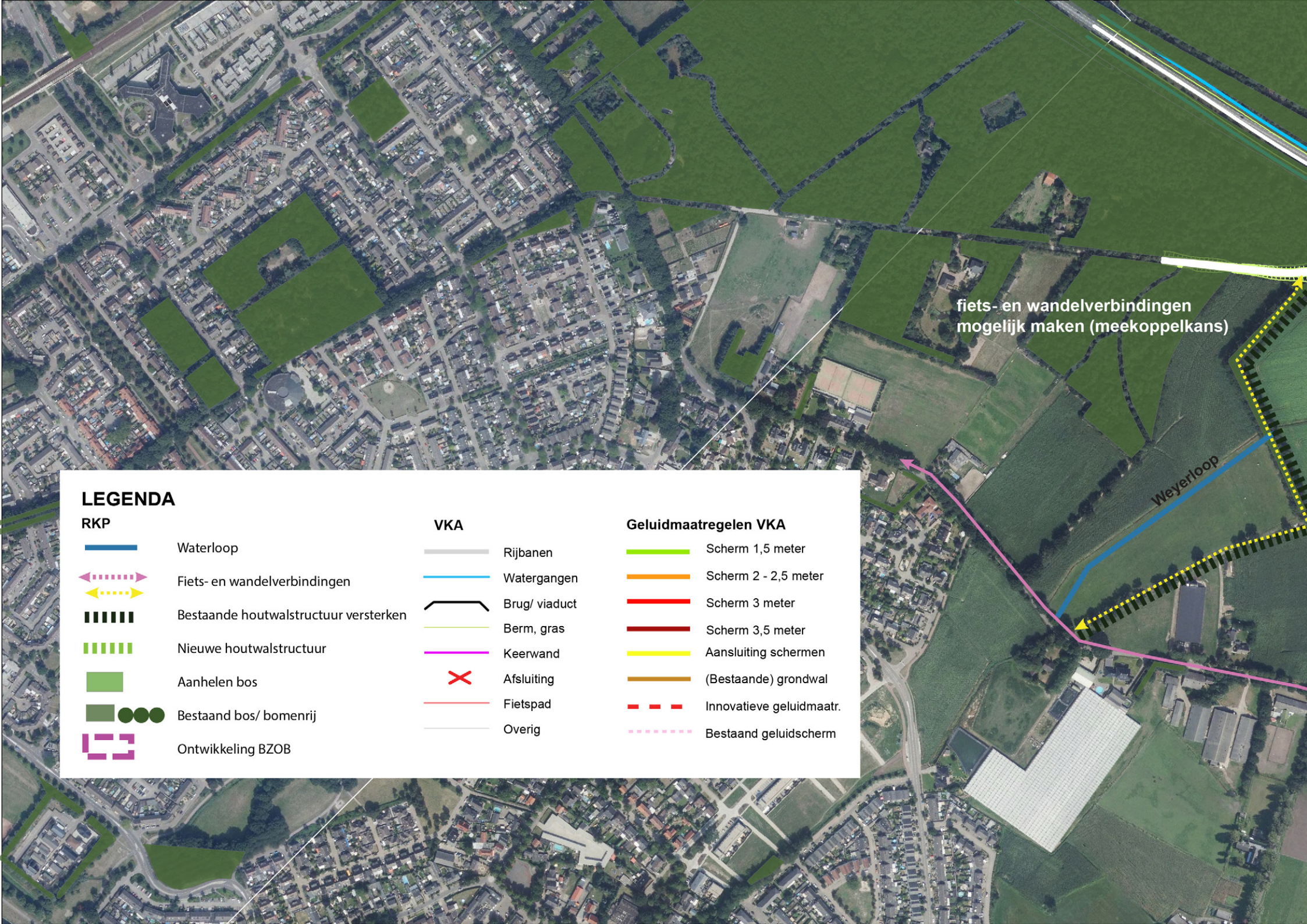
fiets- en wandelverbindingen
mogelijk maken (meekoppelkans)
Weyerloop
LEGENDA
RKP
Waterloop
Fiets- en wandelverbindingen
Bestaande houtwalstructuur versterken
Nieuwe houtwalstructuur
Aanhelen bos
Bestaand bos/ bomenrij
Ontwikkeling BZOB
VKA
Rijbanen
Watergangen
Brug/ viaduct
Berm, gras
Keerwand
Afsluiting
Fietspad
Overig
Geluidmaatregelen VKA
Scherm 1,5 meter
Scherm 2 - 2,5 meter
Scherm 3 meter
Scherm 3,5 meter
Aansluiting schermen
(Bestaande) grondwal
Innovatieve geluidmaatr.
Bestaand geluidscherm

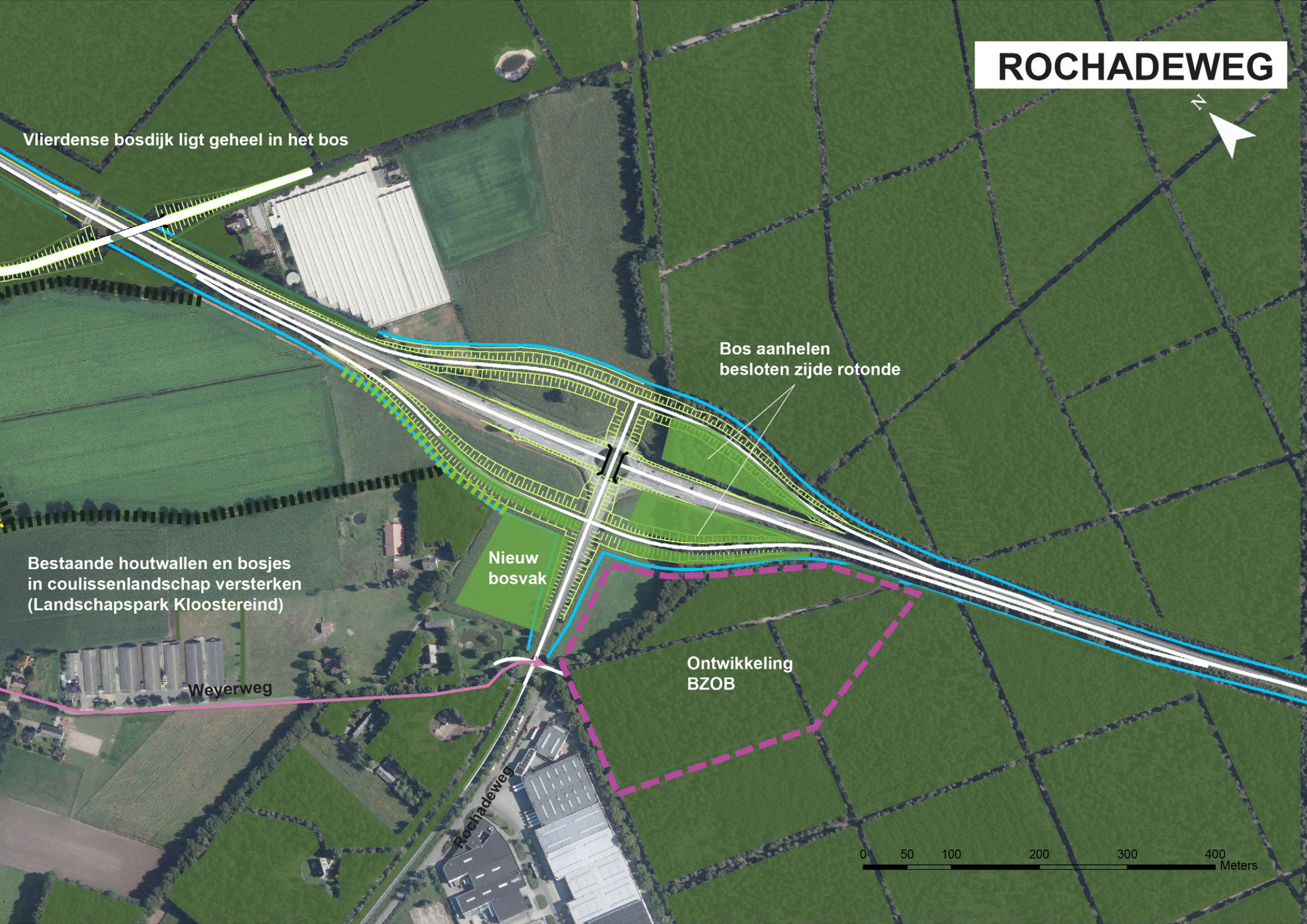
ROCHADEWEG
N
Vlierdense bosdijk ligt geheel in het bos
Bos aanhelen
besloten zijde rotonde
Nieuw
bosvak
Bestaande houtwallen en bosjes
in coulissenlandschap versterken
(Landschapspark Kloostereind)
Ontwikkeling
BZOB
Weyerweg
Rochadeweg
0
50
100
200
300
400
Meters

7.8 Oostappensedijk en Ommel

Oostappensedijk

Het kunstwerk Oostappensedijk wordt zoveel mogelijk in het aangrenzende bos opgenomen. De bosbeplanting staat tot aan de taluds van het kunstwerk. De footprint van het kunstwerk zal zo eng mogelijk gehouden worden om zo de aantasting van waardevol reliëf van het plaatselijke stuifduinlandschap zo veel als mogelijk te beperken.

Ommel

De aansluiting Ommel wordt zodanig opgenomen in het landschap dat de bestaande bosstrook tussen Deurneseweg en N279 wordt doorgezet in de bocht. Daardoor blijft het contrast tussen open akkerlandschap aan één zijde van de weg en gesloten bosbegeleiding aan de andere zijde zowel bij de Deurneseweg als de N279 behouden. Tegelijk wordt bij de aansluiting Ommel de verlegging van de bocht aangegrepen om het bestaande bos zoveel mogelijk aan te helen. Dat geldt ook voor de tracédelen van de Deurneseweg die door de bochtafsnijding komen te vervallen. Bij de aansluiting Deurneseweg op de N279 blijft in de zuidelijke oksel een ingesloten agrarisch perceel behouden.

In de directe omgeving van de nieuwe aansluiting ligt een dassenburcht. Hiermee dient tijdens de aanleg rekening gehouden te worden.

De wens om aan de zijde van Ommel bovenwettelijke of innovatieve geluidsmaatregelen toe te passen, is op de kaart opgenomen.

Meekoppel-en kwaliteitskansen:

- De omgevingswens om innovatieve geluidmaatregelen op te nemen voor Ommel.

Coulissenlandschap Rochadeweg - Ommel

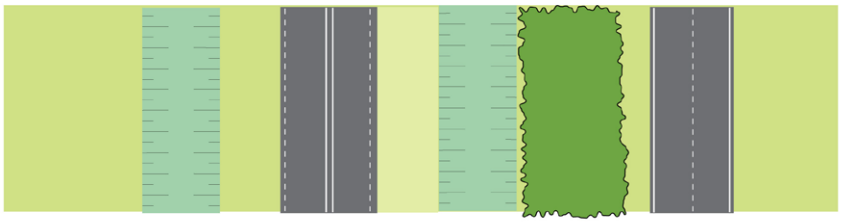

Bosstrook parallel

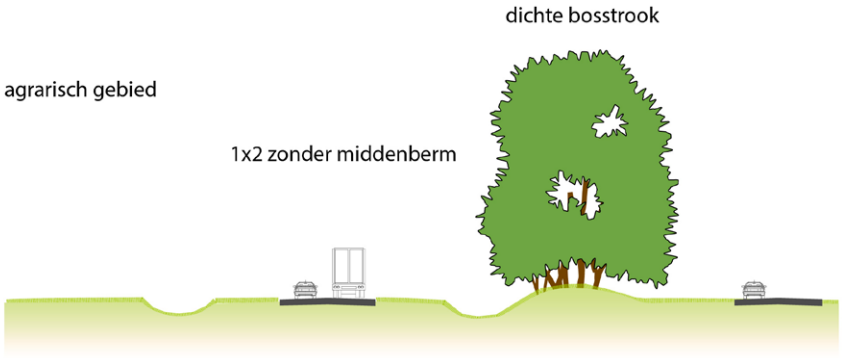

Boslandschap Vlierdense Bosdijk - Rochadeweg-Ommel

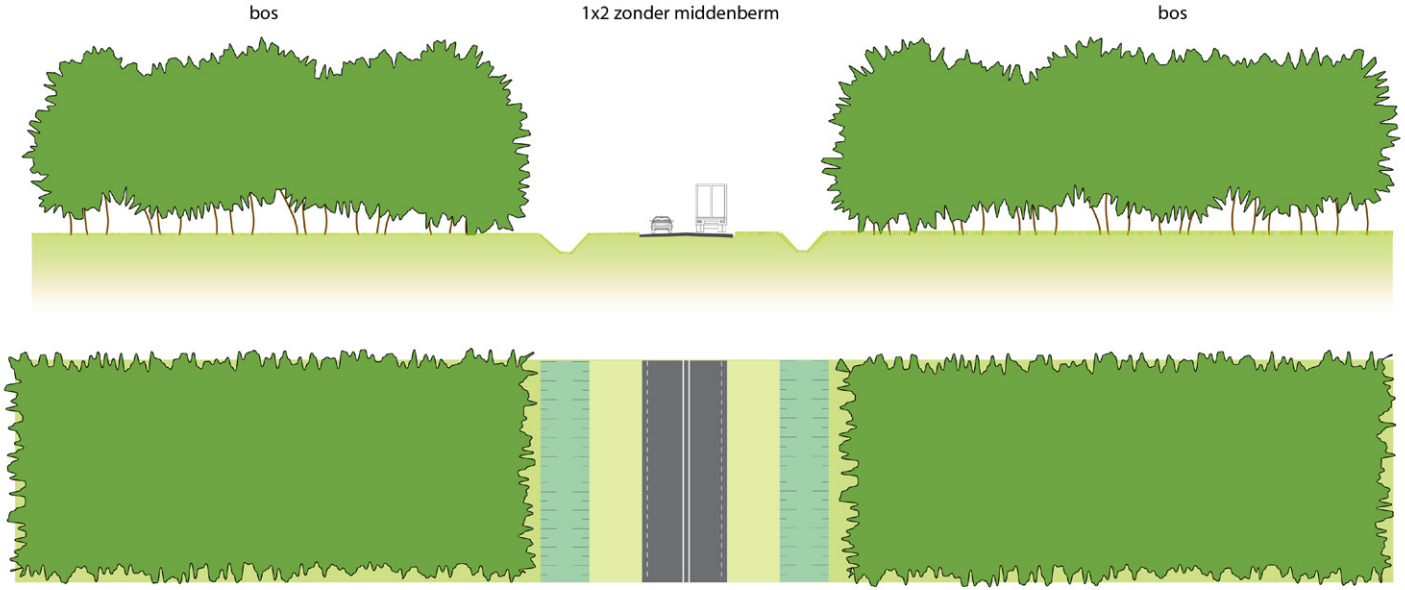

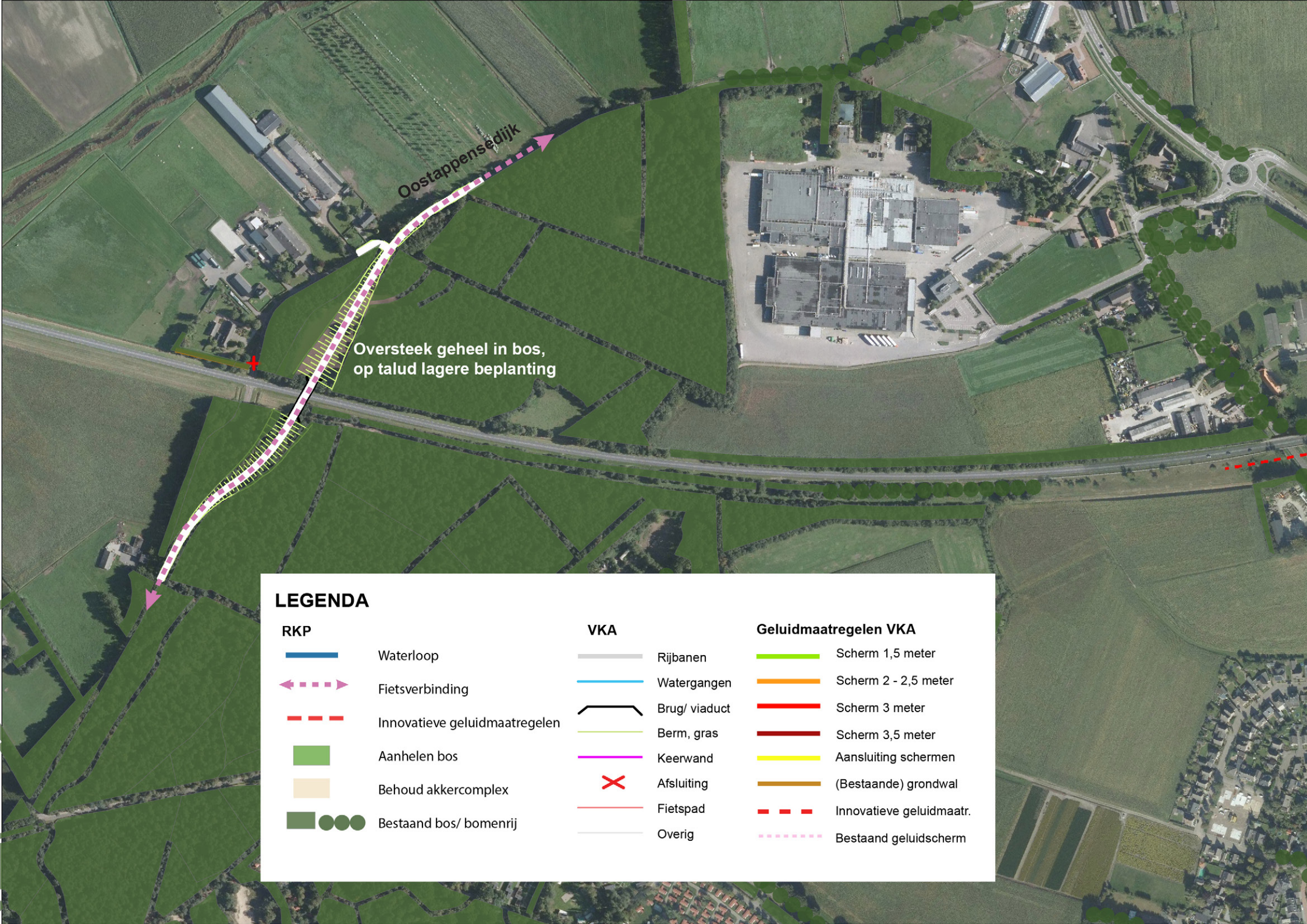
Oostappensedijk
Oversteek geheel in bos,
op talud lagere beplanting
LEGENDA
RKP
Waterloop
Fietsverbinding
Innovatieve geluidmaatregelen
Aanhelen bos
Behoud akkercomplex
Bestaand bos/ bomenrij
VKA
Rijbanen
Watergangen
Brug/ viaduct
Berm, gras
Keerwand
Afsluiting
Fietspad
Overig
Geluidmaatregelen VKA
Scherm 1,5 meter
Scherm 2 - 2,5 meter
Scherm 3 meter
Scherm 3,5 meter
Aansluiting schermen
(Bestaande) grondwal
Innovatieve geluidmaatr.
Bestaand geluidscherm

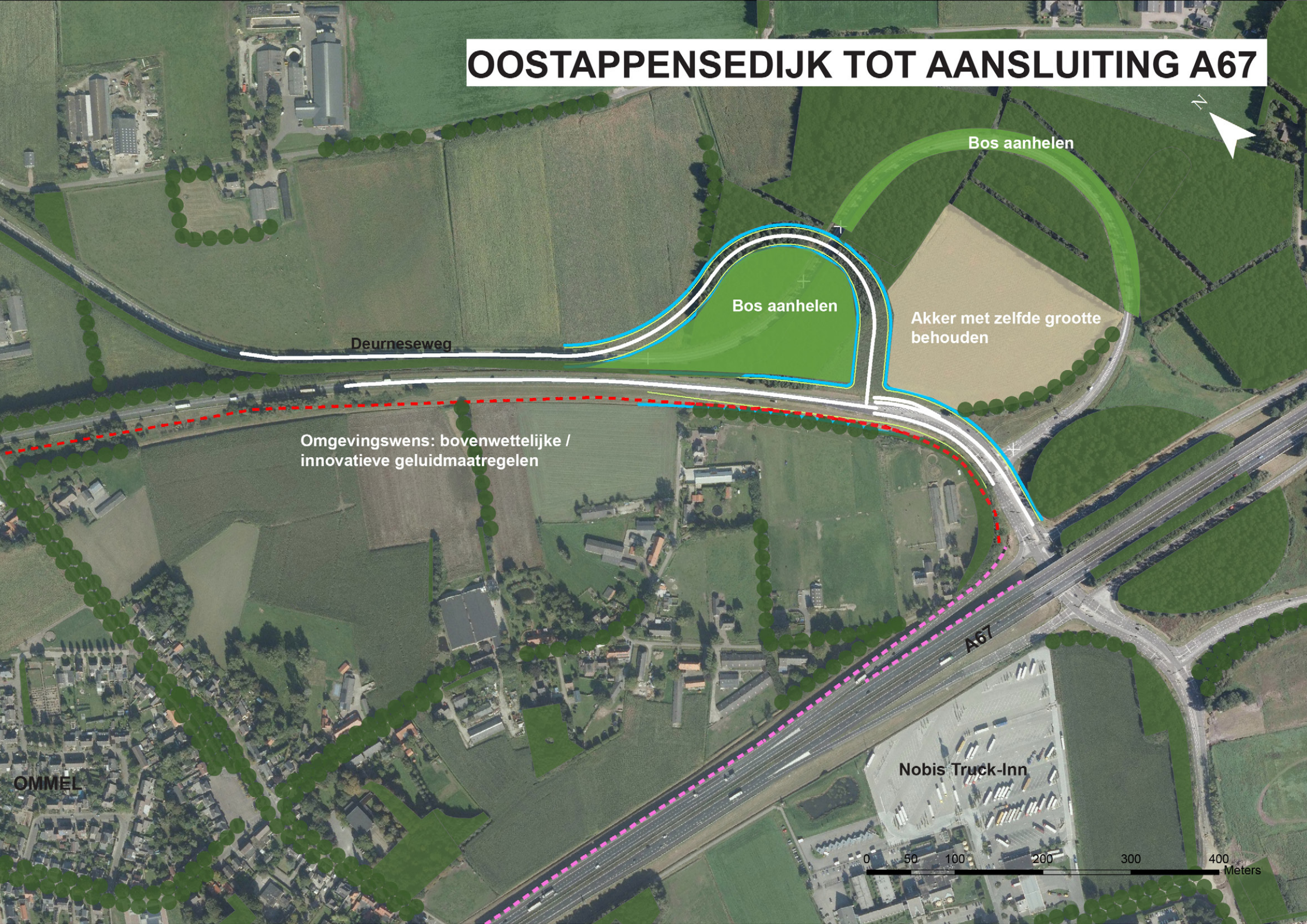
OOSTAPPENSEDIJK TOT AANSLUITING A67
N
Bos aanhelen
Bos aanhelen
Akker met zelfde grootte behouden
Deurneseweg
Omgevingswens: bovenwettelijke / innovatieve geluidmaatregelen
A67
Nobis Truck-Inn
OMMEL
0
50
100
200
300
400
Meters

ACHTERGRONDDOCUMENTEN EN BRONNEN

Achtergronddocumenten en inspiratie

gebruikte informatie uit rapportages in eerder stadium

Beeldkwaliteitsatlas Brainport Oost
Vista, juli 2012

Beeldkwalliteitsplan N279 Noord
Royal Haskoning, september 2012

Bouwstenen voor ruimtelijke kwaliteit Verkeersruit
BRO, april 2015

Gereedschapskist landschap en ruimtelijke kwaliteit
Vista, juli 2012

Wegen door het landschap, De Noordoostcorridor als parkway
TU/e Urban Lab, november 2013

MER en VKA

Concept Notitie Reikwijdte en detailniveau Modernisering N279-Zuid
Arcadis, april 2016

Landschappelijke afweging boombeplanting bij N279-Zuid
Arcadis, augustus 2016

Voorkeursalternatief N279 Zuid
Provincie Noord-Brabant/ Arcadis, juli 2017

Schetsontwerp met optimalisaties van het VKA
Provincie Noord-Brabant / Movares, maart 2018

Geluidmaatregelen provincie Noord-Brabant, 11 april 2018.

Internetbronnen

www.brabant.nl
https://iviewer.nl (PIMinfo)
https://lkaartbank.brabant.nl
www.landschapinnederland.nl
https://maps.aaenmaas.nl/
www.ruimtelijkeplannen.nl
www.pdok.nl
www.topotijdreis.nl

Resultaten omgevingsinbreng

Meekoppelkansen werksessies, november-december 2017
Meekoppelkansen werksessies januari-februari 2018
Wensen en ambities uit het verleden, periode 2015-2016

Colofon

Opdrachtgever

Provincie Noord-Brabant

Provincie Noord-Brabant
dhr. J. van der Wijst
Postbus 90151
5200 MC ‘s-Hertogenbosch
JvdWijst@brabant.nl

Opdrachtnemer

POUDEROYEN compagnons
vormgeving van stad en land

Projectteam Pouderoyen

Henk Ullenbroeck (projectleider)
Leander van Berkel
Rebecca Planteijdt (RethinkLandscape)
Arjan Somsen
Renate van de Ven